Groenvisie

Gemeente Vught
2023-2033

Vught

COLOFON

Groenvisie gemeente Vught 2023-2033

Programma voor een groene en gezonde leefomgeving

Opdrachtnemer	*id*verde Advies Willemsplein 2-4 5211 AK 's-Hertogenbosch 073 205 11 00 advies@idverde.nl
Opgesteld door	Theresia van den Bogaard, Clannad Koumans
Illustraties	Monique Kuijstermans, Shirali Vaidya
Vrijgegeven door	Mieke Latijnhouwers
Opdrachtgever	Gemeente Vught Secretaris van Rooijstraat 1 5261 EP Vught

Projectnummer	722220133
Kenmerk	Actualisatie gemeentelijk groenbeleidsplan
Datum	1 mei 2023

Copyright 2023 Gemeente Vught. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van idverde. Gemeente Vught is niet aansprakelijk voor eventuele schade ontstaan bij gebruik van gegevens uit dit rapport.

Voorwoord

Beste inwoners,

Onze gemeente wordt gekenmerkt door een prachtige groene omgeving. Drie dorpen gelegen in het groen, met veel parken en lanen en omringd door landgoederen en natuurgebieden. Dit is een rijkdom en kwaliteit van ongekende klasse. Een rijkdom waar mensen die Vught bezoeken zich iedere keer over verbazen, maar waar wij dagelijks van mogen en kunnen genieten.

Het is ook onze opdracht om dit groene karakter van onze gemeente te beschermen én te versterken. Dat willen we doen door te investeren in de kwaliteit van ons groen en in het robuuster maken van onze groenstructuur. Door extra bomen aan te planten binnen én buiten de bebouwde kom.

Dat kan de gemeente niet alleen. We willen ook inwoners stimuleren om hun eigen omgeving te vergroenen. Denk daarbij aan de inrichting van tuinen. Maar ook door inwoners uit te dagen samen met ons de openbare ruimte in te richten en te onderhouden. Zo willen we ruimte bieden aan buurttuinen, voedselbossen en geveltuintjes.
Het is voor ons allemaal belangrijk om onze groene leefomgeving te behouden en versterken. Het is onderdeel van de identiteit van onze dorpen. Het is belangrijk voor onze gezondheid, voor dieren en planten. Het is belangrijk om onze omgeving klimaatbestendig te maken.

Samen werken we aan een groene omgeving, die we doorgeven voor de toekomst.

Toine van de Ven
Wethouder openbare ruimte, water en groen

Gemeente Vught gaat voor biodiversiteit, klimaat, identiteit, gezondheid en samenwerking

De huidige maatschappelijke thema's, zoals het veranderende klimaat, de teruggang van de biodiversiteit, de energietransitie en de nieuwe Omgevingswet, vragen om vernieuwd groenbeleid. Voor de gemeente Vught speelt daarnaast het samengaan met de dorpskern Helvoirt, waar het huidige groenbeleid nog niet op is toegespitst. Daarom brengt de gemeente Vught een nieuwe Groenvisie uit voor de komende tien jaar. Deze visie gaat over gemeentelijk en privaat groen binnen de bebouwde kom én het gemeentelijk groen buiten de bebouwde kom. De gemeente richt zich op vijf thema's: biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid, identiteit en samenwerking.

Om te komen tot gefundeerd groenbeleid heeft de gemeente een visie opgesteld. Dit is een toekomstdroom, het ideaalbeeld over tien jaar. Deze visie is dat het groen in de gemeente over tien jaar een ononderbroken netwerk is waar mensen, dieren en planten van profiteren. Om die toekomstdroom te laten uitkomen is een missie opgesteld, namelijk het beschermen, behouden en versterken van het openbaar groen om de biodiversiteit te bevorderen, opgewassen te zijn tegen klimaatveranderingen, een gezonde leefomgeving te hebben voor onze inwoners en de identiteit van onze dorpskernen te behouden. Dat kan de gemeente niet alleen bewerkstelligen, zij wil dit samen met de inwoners te doen. Visie en missie leiden tot een strategie, een aanpak om de missie te volbrengen. Voor acht onderwerpen is de hoofdstrategie bepaald. En daaruit zijn de beleidspunten gekomen, die in dit programma per onderwerp worden behandeld.

Groenstructuur

"De huidige groenstructuren beschermen, behouden, verbinden en versterken wij. Nieuwe groenstructuren richten we toekomstbestendig in."

Op de groenstructuurkaart van de gemeente Vught zijn alle belangrijke groenstructuren bij elkaar gebracht. Te zien is dat er een groen netwerk over de gemeente ligt. Dit netwerk heeft nog niet overal de gewenste sterkte of functie. Daarom is een prioritering toegewezen voor de ontwikkeling van de groenstructuren. Die zijn gekoppeld aan de vijf speerpunten biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid, identiteit en samenwerking. De beleidspunten die volgen uit de groenstructuur zijn:

- Groen is een sturend principe bij planvorming.
- We stellen een groennorm vast van minimaal 100 m^2 groen per woning bij de bouw van nieuwe wonin-gen om voldoende openbaar groen te waarborgen.
- Wanneer structuurbepalend en beeldbepalend groen niet behouden kunnen worden, moet gelijkwaar-dig groen worden teruggebracht.
- Overig groen moet ook gecompenseerd worden door gelijkwaardig groen of door een bedrag in het groenfonds.
- We leggen belangrijke natuurlijke landschaps-elementen vast in een duurzame (groen)structuur die wordt beschermd.

Biodiversiteit

"We voorkomen verder verlies van natuurwaarden binnen én buiten de bebouwde kom en treffen maatregelen om de biodiversiteit te behouden, versterken en stimuleren."

Het gaat slecht met de biodiversiteit in Nederland. Veel planten- en dierensoorten kunnen niet meer overleven door zaken als het gebruik van (landbouw) gif, een slechte waterkwaliteit, verdroging en versnippering van natuurgebieden. De variatie aan soorten is al erg afgenomen en neemt steeds verder af. Voor het behoud van een gezonde leefomgeving moeten we de afname aan biodiversiteit stoppen. Op de biodiversiteitskaart van de gemeente is goed te zien waar de verbindingen lopen waar planten en dieren profijt van hebben en waar juist de barrières zijn. Ook de kansen voor verbindingen zijn in kaart gebracht. De beleidspunten voor het behouden, versterken en stimuleren van de biodiversiteit zijn:

- Meer gebiedseigen soorten te gebruiken bij (her) inrichtingen.
- Gerichte (ecologische) beheermaatregelen uitvoeren voor vastgestelde doelsoorten.
- De weerstand tegen een natuurlijk beeld te verminderen door onze bewoners voor te lichten.
- De resterende ecologische verbindingszones in de gemeente aan te leggen.
- Oevers natuurvriendelijk in te richten waar dit veilig kan.
- De pachtgronden van de gemeente te gebruiken om de biodiversiteit te versterken.

Klimaatadaptatie

"Wij realiseren zoveel mogelijk effectief groen om ons gebied klimaatbestendig te maken."

Droogte, hitte en hevige buien komen steeds vaker voor in Nederland. Deze veranderingen in het klimaat hebben negatieve gevolgen voor mensen, dieren en planten. Denk bijvoorbeeld aan overstromingen en hittestress. Het is nodig om de

gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan door op verschillende gebieden maatregelen te nemen. Een belangrijke maatregel is het inzetten van groen. We hebben meer (grote) bomen nodig die verkoeling geven door schaduw en verdamping. En onze bodem kan meer regenwater vasthouden als we zorgen voor een gezond bodemleven en begroeiing in plaats van verharding. De gemeente richt de openbare ruimte zo klimaatadaptief mogelijk in en doet een beroep op haar inwoners om ook te vergroenen. Samen kunnen we de gemeente toekomstbestendig maken. De beleidspunten voor klimaatadaptatie zijn:

- Onze bewoners én bedrijven te stimuleren met subsidieregelingen om hun eigen terrein te vergroenen.
- Ruimte te maken voor extra bomen in de openbare ruimte en het planten van bomen in particuliere tuinen te stimuleren.
- Ernaar te streven dat iedere inwoner op maximaal driehonderd meter vanaf zijn of haar woning toegang tot een groene, koele verblijfsplek heeft of krijgt.
- Onze openbare ruimte in te richten met het oog op de toekomst.
- Zoveel mogelijk groenareaal in te zetten om de negatieve gevolgen van de klimaatverandering tegen te gaan en daarom alleen openbaar groen aan onze bewoners te verkopen als ze (blijven) voldoen aan onze klimaatadaptieve doelstellingen.

Gezondheid

"We richten het openbaar groen in om de lichamelijke en mentale gezondheid van onze bewoners te bevorderen."

Zonder openbaar groen is onze leefomgeving veel ongezonder. Groen zorgt voor geluk, ontspanning, zuivere lucht, beweging, verkoeling en veel meer positieve zaken die de mentale en lichamelijke gezondheid bevorderen. Hoewel de gemeente Vught veel mooie natuurgebieden heeft die positief zijn voor de gezondheid, liggen er ook grote wegen vlakbij de dorpskernen. Het is dus belangrijk om groen in de dorpskernen te brengen en de directe leefomgeving gezonder te maken. Daarom wil de gemeente het openbaar groen inrichten met:

- Groene sport- en beweegroutes voor jong en oud.
- Uitnodigende ontmoetingsplekken zoals bijvoorbeeld zitplekken, (buurt-)tuinen, voedselbossen en moestuinen.
- Zoveel mogelijk zicht op groen vanuit de woningen.
- Meer groene wandel- en fietsroutes voor bewoners en bezoekers.
- Hondentoiletten en honden-ravotveldjes.

Identiteit

"Ons openbaar groen werkt mee aan het behoud en de versterking van onze eigen identiteit."

Vught, Helvoirt en Cromvoirt hebben een heel eigen identiteit. Het omringende landschap bestaat uit veel gebieden met elk hun eigen karakter. Door ons bewust te zijn van het unieke hiervan kunnen we ervoor zorgen dat gemeente Vught een prachtige plek blijft voor iedereen die hier woont of de gemeente bezoekt. We koesteren onze identiteit door:

- Groene verblijfruimtes hoogwaardig in te richten, zodat ze een grote belevingswaarde voor de gebruiker hebben.
- Ieder dorp zijn eigen identiteit te geven door de kenmerken van het omliggende landschap en de plaatselijke cultuurhistorie te gebruiken en te versterken.
- De groenstructuren aan te laten sluiten bij de stedenbouwkundige en landschappelijke opbouw van onze gemeente.
- Kleine groene plekken in te richten met karakteristieke, herkenbare toekomstbomen die monumentaal mogen worden.
- In onze groene ruimte kwaliteit en kleinschaligheid te creëren voor bezoekers van onze gemeente ten behoeve van recreatie.
- Bij (ruimtelijke) ontwikkelingen rekening houden met groen erfgoed en dat op een goede manier inpassen.

Samenwerking

"We werken samen met onze bewoners om de inrichting en het beheer van ons groen meer leefbaar en toekomstbestendig te maken."

Bewoners van onze gemeente zijn de beste ervaringsdeskundigen van ons openbaar groen. Met hun inbreng, ideeën en ervaringen kan de gemeente een betere openbare ruimte realiseren met een hogere kwaliteit en betere functionaliteit. We betrekken onze bewoners meer bij de openbare ruimte door:

- Bij de inrichting van het openbaar groen rekening te houden met de behoefte van onze bewoners.
- Waar initiatief ontstaat het groen samen met onze bewoners te beheren.
- Elk jaar voorlichting te blijven geven over groen op alle basisscholen in de gemeente.

- Open te staan voor eigen initiatieven van bewoners in hun straat of buurt.
- Vooraf te communiceren over (her)inrichtingen en ontwikkelingen in het openbaar groen.
- Bij kleine ingrepen omwonenden actief te betrekken bij de inrichting van het openbaar groen.
- Bij grote ontwikkelingen inwoners en andere belanghebbenden te betrekken.

Bomenbeleid

"Wij werken aan een duurzaam bomenbestand door bestaande bomen waar mogelijk te behouden en nieuwe bomen optimale omstandigheden te geven om zo een lange levensduur te garanderen."

Bomen zijn de meest waardevolle elementen in het openbaar groen door hun omvang en de hoge leeftijden die ze kunnen bereiken, soms wel honderd jaar of ouder. Ze hebben veel verschillende functies en voordelen voor mensen en dieren. In het hoofdstuk bomenbeleid wordt een nieuwe categorie niet-vergunningsplichtige bomen geïntroduceerd. Deze categorie maakt het mogelijk bomen te planten op locaties waar dit anders niet zou kunnen. De beleidspunten voor de bomen in de gemeente zijn talrijk:

- We behouden en herstellen boomstructuren en leggen waar mogelijk nieuwe aan.
- Alle werkzaamheden in, rond en met bomen moeten voldoen aan de gestandaardiseerde kwaliteitseisen, richtlijnen en normen uit het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen.
- We streven ernaar om de openbare ruimte zo in te richten dat minimaal 30% ervan bedekt is door boomkronen als die bomen volwassen zijn.
- We geven monumentale bomen maximale bescherming.
- We zorgen voor een bomenbestand dat toekomst heeft, door bomen uit alle leeftijdscategorieën te hebben en te houden.
- Bij aanplant van nieuwe bomen richten we de groeiplaatsen zo in dat de bomen volwassen en oud kunnen worden. Wanneer de groeiplaats te klein is, maken we een bewuste keuze of we bomen voor een kortere levensduur aanplanten.
- We lichten onze inwoners in over het voorpootrecht.
- Bij acuut onveilige situaties mag onze beleidsmedewerker groen opdracht geven tot noodkap.
- Bomen worden nooit gekapt omdat:
  - √ bewoners zonnepanelen hebben of willen;
  - √ er ongedierte in zit, zoals luis of eikenprocessierups;
  - √ omdat ze subjectieve last veroorzaken, zoals vallend blad.
- Wanneer bomen als gevolg van reconstructie, ziekte, schade of andere oorzaken verdwijnen, wordt een gelijk aantal bomen teruggeplant.
- Bomen die uit een laanstructuur wegvallen worden ingeboet (aanplant nieuwe boom).

Beheer

"We beheren het openbaar groen ten behoeve van een functionele en waardevolle omgeving op basis van biodiversiteit, klimaat, gezondheid, identiteit en samenwerking."

De gemeente is verantwoordelijk voor de staat van het openbaar groen. De beheerploeg trekt er dagelijks op uit om met vakkennis ervoor te zorgen dat het groen schoon, heel en veilig blijft. Het onderhoud in de gemeente vindt plaats volgens CROW-beeldkwaliteiten. Die laten niet altijd ruimte voor ecologisch beheer. Om meer te kunnen doen voor de biodiversiteit is het nodig dat er afgeweken kan worden van de beeldkwaliteit. Daarbij staat de veiligheid van de inwoners altijd voorop. De beleidspunten voor het beheer zijn:

- Wij werken onze (groene) data continu bij, zodat we weten waar de knelpunten ontstaan en we passen ons beheer hierop aan.
- Het openbaar groen wordt op CROW-niveau A onderhouden, als:
  - √ de gebruiksdruk hoog is (bv. centrumgebieden en hoofdverkeerswegen);
  - √ de gebieden een representatieve uitstraling moeten hebben (bv. dorpsentrees, begraafplaatsen, wijkentrees);
  - √ het een voorbeeldfunctie vervult (bv. speelterreinen en openbare gebouwen).
- Het openbaar groen wordt op CROW-niveau B onderhouden, als:
  - √ de gebruiksdruk lager is (bv. parken en bermen);
  - √ er een directe relatie met het landelijk gebied is om zo een overgang naar het landschap te creëren.
- Bij beheer dat als doel heeft om de biodiversiteit te versterken of meer klimaatadaptief te zijn wijken we af van de beeldkwaliteit.

Financiën

Om de actiepunten uit de Groenvisie uit te kunnen voeren is budget nodig. In een schema in het hoofdstuk financiën zijn de actiepunten en projecten uit deze groenvisie opgenomen met daaraan gekoppeld een geschat budget.

COLOFON 2

VOORWOORD 3

SAMENVATTING 4

INHOUDSOPGAVE 8

1. INLEIDING 10

- Aanleiding 10
- Doelstelling 10
- Kaders vanuit relevante wet- en regelgeving 11
- Leeswijzer 12
- Planproces 13

2. TYPISCH VUGHT 14

- Het landschap van Vught 14
- Vught 15
- Helvoirt 15
- Cromvoirt 15

3. GROENVISIE EN GROENSTRUCTUUR 16

- Onze visie 16
- Onze missie 16
- Onze strategie 17
- Groenstructuur 18
- Groenstructuur op de kaart 18
- Prioritering thema's 20
- Beleidspunten groenstructuur 23
- Actiepunten groenstructuur 26

4. BELEID PER THEMA: BIODIVERSITEIT 28

- Biodiversiteit 28
- Biodiversiteit op de kaart 28
- Beleidspunten biodiversiteit 30
- Actiepunten biodiversiteit 32

4. BELEID PER THEMA: KLIMAATADAPTATIE 34

- Klimaatadaptatie 34
- Klimaatadaptatie op de kaart 34
- Beleidspunten klimaatadaptatie 36
- Actiepunten klimaatadaptatie 38

4. BELEID PER THEMA: GEZONDHEID 40

- Gezondheid 40
- Gezond groen op de kaart 40
- Beleidspunten gezondheid 41
- Actiepunten gezondheid 43

4. BELEID PER THEMA: IDENTITEIT 44
Identiteit 44
Identiteit op de kaart 44
Beleidspunten identiteit 45
Actiepunten identiteit 47
4. BELEID PER THEMA: SAMENWERKING 48
Samenwerking 48
Beleidspunten samenwerking 49
Actiepunten samenwerking 51
5. BOMENBELEID 52
Nieuwe categorie niet-vergunningsplichtig 53
Beleidspunten bomenbeleid 54
Actiepunten bomenbeleid 58
6. BEHEER 60
Beeldkwaliteit 60
Algemene uitgangspunten voor het groenbeheer 60
Beleidspunten beheer 62
Actiepunten beheer 63
7 FINANCIËN 64

Bijlage 1: verklarende woordenlijst 66
Bijlage 2: criteria voor status 68
Bijlage 3: berekening groennorm 72
Bijlage 4: groenfonds 73
Bijlage 5: instrumentarium 74
Bijlage 6: omgevingsvergunning voor kap 78
Bijlage 7: het voorpootrecht 80
Bijlage 8: stappenplan participatie 81
Bijlage 9: hondenuitlaatbeleid 83
Bijlage 10: Vragenlijst inwoners 84

De gemeente Vught heeft een bijzonder groen karakter. Beekdalen, landgoederen, parken, bossen, monumentale lanen en oude bomen vormen een afwisselend en waardevol landschap dat bepalend is voor de identiteit van de gemeente. Deze groene elementen zijn van grote waarde voor het woongenot, de recreatie, natuur en uitstraling in Vught.

Aanleiding

In dit programma legt de gemeente Vught vernieuwde beleidsuitgangspunten op het gebied van groen vast. Tot 2023 maakte de gemeente gebruik van het beleidsstuk 'Nota Groen – Groen Verbindt' uit 2015. In 2022 is het traject opgestart om het beleidsstuk te actualiseren, omdat:

- sinds 1 januari 2021 Helvoirt deel uitmaakt van de gemeente Vught;
- maatschappelijke thema's zoals de negatieve effecten van klimaatverandering, terugval van de biodiversiteit, samenwerking met inwoners en gezondheid meer aandacht vragen;
- er een nieuwe nota Energie & Klimaat is vastgesteld met beleidsuitgangspunten voor het thema klimaatadaptatie;

Doelstelling

Het doel van deze geactualiseerde groenvisie is om het beleid te bepalen voor de komende tien jaar. Dit beleid gaat over gemeentelijk en privaat groen binnen de bebouwde kom én het gemeentelijk groen buiten de bebouwde kom. In dit programma richten we ons - naast de groenvisie en de groenstructuur - op vijf thema's, te weten biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid, identiteit en samenwerking.

Kaders vanuit relevante wet- en regelgeving

Burgerlijk Wetboek
Het burgerlijk wetboek regelt het privaatrecht in Nederland. In dit wetboek vind je regels die gelden tussen Nederlandse burgers onder elkaar en tussen burgers en goederen. In het boek kunnen inwoners regels terugvinden van familierecht tot aan regelgeving rond groen.

Voor groen staat in het wetboek beschreven dat de gemeente een zorgplicht heeft voor haar bomen. Dit betekent dat de gemeente haar bomen moet onderhouden en inspecteren voor de veiligheid. Bij schade (door bijvoorbeeld het omwaaien van een boom of takbreuk) moet de gemeente aantonen dat zij al het mogelijke heeft gedaan om de schade te voorkomen. De inspectiegegevens worden vastgesteld in het beheersysteem van gemeente Vught. Ook benodigde (onderhouds-)maatregelen worden uitgevoerd en geregistreerd.

Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
In de APV staat omschreven wat de gemeentelijke regelingen zijn rondom kappen, behoud, bescherming, handhaving en compensatie van bomen.

Wet Natuurbescherming
Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten, en de bescherming van bossen en houtopstanden. Bij ontwikkelingen en groenbeheer in de gemeente moet gekeken worden naar de huidige natuurwaarden (onder andere de aanwezigheid van beschermde soorten en vaste rust- of verblijfplaatsen) en de schadelijke gevolgen die soorten ondervinden bij de uitvoering van werkzaamheden. Voordat werkzaamheden zoals het snoeien en rooien van bomen en beplantingen worden uitgevoerd, moet dan ook altijd worden bekeken of natuurwaarden aanwezig zijn en wat de gevolgen van de werkzaamheden hierop zijn. Rondom Vught zijn het Vlijmens Ven, De Moerputten en het Bossche Broek aangewezen als beschermd gebied. De status van deze gebieden heeft geen directe invloed op het groen(beheer) in de dorpskernen van de gemeente Vught. Wanneer de Omgevingswet ingaat zal de Wet Natuurbescherming opgaan in deze nieuwe wet.

Omgevingswet
In de Omgevingswet worden verschillende bestaande wetten samengevoegd tot één wet voor de ontwikkeling van onze leefomgeving. Deze groenvisie is waar mogelijk voorbereid op de Omgevingswet.

Natura 2000
De Europese Unie heeft zich ten doel gesteld uiterlijk in 2010 de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen. De Europese Commissie wil dit bereiken door een netwerk van belangrijke natuurgebieden te realiseren, het Natura 2000 netwerk. Een uitwerking van dit beleid is dat de lidstaten beschermde gebieden voor de kwetsbare soorten en habitattypen aanwijzen. Per gebied wordt een beheerplan opgesteld. Binnen de gemeente Vught ligt het Natura 2000 gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek'. De Provincie Noord-Brabant heeft een beheerplan voor dit Natura 2000 gebied opgesteld.

Plantenziektenwet
De plantenziektenwet heeft als doel het voorkomen van het optreden en de verspreiding van schadelijke organismen. Op grond van deze wet zijn verschillende besluiten ter bestrijding van afzonderlijke plantenziekten ingesteld. In het Besluit bestrijding Bacterievuur zijn bufferzones aangewezen, waar het opplanten, bewaren en vervoeren van enkele waardplanten (waaronder meidoorn) verboden is. De gemeente Vught grenst momenteel aan een bufferzone. Dit heeft voor de gemeente geen praktische gevolgen.

Monumentenwetgeving
In de monumentenwet zijn groene objecten, zoals bomen en tuinen bij een gebouw dat als Rijksmonument is geregistreerd, beschermd wanneer deze in de beschrijving van het object zijn vermeld. Afzonderlijke groenobjecten, zoals bomen of boomgroepen, kunnen niet als Rijksmonument worden geregistreerd.

Nationaal register monumentale bomen
De Bomenstichting beheert het Landelijk Register Monumentale Bomen. Het betreft zowel gemeentelijke bomen als bomen in eigendom van derden. Het register monumentale bomen heeft geen juridische status. In het register zijn diverse bomen in de gemeente Vught opgenomen.

Warenwetbesluit Attractie-en Speeltoestellen
In het Warenwetbesluit Attractie-en Speeltoestellen (WAS) en NEN-normen die van toepassing zijn worden eisen gesteld aan een speelplek of speelobject. De mogelijkheden en risico's van bepaalde speelobjecten, verhardingen en constructies van het ontwerp en de technische uitwerking moeten voor aanleg getoetst worden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen spelaanleidingen en speeltoestellen. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de Reikwijdte behorende bij het WAS. Geplaatste speeltoestellen worden periodiek gekeurd.

Leeswijzer

Het eerste deel van deze groenvisie is opgebouwd uit een visie, missie en strategie. De visie van de gemeente is de toekomstdroom, een stip op de horizon die de gemeente in tien jaar tijd wil bereiken. De missie is wat de gemeente gaat doen om de droom te verwezenlijken, dus de doelen die daarvoor behaald moeten worden. En de strategie vertelt welke acties nodig zijn om de doelen te bereiken. Vervolgens vertalen we de groenvisie naar een groenstructuur en vijf beleidsthema's. Het programma is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 2 – Typisch Vught
Dit hoofdstuk beschrijft de gemeente Vught aan de hand van de drie dorpskernen Vught, Helvoirt en Cromvoirt met de landschappelijke opbouw.

Hoofdstuk 3 – Groenvisie en groenstructuurkaart
In dit hoofdstuk worden de visie, missie en strategie op hoofdpunten toegelicht. Deze punten zijn vertaald naar een groenstructuurkaart.

Visie **Missie** **Strategie**

Groenstructuurkaart
Op de groenstructuurkaart staan de diverse groenstructuren verbeeld in verschillende niveaus. De diverse structuren worden in tekst verder uitgelegd.

Hoofdstuk 4 – Beleid per thema
In hoofdstuk 4 komen de thema's biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid, identiteit en samenwerking aan bod.

Biodiversiteit **Klimaatadaptatie**

Gezondheid **Identiteit** **Samenwerking**

Hoofdstuk 5 – Bomenbeleid
Bomen zijn de belangrijkste dragers van de groenstructuur en hebben het meeste effect op het lokale klimaat. Daarom hebben de beleidsuitgangspunten voor bomen een eigen hoofdstuk.

Hoofdstuk 6 – Beheer
De algemeen geldende beleidsuitgangspunten voor beheer zijn opgenomen in hoofdstuk 6. Het beheer wordt verder toegelicht en uitgewerkt in het beheerprogramma van de gemeente.

Hoofdstuk 7 - Financiën
Om de actiepunten en projecten uit deze Groenvisie uit te kunnen voeren is budget nodig. In dit hoofdstuk vindt u de geschatte budgetten.

Bijlages
In de bijlages is aanvullende informatie voor dit groenbeleidsplan opgenomen. De verwijzingen naar de bijbehorende bijlages staan in groene, onderstreepte tekst aangegeven.

Planproces

Deze Groenvisie is door beleids- en beheermedewerkers van de gemeente Vught in samenwerking met adviseurs van *i*dverde Advies opgesteld. Door de samenwerking tussen de gemeente en het adviesbureau is lokale kennis gebundeld met landelijke kennis. Dit heeft geresulteerd in een lokaalgericht plan, dat aanhaakt op landelijke ontwikkelingen, zoals klimaatadaptatie, de focus op een goede gezondheid en behoud van biodiversiteit.

Tijdens het opstellen van deze Groenvisie heeft *i*dverde Advies samen met de gemeente drie verschillende fases doorlopen. In de eerste fase is de buitenruimte en al bestaand beleid geïnventariseerd, en de meningen van inwoners en belangengroepen gevraagd via een digitale vragenlijst. Deze informatie is in de tweede fase uitgewerkt tot visie, missie, algehele strategie en beleidsuitgangspunten voor de komende tien jaar. In de derde en laatste fase werd het programma uitgewerkt en opgemaakt tot een interactief boekje.

Fase 1
- √ Inventarisatie en analyse van aanwezige beleidsstukken en de structuur van de gemeente.
- √ Het opstellen van een startnotitie en het vaststellen daarvan door de gemeenteraad.
- √ Uitbrengen van een online enquête (storymap) onder de inwoners, analyse van de antwoorden en verwerken daarvan in beleidspunten.

Fase 2
- √ Opstellen van een visie, missie en strategie met beleidsuitgangspunten.
- √ Werksessie met een werkgroep van de gemeente Vught om de beleidspunten aan te scherpen en vast te stellen.
- √ Informatieavond voor inwoners met de uitkomsten van de enquête en beleidsuitgangspunten.
- √ Schrijven van het conceptplan en eerste reactie werkgroep.

Fase 3
- √ Verwerken van de reactie en verdere uitwerking groenvisie, onder meer ontwikkelen kaartmateriaal.
- √ Beoordeling door werkgroep en uitwerken tot beeldend boekje.
- √ Verwerken van de input van de raad en het college.
- √ Definitieve vaststelling van de groenvisie door de gemeenteraad.

De Brabantse gemeente Vught ligt in de historische meierij van 's-Hertogenbosch, een landstreek in oostelijk Noord-Brabant. De gemeente bestaat sinds 1 januari 2021 uit de dorpen Vught, Helvoirt en Cromvoirt.

Het landschap van Vught

De hele gemeente Vught ligt in een zandlandschap grenzend aan vier grote natuurgebieden:

1. De Loonse en Drunense Duinen, een gebied met grotendeels zandverstuivingen en naaldbossen.
2. De Gement, een poldergebied.
3. Het Helvoirts Broek, een natte natuurparel in het vochtige dal van de Broekleij en Oude Leij.
4. Het Bossche Broek, een natuurgebied van 202 hectare in het dal van de Dommel.

Verder vinden we in de bossen van Vught recreatieplas 'De IJzeren Man', genoemd naar de stoombaggermolen die de plas groef rond 1890 voor zandwinning. Dit zand was nodig om hoge spoordijken te bouwen naar de Kuilenburgse spoorbrug toe. Ook het natuurgebied 'Groene Woud' grenst aan de gemeente Vught. Dit is een gebied van 35.000 hectare in de driehoek Eindhoven/Helmond – Tilburg - 's-Hertogenbosch. Dit woud bevat een kern van 7.500 hectare natuur, bestaande uit bossen, moerassen, heide en agrarisch populierenlandschap.

Groen is de basis van kwaliteit in en voor de gemeente Vught en een belangrijke reden dat mensen hier blijven of komen wonen. Onze parken en groene wandelroutes moedigen aan tot bewegen, spelen, ontspannen en ontmoeten. Onze bomen, struiken en planten voorzien dieren van huisvesting en voedsel. Groen is ook van grote waarde voor de uitstraling van onze gemeente: de landgoederen, parken, bossen, beekdalen en het zandlandschap dragen bij aan het bijzondere groene
karakter.

Vught

Vught is het grootste dorp in de gemeente en van oorsprong een rooms-katholiek kerkdorp. De katholieke kerk bouwde veel prominente gebouwen en kerken, die inmiddels historisch zijn en een deel van de Vughtse identiteit uitmaken.

Het dorp Vught ligt in de overgangszone tussen laaggelegen beekdalgebied en hoger gelegen zandgronden. Dit maakt de natuur rondom het dorp heel afwisselend met heide, beekdalen, bossen, polders, vennen en landerijen. Dat is de reden dat rondom Vught tussen de zeventiende en negentiende eeuw veel landgoederen zijn aangelegd. Deze landgoederen vormen de oorsprong van een groot aantal openbare parken en groenstructuren in Vught. Veel naald- en loofbossen rondom Vught zijn aangeplant tijdens de aanleg van de landgoederen voor de productie van hout voor diverse doeleinden. Nu zijn ze uitgegroeid tot afwisselde, natuurlijke bossen die van grote waarde zijn voor natuur en recreatie.

Naast de veelzijdige natuur, landgoederen en religieuze overblijfselen zijn er veel verdedigingswerken (lunetten) en restanten daarvan te vinden in de groenstructuur. Die werden in de negentiende eeuw door koning Willem II aangelegd, met als doel bescherming te bieden tegen aanvallen van de Belgen en Fransen vanuit het zuiden van Nederland.

Helvoirt

Helvoirt heeft haar naam te danken aan de ligging. Het dorp ontstond middenin een moerassig gebied, rondom een ondiepe doorgang (de huidige Torenstraat). Een ander woord voor ondiepe doorgang was ‘voirt’. En het moeras werd ervaren als de ‘hel’. Vandaar de naam Helvoirt. Het moerasgebied werd het Helvoirt Broek genoemd, Broek is een andere benaming voor een laag stuk land dat regelmatig overstroomt.

De moerassen en plassen van het Helvoirt Broek zijn rond 1900 drooggelegd. Daarna breidde het dorp Helvoirt verder uit. Begin 1900 telde het twaalfhonderd inwoners, nu bijna vijfduizend. In 1994 werd het Helvoirt Broek omgevormd tot een natuurgebied in het bezit van het Brabants Landschap. Een ander natuurgebied is de Helvoirtse heide en de beekdalen van de Broekleij en de Raamsche Loop. Ook de bijzondere kerken, landgoed Zwijnsbergen en een aantal monumentale villa’s en boerderijen maken van Helvoirt een unieke plaats.

Cromvoirt

Het dorp Cromvoirt is ontstaan rondom een weg die langs het beekdal de Zandleij loopt. Cromvoirt betekent zoveel als ‘een doorwaadbare plaats bij de kromming van een rivier of stroom’. Het dorp ligt op de overgang van de hoger gelegen zandgronden en het lagergelegen stroomdal van de Maas. Om de inwoners van het dorp te beschermen tegen overstromingen werd rondom een ringdijk aangelegd, de Cromvoirtse Dijk. Je kunt deze ringdijk nog herkennen in het landschap door de iets hogere ligging. Het is tegenwoordig een natuurlijk wandel- en fietspad.

Binnen de gemeente Vught is Cromvoirt het kleinste dorp met ongeveer 900 inwoners. De identiteit van het dorp wordt grotendeels bepaald door prachtige, oude boerderijen langs de hoofdstraat. Vanuit Cromvoirt sta je zo in midden in de natuur, waarbij je kunt kiezen uit het Helvoirts Broek, de Gement en de Vughtse Heide.

In dit hoofdstuk worden de visie, missie en strategie van de gemeente Vught op hoofdpunten toegelicht. Deze punten zijn vertaald naar een groenstructuurkaart met de ambities per beleidsthema.

Onze visie

Over 10 jaar is het groen in Helvoirt, Cromvoirt en Vught een ononderbroken netwerk waar mensen, dieren en planten van profiteren.

Onze visie is de toekomstdroom die we hebben voor de komende tien jaar, de tijd waarin deze groenvisie tot uitvoering wordt gebracht. Onze droom is dat het in die tijd lukt om het groen in onze gemeente te verbinden tot een waardevol groen netwerk, waarvan mensen, dieren en planten kunnen profiteren. Het huidige netwerk van groen in de gemeente is op de meeste punten goed verbonden, maar het kan nog beter, vooral waar het de ecologische verbindingen betreft. En we kunnen heel veel waarde toevoegen aan het netwerk voor mens, dier en plant.

Onze missie

Wij beschermen, behouden en versterken het openbaar groen samen met onze inwoners, voor biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid en identiteit.

Om onze toekomstdroom te laten uitkomen moeten we weten op welke onderwerpen we moeten gaan inzetten. We kunnen niet beginnen zonder te weten langs welke route we de stip op de horizon kunnen bereiken. Als we willen dat mensen, dieren en planten gedijen en van elkaar profiteren, hebben we het over de thema's biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid en identiteit. Dus moeten we het openbaar groen inrichten en beheren volgens die thema's of waarden. Dat kan de gemeente niet alleen, dat willen we samen met alle inwoners doen.

Onze strategie

We weten nu wat we willen en wat we daarvoor gaan doen. Dan blijft er één vraag over: hoe moeten we dat doen of aanpakken? En dat is onze strategie. Voor acht onderwerpen hebben we de hoofdstrategie bepaald. En daaruit zijn de beleidspunten gekomen die in dit plan per onderwerp worden behandeld.

Groenstructuur

"De huidige groenstructuren beschermen, behouden, verbinden en versterken wij. Nieuwe groenstructuren richten we toekomstbestendig in."

We hebben voldoende openbaar groen nodig om alle functies die ervan worden gevraagd mogelijk te maken. Dus eerst moet de basis op orde zijn. We maken inzichtelijk wat de kwaliteit van ons groen is en wat er nodig is voor een gezonde basis. Daarna kijken we naar de gevraagde functies en bepalen we inrichting en beheer voor de vijf actuele thema's.

Thema biodiversiteit

"We voorkomen verder verlies van natuurwaarden binnen én buiten de bebouwde kom en treffen maatregelen om de biodiversiteit te behouden, versterken en stimuleren."

Het openbaar groen is erg belangrijk voor behoud van lokale biodiversiteit. We brengen in kaart waar kansen liggen om groen(structuren) met elkaar te verbinden. Vervolgens richten we ons openbaar groen in en beheren het met randvoorwaarden voor die soorten.

Thema klimaatadaptatie

"Wij realiseren zoveel mogelijk effectief groen om ons gebied klimaatbestendig te maken"

De openbare ruimte van onze gemeente wordt zo ingericht dat er voldoende ruimte is voor klimaatadaptief groen. We bekijken welke maatregelen en plekken in het openbaar groen het meest kunnen helpen in de strijd tegen de negatieve effecten van de klimaatverandering. Daarnaast gaan wij de bewoners van Vught stimuleren om bij te dragen aan klimaatadaptatie.

Thema gezondheid

"We richten het openbaar groen in om de lichamelijke en mentale gezondheid van onze bewoners te bevorderen."

We hebben als doel om bewegen in het openbaar groen meer aan te moedigen en te zorgen voor voldoende speeltuinen, beweegroutes en plekken met beweegelementen voor volwassenen. Dit doen wij door meer en aantrekkelijker groen aan te planten in de gemeente.

Thema identiteit

"Ons openbaar groen werkt mee aan het behoud en de versterking van onze eigen identiteit."

Vught kent een bijzondere, gevarieerde en natuurlijke uitstraling die de identiteit van de gemeente bepaalt. Maar ook de stedenbouwkundige en cultuurhistorische kwaliteiten van de dorpskernen Helvoirt, Cromvoirt en Vught bepalen de beleving en het karakter. Het openbaar groen kan beleving, karakter en identiteit versterken, door inzet van kwalitatief groen en kleinschaligheid voor recreatie.

Thema samenwerking

"We werken samen met onze inwoners om de inrichting en het beheer van ons groen naar een hoger plan te brengen."

We willen inwoners meer en eerder betrekken bij het beleid en de uitvoering, en gebruik maken van de goede ideeën en initiatieven die leven in onze gemeente. We maken vooraf duidelijk wanneer en waarover inbreng mogelijk is. Zo willen we zorgen voor meer draagvlak, betrokkenheid en tevredenheid.

Bomenbeleid

"Wij werken aan een duurzaam bomenbestand door bestaande bomen waar mogelijk te behouden en nieuwe bomen optimale omstandigheden te geven om zo een lange levensduur te garanderen."

Bomen zijn van groot belang in het openbaar groen, door hun grootte, hun uitstraling en de hoge leeftijden die ze kunnen bereiken. De openbare ruimte in de gemeente Vught heeft een groen karakter door de aanwezigheid van opvallend veel (monumentale) bomen. Dat groene karakter is het beschermen waard. Daarnaast leveren (oude) bomen zoveel voordelen voor mensen, dat we ze moeten koesteren en zoveel mogelijk nieuwe bomen moeten aanplanten.

Beheer

"We beheren het openbaar groen ten behoeve van een functionele en waardevolle omgeving op basis van biodiversiteit, klimaat, gezondheid, identiteit en samenwerking."

Wanneer alle thema's een goede plek hebben gekregen in onze openbare ruimte hebben we een waardevolle en functionele omgeving gerealiseerd voor mens, dier en plant. Goed beheer zorgt voor instandhouding en doorontwikkeling van onze leefomgeving voor deze en toekomstige generaties.

Groenstructuur

Groen is een belangrijke fysieke, ecologische en sociale verbinder tussen de dorpen, wijken, buurten en centra van de gemeente Vught. Hierin moet het gebeuren, dit is de ruimte waar onze droom werkelijkheid wordt. In onze groenstructuur komen de thema's biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid, identiteit én samenwerking tot leven.

Groenstructuur op de kaart

Op de groenstructuurkaart van de gemeente Vught zijn alle belangrijke groenstructuren bij elkaar gebracht in één overzicht. Deze kaart is de basis voor onze groenvisie. Elk onderdeel van de groenstructuur heeft een status. Voor de toekenning van de status wordt een stroomschema gebruikt, dat toegevoegd is in *bijlage 2*.

1. Structuurbepalend groen

- Omschrijving: groenobjecten die een samenhangend en waardevolle structuur vormen, die van belang is voor de hele gemeente.
- Beleidsuitgangspunten:
  - √ Het aanwezige groen wordt behouden en waar nodig versterkt.
  - √ Aantasting van de structuur wordt zoveel mogelijk voorkomen. Het is alleen mogelijk met zwaarwegende argumenten.

2. Beeldbepalend groen

- Omschrijving: groenobjecten die de samenhang van de groenstructuur versterken en uitbreiden, en hiermee van belang zijn voor de wijken.
- Beleidsuitgangspunten:
  - √ Het aanwezige groen wordt behouden en waar nodig versterkt.
  - √ Bij aantasting van het beeldbepalend groen is terugbrengen van een herkenbare structuur vereist.

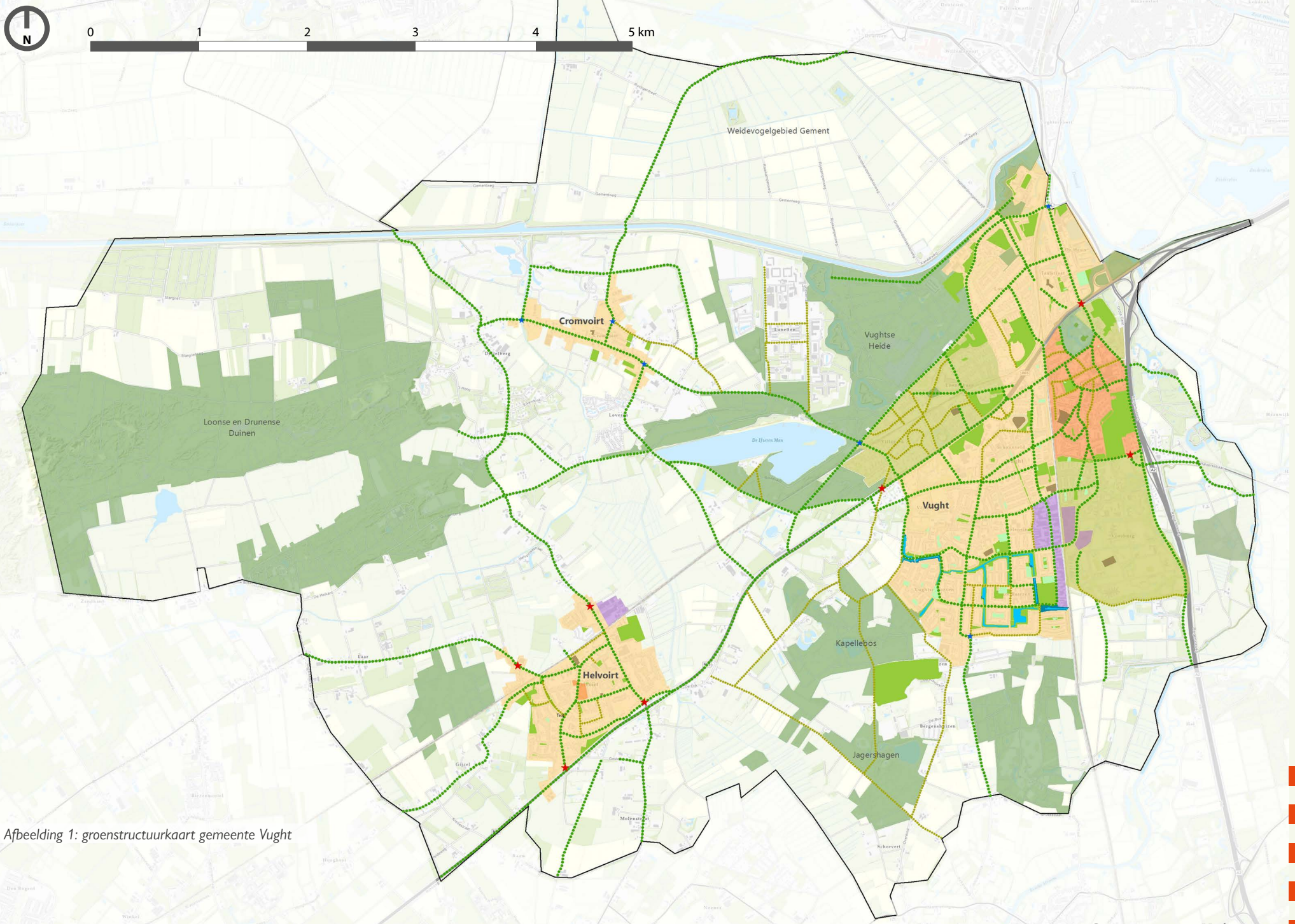
3. Overig groen

- Omschrijving: groene elementen die van belang zijn voor omwonenden en gebruikers van het groen.
- Beleidsuitgangspunten:
  - √ Optimaal inrichten en beheren in aansluiting op de maatschappelijke behoeften en de wensen van de gebruikers binnen de vaste kaders van deze groenvisie.

Het huidige openbaar groen in de gemeente Vught kent veel mooie, karakteristieke en goed functionerende onderdelen. Door deze op te nemen op de groenstructuurkaart worden ze beschermd bij ontwikkelingen en wordt het onderhoud afgestemd op de gewenste kwaliteit. Daarnaast is de aanwezige groenstructuur de basis voor de gewenste groenstructuur.

Op de groenstructuurkaart is het huidige groen opgenomen. De Natura2000 en Natuur Netwerk Brabant gebieden zijn niet in bezit van de gemeente. Om deze reden zijn ze dan ook niet meegenomen in de prioritering. Ontwikkelingen uit de Nota Groen van 2015 zijn hierin verwerkt.

Afbeelding 1: groenstructuurkaart gemeente Vught

Prioritering thema's

Bij ieder onderdeel of deelgebied van de groenstructuur kijken we naar kansen voor de thema's biodiversiteit, klimaatadapatatie, gezondheid, identiteit en samenwerking:

++++ *hoge prioriteit*
+++ *gemiddelde prioriteit*
++ *matige prioriteit*
+ *zwakke prioriteit*

Bij het toekennen van de prioriteit kijken we welk groen aanwezig is en welke kansen voor ontwikkeling er zijn.

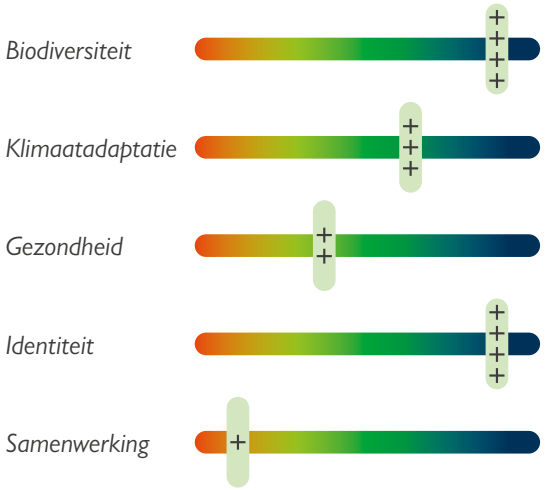
Naast de groenstructuren zijn op de kaart verschillende gebieden aangewezen. Deze gebieden hebben een bepaalde functie, zoals bedrijventerrein of centrumgebied. Ook voor deze gebieden hebben we de kansen voor elk thema aangewezen. Dit staat los van de groenstructuur.

Structuurbepalend groen

Onder structuurbepalend groen vallen:

- hoofdwegen met bomenrijen;
- grote parken die voor alle inwoners van een dorpskern belangrijk zijn;
- entrees tot de dorpskernen.

Het structuurbepalend groen heeft vooral een verkeersgeleidende en (ecologisch) verbindende functie en vormt zoveel mogelijk een aaneengesloten verbinding tussen de verschillende gebieden. Daardoor is het belangrijk voor de biodiversiteit binnen en buiten de gemeente. Het groen draagt ook veel bij aan klimaatadaptatie en identiteit.

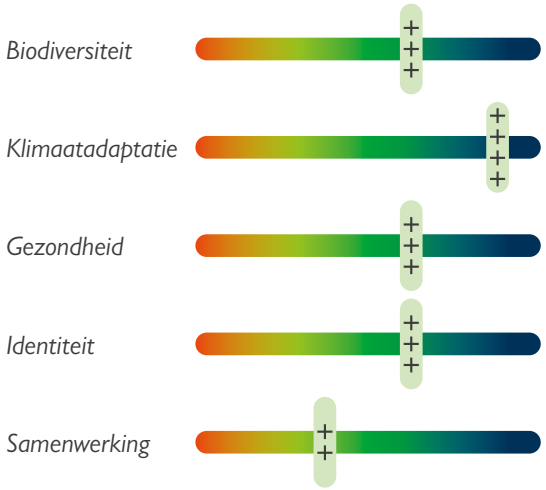

Beeldbepalend groen

Onder beeldbepalend groen vallen:

- wijkontsluitingswegen;
- entrees tot wijken;
- middelgrote parken;
- groenblauwe structuren op wijkniveau (waterlopen met groene oevers).

Het beeldbepalend groen heeft een verkeersgeleidende en (ecologisch) verbindende functie op kleinere schaal. Het beeldbepalend groen is met name belangrijk voor de wijken en verbindt woongebieden in de dorpskernen met elkaar.

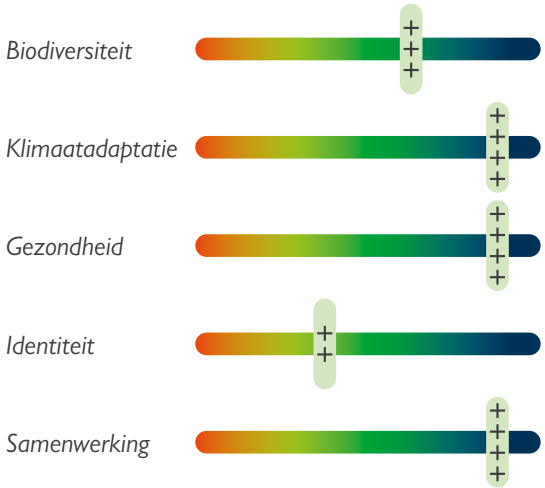

Overig groen

Onder overig groen valt:

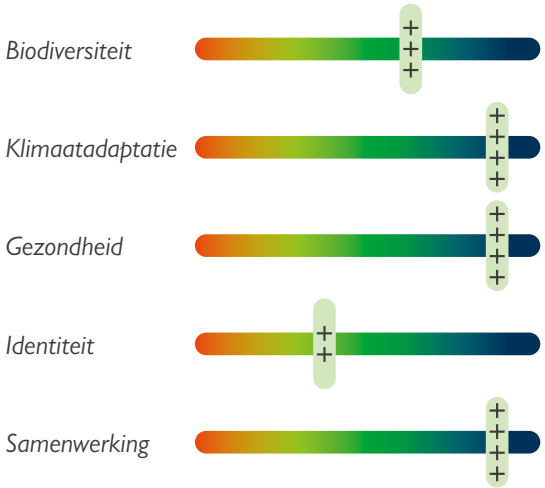
- woonstraten met bomen;
- kleine buurtparkjes;
- speelplekken;
- hondenuitlaatplekken;
- alle overige groenelementen in een buurt of straat.

Het overig groen is belangrijk voor de bewoners van een buurt of straat. Dit groen zorgt ervoor dat een buurt een goed klimaat heeft, leefbaar is en bijdraagt aan de gezondheid van de bewoners. Het overig groen is niet opgenomen op de groenstructuurkaart, het heeft een andere status. Dat heeft ermee te maken dat de exacte plaats van het groen minder belangrijk is, het gaat om de hoeveelheid en wat het is.

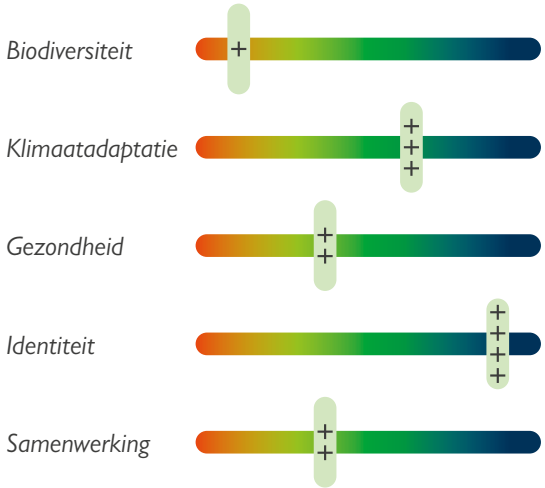
Woongebied

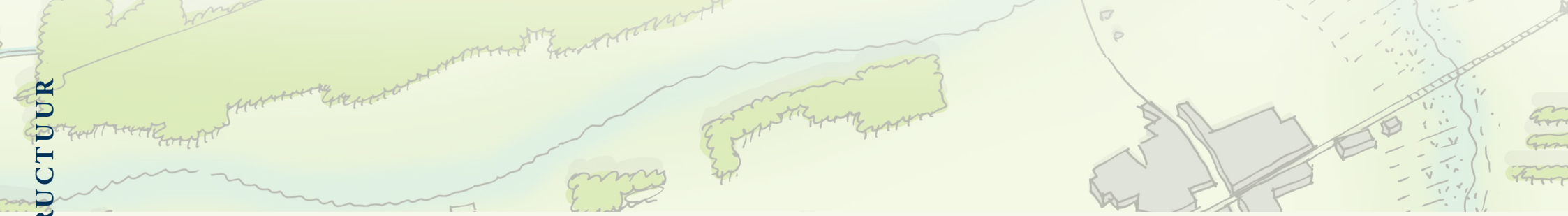
Het grootste deel van onze dorpskernen bestaan uit woonwijken. Prettig, veilig en gezond wonen zijn hier belangrijke waarden. Daaruit volgt dat we klimaatadaptatie de hoogste prioriteit moeten geven. Daarvoor doen we ook een beroep op de bewoners, groene tuinen spelen een hele grote rol voor een goed klimaat in de woongebieden. Hoe groener een woonwijk, hoe meer kansen er zijn voor de biodiversiteit. Vooral de woonwijken aan de randen van de dorpskernen zijn van waarde, omdat die een goede verbinding hebben met het buitengebied.

Centrumgebied

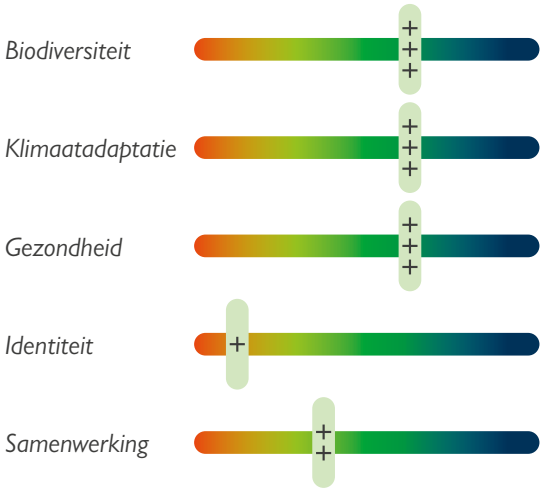
Centrumgebieden worden veel gebruikt door inwoners. Het groen in deze gebieden moet goed aansluiten op het vele bezoek en de functies. Vaak is er weinig ruimte voor groen, de bijdrage aan klimaatadaptatie zal dan minder kunnen zijn. Centrumgebieden worden onderhouden met als doel een hogere beeldkwaliteit en kunnen daarom ook worden ingericht met een aantrekkelijke beplanting.

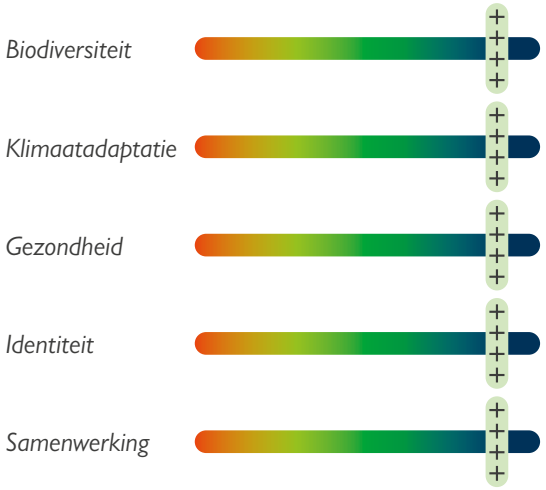
Bedrijventerrein

Bedrijventerreinen zijn ingericht voor efficiënt werken en transporteren van goederen. Ze bestaan vaak uit terreinen met veel verharding en brede wegen. Het groen op bedrijventerreinen is heel belangrijk om hittestress tegen te gaan en moet zoveel mogelijk klimaatadaptief worden ingericht. Ook kan het een rol spelen voor de biodiversiteit, met als voorwaarde dat het verbonden aan elkaar ligt.

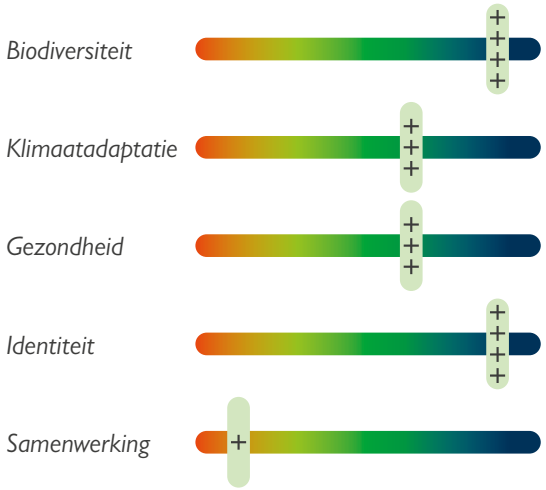
Parken en woonlandschappen (zoals Voorburg)

Parken en woonlandschappen zijn de belangrijkste groene plekken in de dorpskernen. Parken zijn bedoeld voor de gezondheid van de inwoners, ze kunnen er bewegen, spelen, elkaar ontmoeten en ontspannen. Parken zijn ook erg waardevol voor de biodiversiteit en klimaatadaptatie. De grote parken dragen bij aan de groene identiteit van de dorpskernen, de kleine parken aan de identiteit van de wijken. Woonlandschappen zijn wijken die ingepast zijn in de natuur. De woonfunctie speelt een belangrijke rol, de wijk is over het algemeen groener dan een 'gewone' wijk.

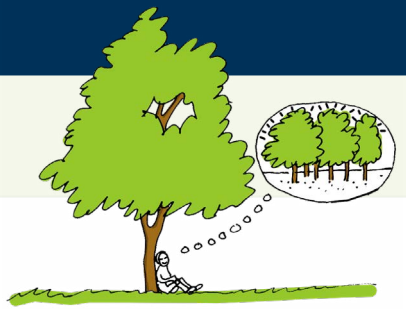
Begraafplaatsen

Begraafplaatsen zijn rustige, groen ingerichte plekken. Het is belangrijk dat begraafplaatsen een intieme sfeer en aantrekkelijke beplanting hebben. De rustige sfeer en de groene inrichting biedt kansen voor de biodiversiteit.

Beleidspunten groenstructuur

Onze strategie:
De huidige groenstructuren beschermen, behouden, verbinden en versterken wij. Nieuwe groenstructuren richten we toekomstbestendig in.

Groen is een sturend principe bij planvorming.

Voor het behalen van de toekomstdroom is voldoende groen de basis. We maken inzichtelijk hoe groen de gemeente is per wijk. Bij relatief versteende wijken zoeken we naar mogelijkheden om meer groen toe te voegen om een gezonde leefomgeving te waarborgen voor iedereen. Dit blijven we monitoren in de looptijd van deze visie zodat we zien of we stappen maken op de goede locaties.

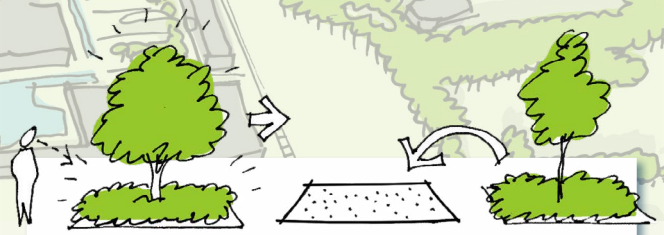

We stellen een groennorm vast van minimaal 100 m² groen per woning bij de bouw van nieuwe woningen om voldoende openbaar groen te waarborgen.

De Nederlandse overheid stelt een ondergrens van 75 m² openbaar groen per woning. In de gemeente Vught willen we voor iedere nieuwe woning binnen de gemeentegrenzen minimaal 100 m² openbaar groen aanleggen. Zo waarborgen we een groene, gezonde leefomgeving die toekomstbestendig is. Bij projecten waar 100 m² niet haalbaar is, moet de projectontwikkelaar bewijzen waarom het niet haalbaar is. In dat geval moet er een compensatie in het Groenfonds (*zie bijlage 4*) worden gestort.

Ook bij inbreidingen streven we naar een groennorm van 100 m². Daar is het moeilijker te realiseren en kijken we of groene gevels en daken kunnen bijdragen. Het grote voordeel van groene daken is dat het de gebouwen koelt, het nadeel ervan is dat het minder bijdraagt aan biodiversiteit.

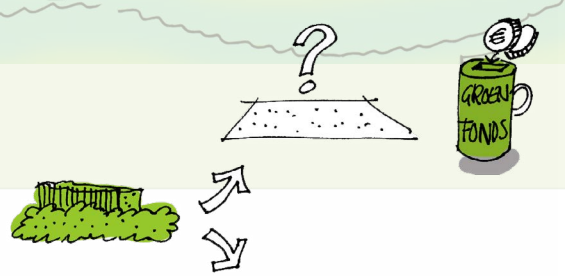
In *bijlage 3* hebben we de normen en berekeningen verder uitgewerkt. Deze groennorm wordt in dit beleidsplan voor het eerst geïntroduceerd. De gemeente gaat testen in hoeverre het beleidspunt uitvoerbaar is. Het kan zijn dat de groennorm aan de hand van die testen wordt bijgesteld.

Wanneer structuurbepalend en beeldbepalend groen niet behouden kunnen worden, moet gelijkwaardig groen worden teruggebracht.

Groen dat structuurbepalend en beeldbepalend is beschermen we met een hoge status. Wanneer het echt niet anders kan en het groen toch verwijderd moet worden door zwaarder wegende maatschappelijke belangen, is ons beleid dat gelijkwaardig groen moet worden teruggebracht. Voor bomen is dat 1 op 1 vervangen in de minimale plantmaat van 16-18 cm. We doen grote moeite om het op dezelfde plaats terug te brengen, bijvoorbeeld door ondergrondse groeiconstructies aan te brengen. Lukt dat niet, dan leggen we op een andere plaats in de gemeente een gelijkwaardige structuur aan.

Bij grootschalige projecten kunnen bomen ook gecompenseerd worden door natuurontwikkeling toe te passen. Dan houden we niet vast aan aantallen, maar benutten iedere kans die zich voordoet. Hierbij adviseert de beleidsmedewerker groen van de gemeente de projectleider van het project over de waarde van de te kappen houtopstanden versus de waarde van de te ontwikkelen natuur.

Overig groen moet ook gecompenseerd worden door gelijkwaardig groen of door een bedrag in het groenfonds.

Omdat alle groen van belang is voor een gezonde leefomgeving voor mens en dier gaan we ook zuinig om met het overig groen. Bij verwijdering moet het gecompenseerd worden met minimaal 75% gelijkwaardig groen op dezelfde plaats of er vlakbij. Blijkt dit onmogelijk dan wordt al het groen onder de 75% gecompenseerd door een bedrag van € 25,- per m^2 in het groenfonds te storten. Dit bedrag is niet cumulatief op de groennorm. Met het groenfonds realiseert de gemeente aanvullend toekomstbestendig groen in de bebouwde dorpskernen of een kwaliteitsimpuls van het groen in de nabije omgeving.

Deze compensatie wordt in dit beleidsplan voor het eerst geïntroduceerd. De gemeente gaat testen in hoeverre het uitvoerbaar is. Het kan zijn dat de compensatie aan de hand van die testen wordt bijgesteld.

We leggen belangrijke natuurlijke landschapselementen vast in een duurzame (groen)structuur die wordt beschermd.

Natuurlijke landschapselementen, zoals bosjes, solitaire bomen en waterrijke gebieden zijn van groot belang voor de biodiversiteit en het behouden waard. We beschermen deze elementen door ze vast te leggen op de groenstructuurkaart.

Zwaarwegende maatschappelijke belangen

Zwaarwegende maatschappelijke belangen zijn belangen die een grotere groep mensen aangaan, bijvoorbeeld:

- De reconstructie van een straat of van een riool.
- De aanleg van wegens of kabels en leidingen.
- Het bouw- en woonrijp maken van een gebied.
- Werkzaamheden aan (Rijks-)monumenten.
- Het uitvoeren van maatregelen voor de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Het handhaven van de (verkeers-)veiligheid.

In beperkte gevallen geeft het openbaar groen zoveel hinder en overlast dat de oplossing alleen nog maar ligt in het verwijderen van het groen. In die gevallen moet het gaan over objectieve hinder zoals meetbare wortelopdruk of aantoonbare schade aan woningen of rioleringen. In eerste instantie zal een oplossing worden gezocht in onderhoud aan de boom.

Het nut van groene daken

Onze steden groeien hard, veel mensen zoeken woningen. Er worden oplossingen gezocht in uitbreidingen van woonwijken, maar ook in meer woningen in bebouwd gebied (inbreidingen). Al die bebouwing zorgt voor meer verharding in de openbare ruimte. En dat zorgt weer voor een stedelijk hitte-eiland-effect: de stad is als het ware een eiland van hitte door de warmte die van de verharding afkomt. In grote steden zijn in warme nachten temperaturen gemeten die wel zeven graden hoger liggen dan buiten de stad.

Ruimte voor groen wordt steeds moeilijker. Tegelijkertijd liggen veel platte daken te zinderen in de zon. Deze daken groen maken met planten heeft heel veel voordelen. Groene daken:

- bufferen regenwater;
- gaan langer mee;
- dragen bij aan de gezondheid;
- kunnen dienen als moestuin;
- ondersteunen de biodiversiteit;
- zorgen voor meer verkoeling;
- vergroten de efficiëntie van zonnepanelen;
- vergroten de waarde van een gebouw;
- isoleren de gebouwen, waardoor er minder gas en elektriciteit gebruikt wordt.

Actiepunten groenstructuur

- *We brengen de mate van groen per woning in kaart. Zo is te zien waar vergroening het hardste nodig is en dus ook het meeste bijdraagt aan een gezonde leefomgeving.*
- *We brengen in kaart waar renovatie van groenstructuren moet worden uitgevoerd.*
- *De groenstructuurkaart en/of groene kaart is een levend document dat we gemakkelijk kunnen aanvullen. We voegen nieuw groen of mutaties toe, zodat de kaart altijd actueel is.*

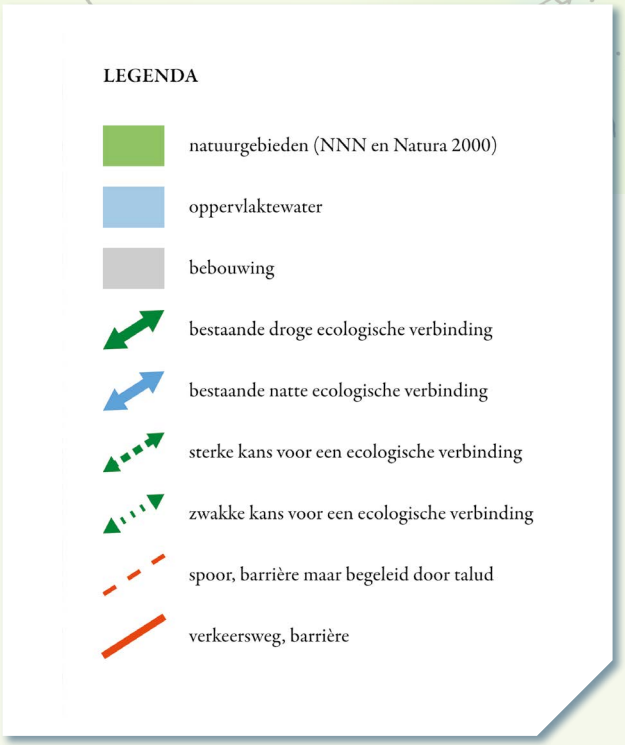

De groene missie van de gemeente wordt uitgesplitst in een aantal actuele thema's: biodiversiteit, klimaatadaptatie, identiteit, gezondheid en samenwerking. In hoofdstuk 4 werken we deze thema's uit in strategische beleidspunten en acties voor de komende jaren.

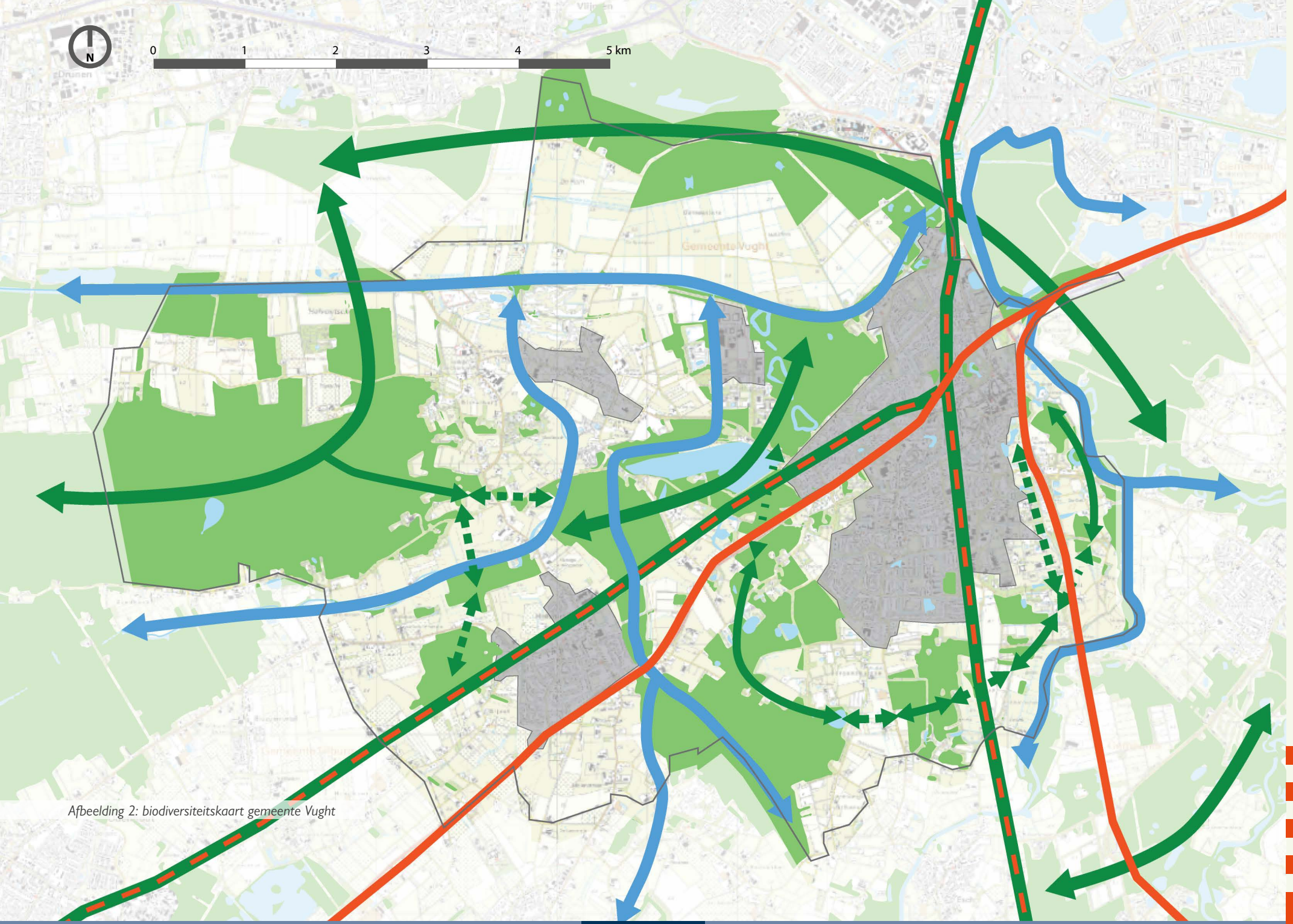
Biodiversiteit

Biodiversiteit is de natuurlijke variatie van leven. Dat gaat dus over verschillende soorten mensen, planten en dieren, maar ook over schimmels, bacteriën en andere micro-organismen. Al het leven werkt samen en is van elkaar afhankelijk. Zo ontstaat evenwicht in de natuur en een gezonde leefomgeving. Als één soort niet kan overleven in een gebied, neemt een andere soort het over en ontstaat onbalans met als gevolg ziekten en plagen. Hoe meer soorten verdwijnen, hoe ongezonder de leefomgeving wordt.

Het gaat slecht met de biodiversiteit in Nederland. Veel planten- en dierensoorten kunnen niet meer overleven door zaken als het gebruik van (landbouw)gif, een slechte waterkwaliteit, verdroging en versnippering van natuurgebieden. De variatie aan soorten is al erg afgenomen en neemt steeds verder af. Voor het behoud van een gezonde leefomgeving moeten we de afname aan biodiversiteit stoppen. Dit kunnen we doen door te zorgen voor de zes V's: Voedsel, Vocht, Voortplanting, Verblijf, Variatie en Verbinding. We kunnen met deze maatregelen de biodiversiteit behouden en plaatselijk versterken.

Biodiversiteit op de kaart

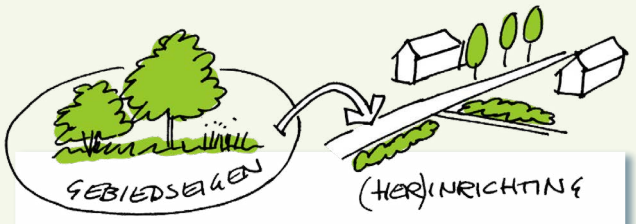
Op de kaart is te zien waar binnen onze gemeentegrenzen verbindingen lopen voor planten en dieren en waar juist barrières zijn. Door verbindingen te versterken en barrières op te heffen geven we planten en dieren een beter en groter leefgebied. Maar biodiversiteit stopt niet bij de gemeentegrenzen. Om de natuur optimale kansen te geven moeten we kijken waar de verbindingen buiten de gemeentegrenzen lopen en of daar kansen liggen om ons gemeentegroen mee te koppelen.

Afbeelding 2: biodiversiteitskaart gemeente Vught

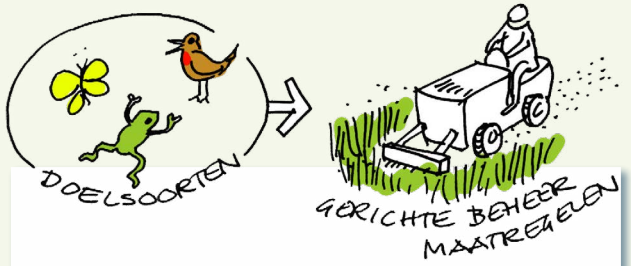
*Beleidspunten biodiversiteit**

Onze strategie:
We voorkomen verder verlies van natuurwaarden binnen én buiten de bebouwde kom en treffen maatregelen om de biodiversiteit te behouden, versterken en stimuleren, door:

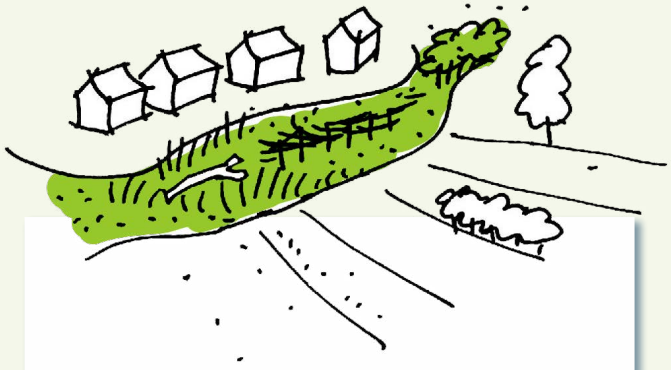
Meer gebiedseigen soorten te gebruiken bij (her)inrichtingen.

Inheemse diersoorten hebben het meest aan beplanting die van oorsprong in de regio thuishoort. Door meer van die soorten te gebruiken helpen we de biodiversiteit.

Gerichte (ecologische) beheermaatregelen uitvoeren voor vastgestelde doelsoorten.

Met onze strategie voor biodiversiteit willen we onze inheemse soorten helpen. Om te weten wat we moeten doen bepalen we in de notitie biodiversiteit de soorten waar we wat voor gaan doen. Daaruit volgt dan het gewenste beheer. Door maatregelen te nemen voor de doelsoorten helpen we tegelijkertijd vele andere soorten die wat minder kieskeurig zijn.

De weerstand tegen een natuurlijk beeld te verminderen door onze bewoners voor te lichten.

Dieren zijn vaak gebaat bij een 'rommelige' inrichting: dood hout dat blijft liggen, dichte bosjes met veel verschillende soorten, kruidenrijk gras dat hoog mag worden of zelfs groepjes brandnetels die mogen blijven staan voor de vlinders. Zo'n inrichting roept vaak weerstand op bij bewoners. Door beter uit te leggen waarom we 'rommel' laten staan/liggen, vergroten we de steun en hulp van onze inwoners.

* In de groenvisie worden slechts de beleidspunten op visieniveau opgenomen. De uitwerking daarvan vindt u in de meest actuele versie van de Notitie Biodiversiteit op de website met bestuurlijke informatie van Vught.

De resterende ecologische verbindingszones in de gemeente aan te leggen.

De gemeente en de provincie hebben de opgave om uiterlijk 2027 het Natuur Netwerk Brabant (NNB) af te maken. Het aanleggen van ecologische verbindingszones - natuurlijke stroken waarmee natuurgebieden worden verbonden - is een opgave die bij de gemeente ligt. In de notitie biodiversiteit werkt de gemeente Vught een plan uit hoe deze verbindingszones kunnen worden aangelegd. Hiermee wordt het in lokaal beleid verankerd.

Oevers natuurvriendelijk in te richten waar dit veilig kan.

De overgang van nat naar droog biedt veel kansen voor dieren, met name voor amfibieën. Ook kunnen oevers belangrijke verbindingen tussen deelgebieden zijn. Door oevers glooiend te maken en in te richten met oeverbeplanting maken we meer leefgebied voor dieren en planten. Het natuurvriendelijk inrichten van oevers doen we alleen waar het veilig kan, dus waar het niet gevaarlijk is voor onze inwoners.

De pachtgronden van de gemeente te gebruiken om de biodiversiteit te versterken.

Gemeente Vught zet haar pachtgronden in voor het verbeteren van het biotoop voor weidevogels en andere dieren én voor het verbeteren van de bodem. Daarvoor heeft de gemeente een notitie pachtbeleid opgesteld. Op de website met bestuurlijke informatie van Vught kunt u het meest actuele beleid vinden.

Actiepunten biodiversiteit

- *We stellen een lijst op van bomen, struiken, kruiden en grassen die van oorsprong in onze regio thuishoren.*
- *We maken een beheerplan voor de doelsoorten die in de Notitie Biodiversiteit zijn vastgesteld.*
- *We maken een actieplan om onze bewoners voor te lichten over 'rommel en onkruid'.*
- *We bepalen welke oevers een natuurvriendelijke inrichting kunnen krijgen.*
- *Om de beste maatregelen te nemen voor het behoud van de biodiversiteit, werken we een systeem uit waarmee de biodiversiteit te meten is. Dat kan bijvoorbeeld een puntensysteem zijn. Met dit systeem kunnen we controleren of onze maatregelen werken en wanneer nodig bijsturen.*

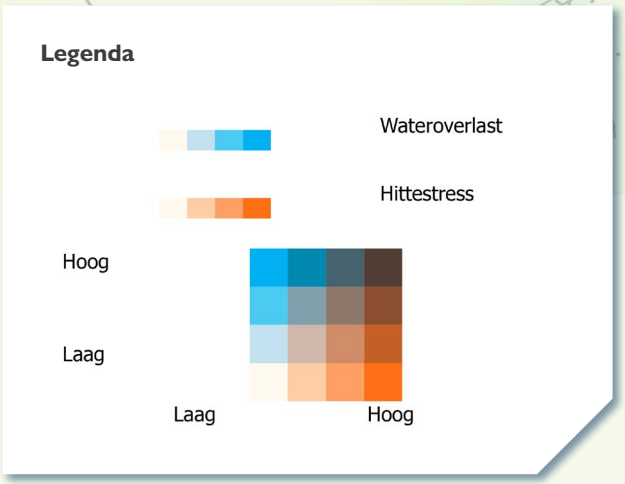

De groene missie van de gemeente wordt uitgesplitst in een aantal actuele thema's: biodiversiteit, klimaatadaptatie, identiteit, gezondheid en samenwerking. In hoofdstuk 4 werken we deze thema's uit in strategische beleidspunten en acties voor de komende jaren.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is de omgeving aanpassen aan de klimaatveranderingen. Droogte, hitte en hevige buien komen steeds vaker voor in Nederland. Deze veranderingen in het klimaat hebben negatieve gevolgen voor mensen, dieren en planten. Denk bijvoorbeeld aan overstromingen en hittestress. Het is nodig om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan door op verschillende gebieden maatregelen te nemen. Een belangrijke maatregel is het inzetten van groen. We hebben meer (grote) bomen nodig die verkoeling geven door schaduw en verdamping. En onze bodem kan meer regenwater vasthouden als we zorgen voor een gezond bodemleven en begroeiing in plaats van verharding.

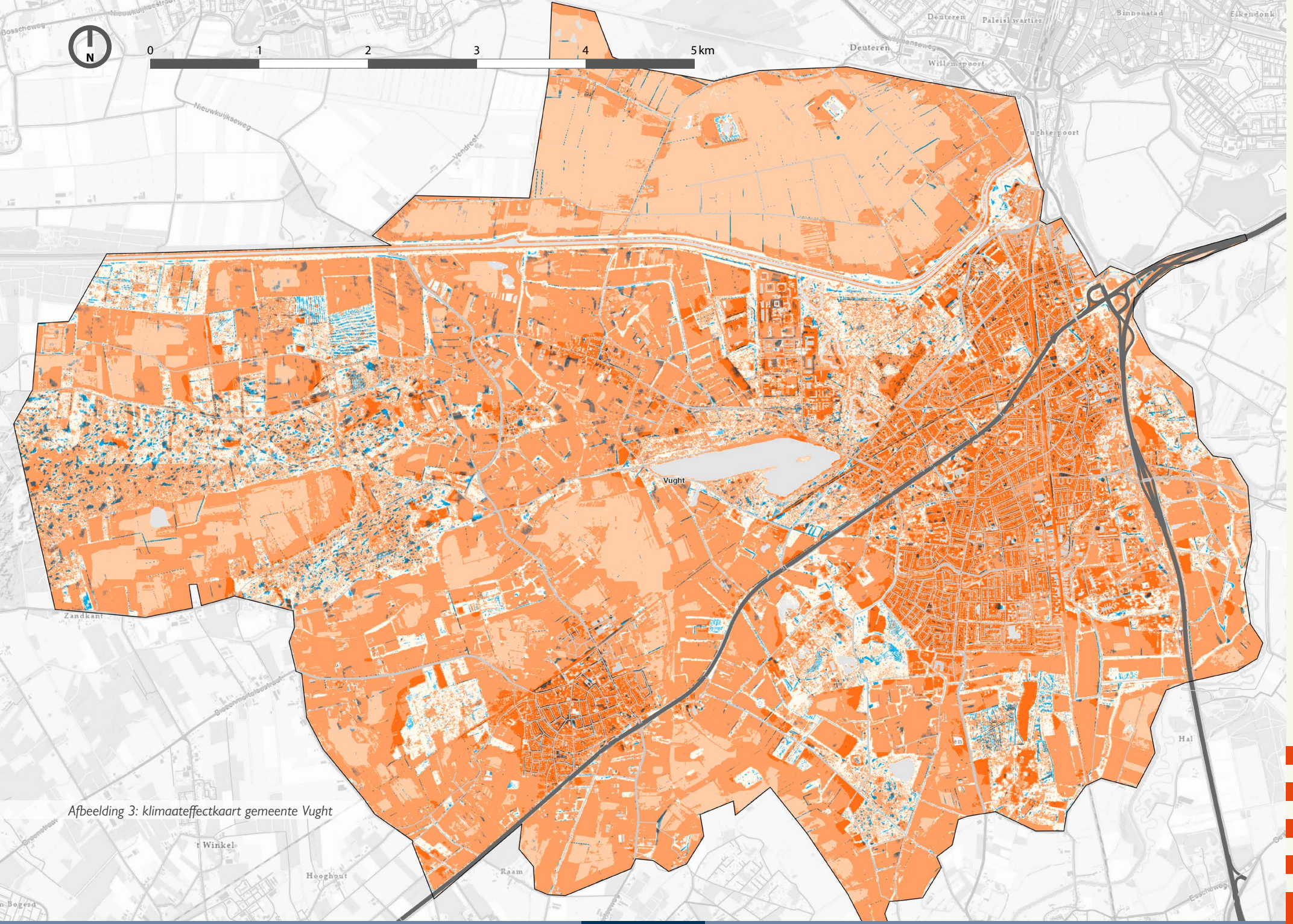
In de komende jaren is het hard nodig om de plekken die nu nog versteend zijn te vergroenen. Waar bomen kunnen staan, móéten we bomen planten. Waar verharding weg kan, moeten we het eruit halen en planten terugzetten. De gemeente kan echter niet overal de gewenste groene leefomgeving maken die zo hard nodig is om klimaatbestendig te zijn. De druk op de openbare ruimte is hoog door de talloze functies boven én onder de grond. We doen daarom een beroep op onze inwoners om te helpen en hun tuinen zo groen mogelijk in te richten. Samen gaan we werken aan een leefbare gemeente voor deze en toekomstige generaties.

Klimaatadaptatie op de kaart

De kaart op de volgende pagina is een voorbeeld van een klimaatkaart zoals te vinden is op klimaateffectatlas.nl. Op de voorbeeldkaart is te zien waar de heetste plekken (rood) zijn in de gemeente en waar de wateroverlast (blauw) het grootst is. Op de website van de klimaateffectatlas zijn nog veel meer gegevens te vinden. Bijvoorbeeld afstand tot koele plekken, hoeveelheid groen per wijk, warme nachten enzovoorts.

Aan de hand van de meest actuele kaart van de klimaateffectatlas zoekt de gemeente voortdurend naar kansen en mogelijkheden om de negatieve effecten van de klimaatverandering tegen te gaan. Dus naar plekken waar schaduw moet komen of regenwater moet worden afgevoerd en opgeslagen. De plekken die de grootste noodzaak hebben voor maatregelen, zijn het eerst aan de beurt.

Afbeelding 3: klimaateffectkaart gemeente Vught

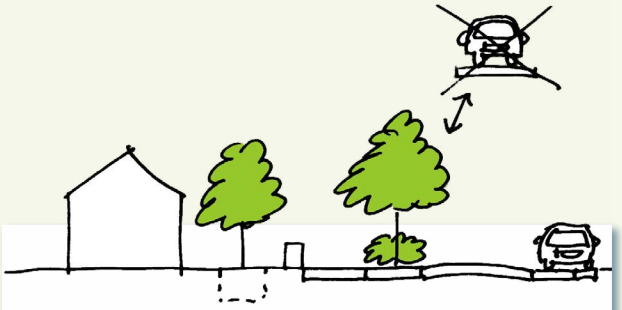
Beleidspunten klimaatadaptatie

Onze strategie:
Wij realiseren zoveel mogelijk effectief groen om ons gebied klimaatbestendig te maken, door:

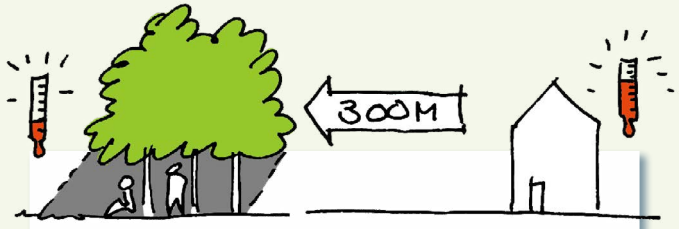
Onze bewoners én bedrijven te stimuleren met subsidieregelingen om hun eigen terrein te vergroenen.

Iedere inwoner en ondernemer van onze gemeente moet de mogelijkheid hebben mee te werken aan de strijd tegen de klimaatveranderingen. Daarom gaan we subsidies benutten om hen te helpen. Ook met adviezen over vergroenen en soortkeuze wil de gemeente graag eerste aanspreekpunt zijn.

Ruimte te maken voor extra bomen in de openbare ruimte en het planten van bomen in particuliere tuinen te stimuleren.

We zoeken plekken waar bomen geplant kunnen worden, waarbij we prioriteit geven aan de plekken die het heetst worden op warme dagen. Om ervoor te zorgen dat er bomen kunnen komen, zullen andere functies soms moeten wijken. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat kabels en leidingen in de bodem moeten worden verlegd of een parkeerplaats omgevormd wordt naar een groeiplaats. Ook stimuleren we onze inwoners om een boom in de tuin te planten.

Ernaar te streven dat iedere inwoner op maximaal driehonderd meter vanaf zijn of haar woning toegang tot een groene, koele verblijfsplek heeft of krijgt.

We streven ernaar dat onze inwoners op hete dagen toegang krijgen tot koele groene plekken op korte (loop)afstand van hun woning. Zo maken we een gezondere leefomgeving en gaan we hittestress tegen. Koele, groene plekken kunnen buurtparkjes zijn, enkele bomen met een bankje eronder of een overkapping met klimplanten. We gaan alle mogelijkheden benutten die we kunnen vinden. En rekenen op onze inwoners om zelf koele groene plekken te maken van hun (voor)tuinen. Daar profiteren we allemaal van.

Onze openbare ruimte in te richten met het oog op de toekomst.

Om de negatieve gevolgen van klimaatverandering zoveel mogelijk tegengaan, moeten we groen gebruiken dat veel water vasthoudt en verdampt, en veel schaduw geeft voor mensen en gebouwen. Bomen zijn onze beste bondgenoten in de strijd tegen hitte en wateroverlast. We zijn dus zuinig op onze bestaande bomen en planten waar het kan nieuwe bomen aan. Waar dit niet mogelijk is planten we grote struiken die meehelpen bij het verkoelen. De soorten kiezen we op basis van klimaatbestendige eigenschappen, zoals het verdragen van droogte en hitte. Op plekken met wateroverlast zoeken we naar maatregelen die de overlast kunnen verminderen, zoals meer regenwater opvangen in het groen of gazons omvormen naar beplanting die meer verdampt.

Zoveel mogelijk groenareaal in te zetten om de negatieve gevolgen van de klimaatverandering tegen te gaan en daarom alleen openbaar groen aan onze bewoners te verkopen als ze (blijven) voldoen aan onze klimaatadaptieve doelstellingen.

Zelfs het kleinste reststukje of hoekje openbare ruimte kan van nut zijn voor een klimaatadaptieve inrichting en daarmee voor het klimaat in buurt of straat. Bij verzoeken tot verhuur of verkoop behartigd onze beleidsmedewerker groen de belangen van groen en klimaatadaptatie.

Voor de uitgifte van reststroken is door het college een beleidsnotitie beheer reststroken 2023 vastgesteld. Deze beleidsnotitie geeft de randvoorwaarden bij de verkoop van reststroken:

- Structuurbepalend/beeldbepalend groen wordt niet verkocht.
- Er mogen geen kabels en leidingen in de te verkopen strook liggen of deze moeten worden omgelegd.
- De strook grond mag geen openbare functie hebben.

Verkopen bosgebieden

Bosgebieden worden enkel overgedragen of verkocht aan natuur beherende instanties. Zij zijn dan ook verantwoordelijk voor het onderhoud. Daarbij is het van belang duidelijke afspraken te maken over de toegankelijkheid en recreatieve mogelijkheden in deze bossen.

Actiepunten klimaatadaptatie

- *We stellen een lijst op van bomen en struiken die klimaatbestendige eigenschappen hebben. Daarbij zoeken we soorten en cultivars die dicht bij de gebiedseigen soorten liggen, zodat ze ook meerwaarde voor onze biodiversiteit hebben.*
- *We maken een prioritering van plekken die heet worden op warme dagen op basis van de klimaateffectatlas en de ervaringen/kennis van inwoners, bedrijven en medewerkers van de gemeente.*
- *We maken een volgorde van plekken waar wateroverlast groot is en zoeken naar mogelijkheden om dat te verminderen.*
- *We zoeken plekken in de openbare ruimte waar we overbodige verharding kunnen weghalen om te vergroenen.*
- *We zoeken bij herinrichting naar plekken waar bomen kunnen groeien.*

De groene missie van de gemeente wordt uitgesplitst in een aantal actuele thema's: biodiversiteit, klimaatadaptatie, identiteit, gezondheid en samenwerking. In hoofdstuk 4 werken we deze thema's uit in strategische beleidspunten en acties voor de komende jaren.

Gezondheid

Diverse wetenschappelijke onderzoeken tonen aan dat groen een positieve bijdrage levert aan de mentale en lichamelijke gezondheid van mensen:

- Zicht op groen maakt gelukkiger en vermindert stress.
- Groen zuivert de lucht.
- Een groene omgeving nodigt uit om te bewegen door te wandelen, fietsen of sporten.
- Kinderen in een groene omgeving leren beter.
- Mensen gedragen zich socialer in een groene omgeving.
- Groen bevordert zelfs de genezing van ziektes.

Deze en andere voordelen van groen maken openbaar groen in een gemeente heel belangrijk. Zonder (openbaar) groen is onze leefomgeving een stuk ongezonder.

Gezond groen op de kaart

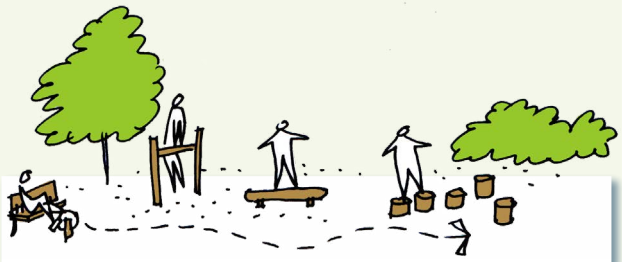
De natuurgebieden rondom Vught, Helvoirt en Cromvoirt zijn plekken met een positief effect op de gezondheid. Het drukke verkeer op de snelweg A2 en rijksweg N65 heeft echter een negatief effect op de gezondheid, vanwege de vele uitstoot van fijnstof (uitlaatgassen) en de geluidsoverlast. De gezonde natuurgebieden liggen op grotere afstanden van de woningen, terwijl de grote wegen dichter bij de woningen liggen, vooral in Vught en Helvoirt. Het is daarom belangrijk om het groen ín de dorpskernen te brengen en zo de leefomgeving gezonder te maken.

In de afgelopen jaren is door de gemeente al veel geïnvesteerd in mogelijkheden om te sporten en te bewegen in het openbaar groen. Er zijn beweegroutes en beweeglocaties gerealiseerd. Hierin loopt gemeente Vught voorop en dat willen we graag blijven doen.

Beweegroutes en -locaties vindt u online op de *digitale sociale kaart*.
Wandel- en fietsroutes vindt u online op *visitbrabant.nl*.

Beleidspunten gezondheid

Onze strategie:
Wij bevorderen de lichamelijke en mentale gezondheid van onze bewoners door ons openbaar groen in te richten met:

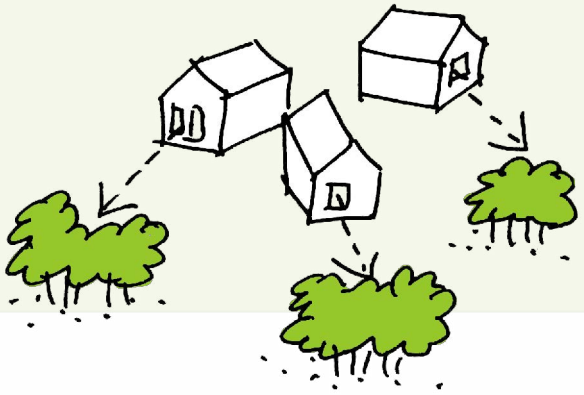
Groene sport- en beweegroutes voor jong en oud.

Groen in de directe omgeving nodigt uit om te gaan bewegen. Wij willen onze inwoners de mogelijkheid bieden om te bewegen in het groen en doen dat door middel van groene sport- en beweegroutes.

Uitnodigende ontmoetingsplekken zoals bijvoorbeeld zitplekken, (buurt-) tuinen, voedselbossen en moestuinen.

Bankjes in het park of bij speelplekken nodigen al uit om een praatje te maken met buurt- en dorpsgenoten. Gemeente Vught wil nog meer ontmoetingsplekken in het groen creëren en faciliteren. We denken daarbij ook aan gezamenlijke tuinen of voedselbossen. Hiervoor worden kaders opgesteld.

Zoveel mogelijk zicht op groen vanuit de woningen.

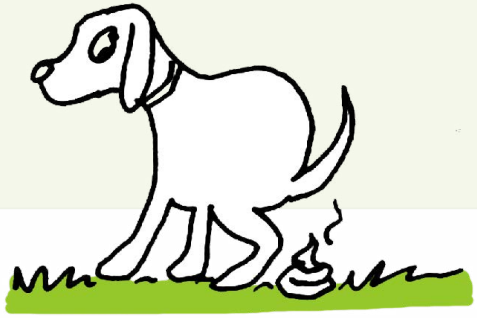
Uitzicht op groen is heel belangrijk voor de lichamelijke en mentale gezondheid. Onderzoek toont aan dat in een woonomgeving met meer groen bewoners onder andere minder angststoornissen, ADHD-klachten, diabetes en migraine hebben. Groen in de directe omgeving houdt de kwaliteit van leven hoog. We willen dan ook de komende jaren onze woonomgeving groener maken en houden.

Meer groene wandel- en fietsroutes voor bewoners en bezoekers.

De natuurgebieden in ons buitengebied nodigen uit tot heerlijke wandel- en fietstochten. We verbinden de routes in het buitengebied met groene routes door de bebouwde kom of richten bestaande wandel- en fietsroutes groener in, zodat je vanaf de voordeur groen kan recreëren.

Hondentoiletten en honden-ravotveldjes.

Alle hondenbezitters binnen de bebouwde kom kunnen hun hond binnen een afstand van 500 meter van de woning uitlaten. Daarvoor heeft de gemeente hondentoiletten en ravotveldjes ingericht. Op de hondentoiletten en de ravotveldjes mogen honden loslopen, in de rest van de bebouwde kom moeten ze worden aangelijnd.

Zie ook het hondenbeleid van de gemeente Vught in *bijlage 9*.

Actiepunten gezondheid

- *Waar bewoners buurttuinen en voedselbossen willen opzetten ondersteunen we ze.*
- *We brengen in kaart waar weinig uitzicht op groen is en waar(mee) het aangevuld kan worden.*
- *We zorgen dat iedere inwoner binnen de bebouwde kom zijn/haar hond binnen 500 meter van de woning kan uitlaten.*

De groene missie van de gemeente wordt uitgesplitst in een aantal actuele thema's: biodiversiteit, klimaatadaptatie, identiteit, gezondheid en samenwerking. In hoofdstuk 4 werken we deze thema's uit in strategische beleidspunten en acties voor de komende jaren.

Identiteit

Identiteit is dat wat iemand of iets uniek maakt. Voor een dorp zijn dat de bijzondere gebouwen zoals kerken of raadhuizen, de manier waarop de straten lopen, de groene structuren en misschien het unieke dialect van de bewoners. Voor het omringende landschap zijn dat de natuurlijke elementen, zoals de bodem, de planten en dieren die er leven en de aanwezigheid van water. Vught, Helvoirt en Cromvoirt hebben een heel eigen identiteit. Het omringende landschap bestaat uit veel gebieden met elk hun eigen karakter. Door ons bewust te zijn van het unieke hiervan kunnen we ervoor zorgen dat gemeente Vught een prachtige plek blijft voor iedereen die hier woont of de gemeente bezoekt.

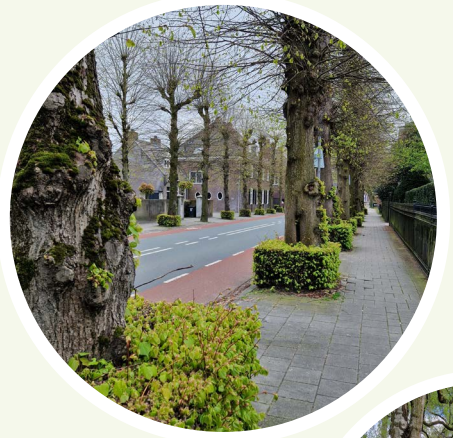
Identiteit op de kaart

De gemeente Vught heeft een schat aan groen erfgoed. Dat bestaat onder meer uit:

- bomenlanen
- tuinen
- parken
- landgoederen
- begraafplaatsen
- verdedigingswerken zoals de lunetten en forten
- houtwallen
- (hakhout-)bossen
- monumentale bomen (bomen van een bijzondere/zeldzame soort of bomen die ouder zijn dan tachtig jaar)

Groen erfgoed verandert in de loop van de tijd. Er komen bijvoorbeeld monumentale bomen bij of er wordt een nieuw gebied als monumentaal benoemd. Het erfgoed wordt bijgehouden op een *online kaart*. Ook houdt de gemeente Vught zelf een Groene Kaart bij in het gisportal, waarop de groene elementen met hun status zijn weergegeven.

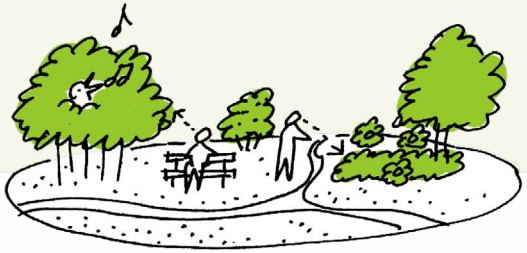

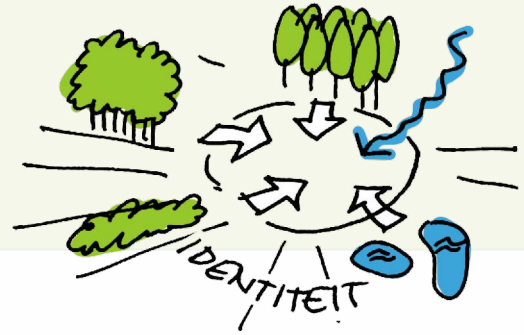
Beleidspunten identiteit

Onze strategie:
Ons openbaar groen werkt mee aan het behoud en de versterking van onze eigen identiteit, door:

Groene verblijfruimtes hoogwaardig in te richten, zodat ze een grote belevingswaarde voor de gebruiker hebben.

Verblijfsruimtes in het groen richten we in met het oog op de toekomst. Het zijn gezonde, klimaatadaptieve plekken en de beleving van het groen is op deze plekken belangrijk. We nemen bij de inrichting van groene verblijfsruimtes de zintuigen zien, horen en ruiken mee.

Ieder dorp zijn eigen identiteit te geven door de kenmerken van het omliggende landschap en de plaatselijke cultuurhistorie te gebruiken en te versterken.

Hoewel Vught, Helvoirt en Cromvoirt in dezelfde gemeente liggen, zijn de kenmerken van de dorpen niet hetzelfde. Door geschiedenis, inwoners en functies heeft ieder dorp zijn eigen inrichting binnen én buiten de bebouwde kom. Het eigen gezicht van de dorpen willen we koesteren, behouden en versterken door bij (her)inrichtingen te ontwerpen met de specifieke kenmerken.

De groenstructuren aan te laten sluiten bij de stedenbouwkundige en landschappelijke opbouw van onze gemeente.

Wanneer het openbaar groen de structuur van de bebouwing en het landschap versterkt, is de openbare ruimte prettig, herkenbaar en begrijpelijk. Mensen voelen zich er thuis en oriënteren zich gemakkelijk. Bovendien sluiten de structuren dan goed op elkaar en op de natuurgebieden aan, zodat er groene doorgangen voor dieren ontstaan.

Kleine groene plekken in te richten met karakteristieke, herkenbare toekomstbomen die monumentaal mogen worden.

Monumentale bomen hebben een grote belevingswaarde en dragen veel bij aan identiteit en beleving. We koesteren en beschermen ze. We moeten er ook voor zorgen dat er over honderd jaar nog monumentale bomen in de gemeente staan. Daarom gaan we op zoek naar plekken die we groen inrichten met karakteristieke bomen die we beschermen om oud te worden.

In onze groene ruimte kwaliteit en kleinschaligheid te creëren voor bezoekers van onze gemeente ten behoeve van recreatie.

Bezoekers van onze gemeente waarderen het groene karakter. We willen hen faciliteren door mooie groene ruimtes te maken waarin het fijn recreëren is. Bijvoorbeeld met wandelpaden door het groen, picknickveldjes of terrassen onder de bomen.

Bij (ruimtelijke) ontwikkelingen rekening houden met groen erfgoed en dat op een goede manier inpassen.

Nieuwe ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van bestaand groen erfgoed. Als groen erfgoed in het gebied van de nieuwe ontwikkelingen ligt, wordt het erfgoed behouden en op een goede manier ingepast.

Actiepunten identiteit

- *We richten groene verblijfsruimtes in met een hoge belevingswaarde door gebruik te maken van zintuigelijke beleving (zien, horen en ruiken) en de persoonlijke of gezamenlijke historie van plekken of specifieke beplanting (bijvoorbeeld herdenkingsbomen).*
- *We zetten de karakteristieke kenmerken van onze dorpen op een rij en gebruiken die bij (her)inrichtingen en ontwikkelingen.*
- *We brengen de stedenbouwkundige en landschappelijke structuur in kaart en haken daarop aan bij (her) inrichtingen en ontwikkelingen.*
- *We gaan op zoek naar plekken die we groen inrichten met karakteristieke bomen die de bescherming krijgen om oud te worden.*
- *We zoeken naar kansen voor mooie, groene plekken voor recreanten.*

De groene missie van de gemeente wordt uitgesplitst in een aantal actuele thema's: biodiversiteit, klimaatadaptatie, identiteit, gezondheid en samenwerking. In hoofdstuk 4 werken we deze thema's uit in strategische beleidspunten en acties voor de komende jaren.

Samenwerking

Bewoners van onze gemeente zijn de beste ervaringsdeskundigen van ons openbaar groen. Met hun inbreng, ideeën en ervaringen kan de gemeente een betere openbare ruimte realiseren met een hogere kwaliteit en betere functionaliteit. Wij betrekken onze bewoners daarom graag bij (her)inrichtingsplannen, nieuwe ontwikkelingen, samen aanleggen en beheren, meepraten en/of meebeslissen. Zo wordt gemeente Vught mooier, gezonder en beter ingericht voor onze toekomstige generaties.

Beleidspunten samenwerking

Onze strategie:
We werken samen met onze bewoners om de inrichting en het beheer van ons groen meer leefbaar en toekomstbestendig te maken, door:

Bij de inrichting van het openbaar groen rekening te houden met de behoefte van onze bewoners.

Bij (her)inrichting van de openbare ruimte willen we ervoor zorgen dat wensen van omwonenden waar mogelijk worden meegenomen. Daarvoor inventariseren we vooraf wat die wensen zijn.

Waar initiatief ontstaat het groen samen met onze bewoners te beheren.

Het openbaar groen is allang niet meer uitsluitend een gemeentezaak. Het komt steeds vaker voor dat bewoners actief willen meedoen en meebeheren. We faciliteren dit als groepjes bewoners het beheer over een deel willen overnemen, zodat de voortgang in het beheer veilig wordt gesteld. Ook faciliteren we ideeën rondom geveltuintjes.

Elk jaar voorlichting te blijven geven over groen op alle basisscholen in de gemeente.

Wanneer we onze jonge inwoners leren wat groen doet en hoe belangrijk het is voor mensen, helpen we mee aan een toekomstige 'groene' generatie. Onze groenmensen komen daarvoor nu al jaarlijks langs bij alle basisscholen in de gemeente. Dit willen we blijven doen.

Open te staan voor eigen initiatieven van bewoners in hun straat of buurt.

Wanneer we de verschillende mogelijkheden voor groeninrichting in een straat of buurt op papier zetten en dit delen met de omwonenden, worden de ideeën en mogelijkheden vaak aangevuld of uitgebreid. Dan ontstaat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid en heeft een groeninrichting veel meer kans van slagen.

Vooraf te communiceren over (her) inrichtingen en ontwikkelingen in het openbaar groen.

Bij (her)inrichtingen van het openbaar groen laten we onze bewoners van tevoren weten welke werkzaamheden wanneer gepland zijn.

Bij kleine ingrepen omwonenden actief te betrekken bij de inrichting van het openbaar groen.

Bij een groene aankleding van een buurt of straat worden omwonenden graag actief betrokken. Het planten of meebeheren van groen geeft verantwoordelijkheid voor de eigen omgeving en een positieve band met de gemeente.

Actiepunten samenwerking

- *Om samen te werken heeft de gemeente een stappenplan opgesteld voor participatie. Hierin staat wanneer een participatieplan nodig is en wie dit moet maken. In bijlage 8 vindt u het stappenplan.*

Bij grote ontwikkelingen inwoners en andere belanghebbenden te betrekken.

Wanneer er grote ontwikkelingen in de openbare ruimte op stapel staan, betrekken we alle belanghebbenden in de planvormingsfase.

Bomen zijn de meest waardevolle elementen in het openbaar groen door hun omvang en de hoge leeftijden die ze kunnen bereiken, soms wel honderd jaar of ouder. Ze hebben veel verschillende functies en voordelen voor mensen en dieren:

- Bomen geven beleving, uitstraling en oriëntatie in de straten.
- Bomen zorgen voor zuivere lucht en zuurstof: in straten met bomen is de hoeveelheid fijnstof 60% minder dan in straten zonder bomen.
- Bomen houden water vast in de bodem en verkoelen door verdamping: één volwassen boom verwerkt jaarlijks gemiddeld honderdduizend liter regenwater.
- Bomen geven schaduw: één volwassen boom geeft net zoveel koeling als tien kamerairconditioners.
- Bomen zijn waardevol als voedselbron en beschutting voor verschillende diersoorten.
- Bomen verbinden groengebieden in het buitengebied met de bebouwde omgeving en dragen daarmee bij aan de ecologische kwaliteit.
- Bomen zorgen voor beschutting: de windsnelheid wordt tot wel 40% verminderd.
- Bomen zorgen voor veiliger rijgedrag én minder criminaliteit.

Een volwassen boom in de bebouwde omgeving vertegenwoordigt door deze positieve effecten en jarenlange begeleiding van beheerders een hoge financiële waarde. Gemeente Vught is dan ook zuinig op haar bomenbestand.

De gemeente Vught heeft drie categorieën beschermde bomen:

1. gemeentelijke bomen
2. waardevolle bomen
3. monumentale bomen

Deze drie categorieën vallen onder de vergunningsplicht.

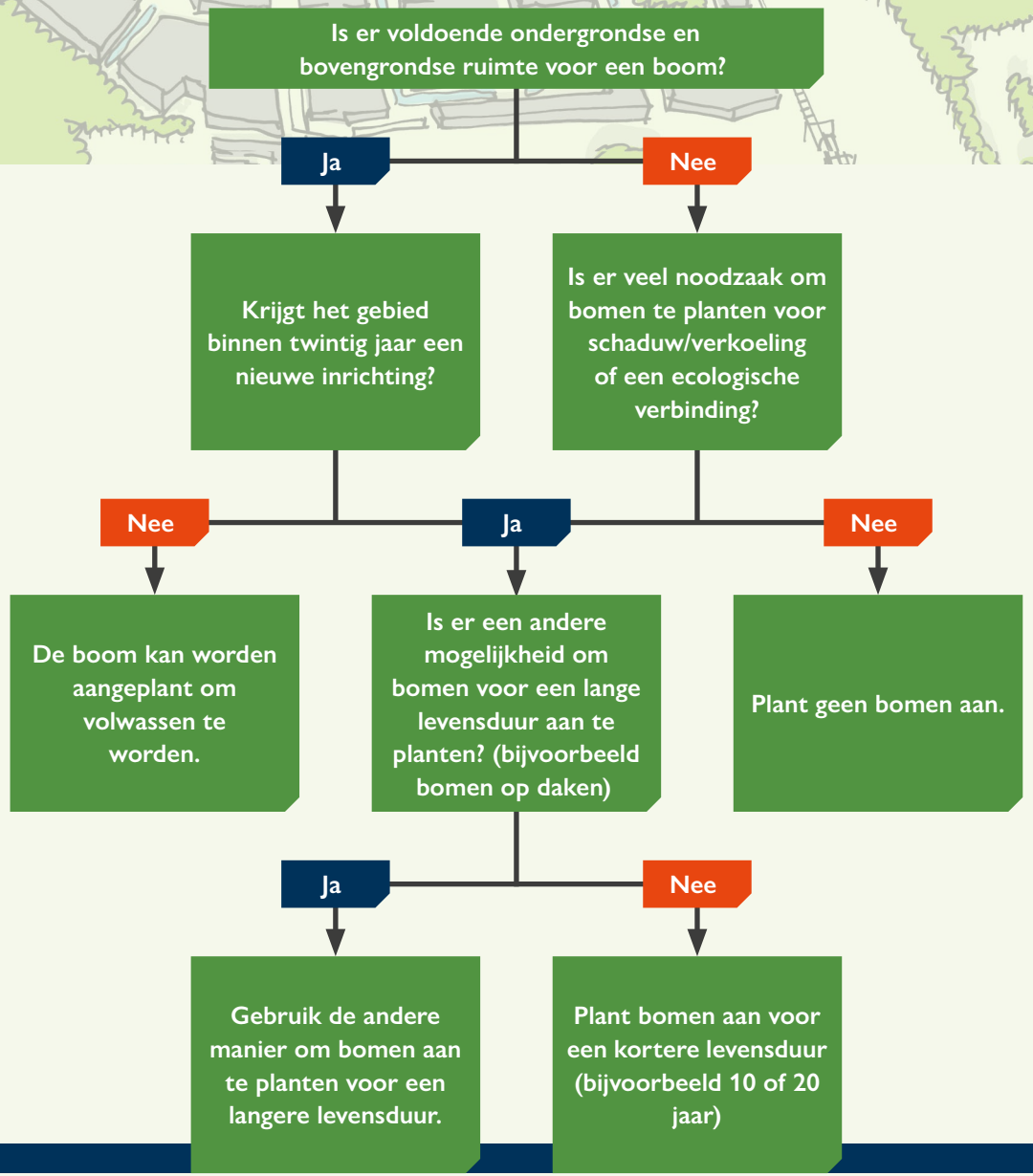
Alle bomen die een stamdiameter hebben van minder dan dertig centimeter zijn niet vergunningsplichtig. Maar staan deze bomen in waardevolle houtopstanden, dan zijn ze *wel* vergunningsplichtig. Waardevolle houtopstanden zijn bijvoorbeeld parken, landgoederen en beschermde dorpsgezichten.

Instandhouding waardevol bomenbestand

De gemeente heeft verschillende instrumenten om de kwantiteit en kwaliteit van het bomenbestand op peil te houden. In *bijlage 5 Instrumentarium* vindt u deze instrumenten.

Nieuwe categorie niet-vergunningsplichtig

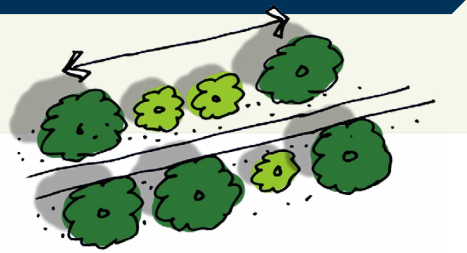
In deze Groenvisie voegt de gemeente een categorie toe die niet beschermd en dus niet vergunningsplichtig is. Dit worden bomen die we op plaatsen planten die niet optimaal zijn voor bomen. Dat zijn bijvoorbeeld plaatsen waar de bomen niet volwassen kunnen worden, omdat ze niet de juiste groeiomstandigheden kunnen krijgen. Of plaatsen die tijdelijk worden ingericht als groenplekken, maar waar na een bepaalde periode bebouwing op komt. Dat betekent dat ze gekapt moeten worden als de bouw begint of als ze een bepaalde leeftijd hebben en niet meer verder willen groeien. Op deze manier kunnen we ieder plekje benutten zonder het risico dat de boom bij uitvoering van andere plannen of bij problemen niet verwijderd kan worden.

Stroomschema 4: beslisboom bomen planten

Beleidspunten bomenbeleid

Onze strategie
Wij werken aan een duurzaam bomenbestand door bestaande bomen waar mogelijk te behouden en nieuwe bomen optimale omstandigheden te geven om zo een lange levensduur te garanderen.

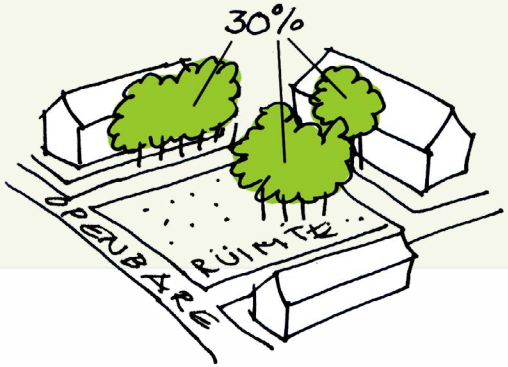
We behouden en herstellen boomstructuren en leggen waar mogelijk nieuwe aan.

Boomstructuren dragen bij aan de ecologische kwaliteit van Vught, omdat ze waardevol zijn voor diverse diersoorten. Vleermuizen vinden bijvoorbeeld hun weg door te vliegen langs bomenlanen. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat de structuren behouden blijven. Bij uitval van bomen in een structuur planten we nieuwe aan. En we gaan op zoek naar plekken waar we nieuwe boomstructuren kunnen aanleggen.

Alle werkzaamheden in, rond en met bomen moeten voldoen aan de gestandaardiseerde kwaliteitseisen, richtlijnen en normen uit het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen.

Het Norminstituut Bomen heeft alle eisen en randvoorwaarden rondom het werken in, met en rond bomen onderzocht en beschreven in het Handboek Bomen. Gemeente Vught volgt de eisen en normen uit dit handboek op.

We streven ernaar om de openbare ruimte zo in te richten dat minimaal 30% ervan bedekt is door boomkronen als die bomen volwassen zijn.

Om te zorgen voor een aangenaam klimaat in de bebouwde kom streven ernaar om de openbare ruimte zo in richten dat minimaal dertig procent wordt bedekt door boomkronen van de volwassen bomen. Dit zorgt voor de schaduw en verkoeling die we door de klimaatverandering hard nodig hebben.

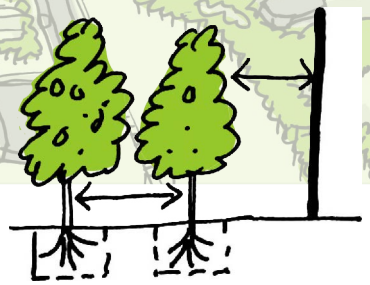
We geven monumentale bomen maximale bescherming.

Onze monumentale bomen zijn historisch waardevol en dragen bij aan onze identiteit en oriëntatie. Ook voor biodiversiteit, klimaat-adaptatie en onze gezondheid zijn oude bomen het meeste waard. Monumentale bomen vinden we niet alleen op gemeentegrond, ook in particuliere tuinen staan monumentale exemplaren. We beschermen al deze bomen maximaal met de strengste eisen. Daarnaast doen we er ook alles aan om onze gemeentelijke monumentale bomen in stand te houden. Dit houdt in dat we meer investeren in beheer en revitalisatie maatregelen. Particulieren met monumentale bomen op hun eigen terein hebben zelf de zorg voor het beheer van die bomen.

We zorgen voor een bomenbestand dat toekomst heeft, door bomen uit alle leeftijdscategorieën te hebben en te houden.

Een openbare ruimte waarin veel bomen staan van dezelfde leeftijd is kwetsbaar. Er komt een punt waarop alle bomen in slechts een paar jaar zullen aftakelen en daarmee onveilig worden. Dat betekent dan massale kap en een enorme kaalte. Om dat te voorkomen planten we ieder jaar een paar bomen en halen we dus ook bomen weg. We controleren exemplaren die minder goed worden of minder veilig. Dit is niet altijd te zien aan de buitenkant en dat levert weerstand op bij onze bewoners. We kunnen die weerstand kleiner maken door vooraf uit te leggen waarom kap nodig is.

Bij aanplant van nieuwe bomen richten we de groeiplaatsen zo in dat de bomen volwassen en oud kunnen worden. Wanneer de groeiplaats te klein is, maken we een bewuste keuze of we bomen voor een kortere levensduur aanplanten.

Bomen hebben onder en boven de grond voldoende ruimte nodig om uit te kunnen groeien tot volwassen exemplaren. In de regel geldt dat wortels van bomen net zo breed uitgroeien als de kronen. Bij een grote boom kan dat al gaan over een cirkel met een diameter van tien of vijftien meter. De druk op de ruimte onder de grond is heel hoog. Er ligt riolering en talloze kabels en leidingen. Bij het werk aan die ondergrondse infrastructuren worden vaak wortels van bomen beschadigd. En daarmee kan de boom instabiel en onveilig worden. We moeten er dus voor zorgen dat bomen een goede groeiplaats krijgen die niet verstoord wordt door graafwerkzaamheden. Wanneer dit echt niet mogelijk is kiezen we er soms voor bomen te planten voor een kortere periode, bijvoorbeeld twintig jaar. Deze bomen zijn niet vergunningsplichtig.

We lichten onze inwoners in over het voorpootrecht.

Op het grondgebied van de gemeente Vught geldt een oud voorpootrecht: wie eigenaar is van een huis dat grenst aan gemeentegrond, zoals bijvoorbeeld een berm, mag op die grond bomen of struiken planten. Aan dit recht zijn ook plichten gekoppeld en een zorgvuldig omgaan met veiligheid. In bijlage 7 vindt u meer informatie.

Bij acuut onveilige situaties mag onze beleidsmedewerker groen opdracht geven tot noodkap.

Wanneer een acuut onveilige situatie ontstaat, bijvoorbeeld wanneer bomen dreigen om te vallen bij storm, wordt overgegaan tot de procedure 'noodkap'. Dit omdat een gewone procedure voor een kapvergunning te veel tijd in beslag neemt. Onze beleidsmedewerker groen heeft volmacht om de situatie te beoordelen en te beslissen om de boom te kappen. Omwonenden worden als dat mogelijk is vooraf op de hoogte gesteld. Bezwaar maken vooraf aan de noodkap is niet mogelijk. Bezwaar achteraf is wel mogelijk door een bezwaarschrift binnen zes weken in te dienen. Noodkap moet daarom worden gemotiveerd en gedocumenteerd met bewijslast, zoals bijvoorbeeld foto's van de situatie voor de kap.

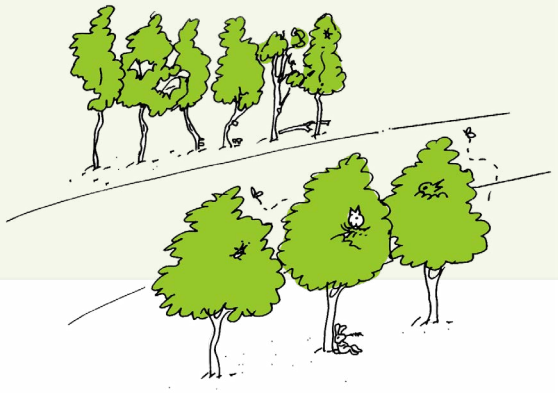
Bomen worden nooit gekapt omdat:

- *bewoners zonnepanelen hebben of willen;*
- *er ongedierte in zit, zoals luis of eikenprocessierups;*
- *omdat ze subjectieve last veroorzaken, zoals vallend blad.*

Bomen zijn voor alle inwoners van de gemeente belangrijk, omdat ze ons een betere leefomgeving geven. Soms hebben één of een paar personen de wens om de bomen in hun straat te kappen, omdat ze er nadeel van hebben. Die nadelen voor een paar personen zijn minder belangrijk dan alle voordelen die we allemaal hebben van bomen. Alleen ontoelaatbare hinder of een gevaarlijke situatie kan een reden zijn voor het kappen van een boom.

Bomen kunnen door schaduwwerking het rendement van zonnepanelen verminderen. De gemeente kapt om deze reden echter geen bomen. Structuur- en beeldbepalend groen wordt bij reconstructies vervangen, ook als dit nieuwe groen zonnepanelen belemmert of blijft belemmeren.

Wanneer bomen als gevolg van reconstructie, ziekte, schade of andere oorzaken verdwijnen, wordt een gelijk aantal bomen teruggeplant.

Terugplanten gebeurt bij voorkeur op dezelfde locatie. De bomen moeten echter wel uit kunnen groeien tot kwalitatief hoogwaardige bomen. Op de lange termijn hebben vijf bomen die volledig uit kunnen groeien een veel hogere belevings- en ecologische waarde dan tien bomen die het gewenste eindbeeld nooit bereiken. Wanneer (volledige) herplant op dezelfde locatie niet mogelijk is, wordt gezocht naar alternatieve locaties om (de resterende) bomen aan te planten.

Bomen die uit een laanstructuur wegvallen worden ingeboet (aanplant nieuwe boom).

Wanneer bomen uit een laan wegvallen door ziekte of schade worden ze een op een vervangen. Dat mag ook vervanging zijn door een andere soort. Maar als de bomen in de laan een diameter hebben van meer dan vijftig centimeter, dragen de nieuwe bomen die veel dunner zijn nog maar beperkt bij aan het laanbeeld. Door uitval van volwassen bomen verdwijnt op den duur dus het laanbeeld. Onze richtlijn is dat wanneer veertig tot zestig procent van de bomen in een laan is verdwenen, een nieuwe structuur wordt aangeplant. Voor iedere situatie wordt een afweging gemaakt.

Actiepunten bomenbeleid

- *We inventariseren bestaande boomstructuren, herstellen ze waar nodig en zoeken naar plekken voor nieuwe boomstructuren.*
- *We bekijken welk deel van de openbare ruimte al bedekt is met 30% volwassen boomkronen en welk deel nog moet worden gerealiseerd.*
- *We maken een plan om ervoor te zorgen dat in onze openbare ruimte bomen van alle leeftijden staan en blijven staan door continue verjonging.*
- *Bij nieuwe projecten en herinrichtingen brengen we in kaart waar we goede groeiplaatsen kunnen realiseren en waar we moeten kiezen voor een kortere levensduur van bomen.*
- *We lichten onze inwoners in over het voorpootrecht.*

De gemeente is verantwoordelijk voor de staat van het openbaar groen. Onze beheerploeg trekt er dagelijks op uit om met vakkennis ervoor te zorgen dat het groen schoon, heel en veilig blijft.

Onkruid wordt verwijderd, gazons gemaaid, struiken gesnoeid en bomen beoordeeld op gezondheid en veiligheid. In de afgelopen jaren is het beheer van het openbaar groen langzaam veranderd. We zijn ons bewuster geworden wat er nodig is om te beheren voor de biodiversiteit. We zijn bijvoorbeeld minder vaak gaan maaien, wat te zien is in de bloeiende bermen en graslanden. Het beheer van de openbare ruimte is dus geen statisch werk, we leren steeds bij. En naarmate we meer leren verandert het beeld buiten naar een omgeving met steeds meer waarde voor mens, dier en plant.

In de groenvisie zijn alleen de belangrijkste beleidspunten van het beheer opgenomen. Verdere uitwerking van het beheer en uitwerking in de contracten met de aannemers die voor ons het onderhoud uitvoeren vindt u in het meest actuele groenbeheerplan.

Beeldkwaliteit

Het onderhoud van het openbaar groen wordt uitgevoerd op basis van beeldnormen. Per beheergroep is het beeld dat de eigen dienst of aannemer met het beheer moet bereiken vastgelegd. En per beeld zijn normen beschreven waaraan het beeld moet voldoen, zoals de bedekkingsgraad met onkruid of de minimale en maximale lengte van gazongras. In Vught wordt gewerkt met de kwaliteitscatalogus van de CROW (2013).

In de beheercatalogus zijn drie onderhoudsniveaus opgenomen die in de openbare ruimte toegepast kunnen worden:

A Intensief	Gericht op het behouden van de maximaal esthetische en architectonische waarde met een optimaal verzorgd beeld en het uitsluiten van afwijkingen en natuurlijke processen.
B Standaard	Gericht op het realiseren van een net beeld waarbij afwijkingen en natuurlijke processen beperkt kunnen voorkomen.
C Extensief	Gericht op een acceptabel beeld waarin natuurwaarden en –processen een meerwaarde geven.

De gemeente Vught hanteert als minimum kwaliteitsniveau B Standaard. Als gevolg van een gunstige aanbesteding voert de aannemer in de gehele gemeente de mechanische werkzaamheden (bijvoorbeeld snoei hagen en randen) uit op niveau A (2015). De overige werkzaamheden (onder andere onkruidbeheersing) worden in centra en het Stadhouderspark uitgevoerd op niveau A, overige locaties binnen de bebouwde kom op niveau B en in het buitengebied op niveau C. Als het werk opnieuw in de markt wordt gezet, wordt opnieuw het te realiseren kwaliteitsniveau bepaald.

Algemene uitgangspunten voor het groenbeheer

Geen gebruik chemische middelen
Voor het bestrijden van onkruiden in beplanting en op verharding maakt de gemeente Vught geen gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen.

Gedragscode flora en fauna
Om invulling te geven aan de flora- en faunawet werkt de gemeente bij het onderhoud van het openbaar groen volgens de gedragscode voor bestendig beheer. Hiermee wordt bij het onderhoud bewust rekening gehouden met de aanwezigheid van flora en fauna. De aanwezige flora en fauna zijn voor zover bekend vastgelegd op de Natuurwaardenkaart. Deze wordt geraadpleegd voordat werkzaamheden worden uitgevoerd.

Reconstructie groenvoorzieningen
Jaarlijks wordt door inboet (aanvullen bestaande beplanting) en vervanging van verouderde

beplanting de kwaliteit van de beplanting op het gewenste niveau gebracht. In het MOR is hiervoor budget gereserveerd.

Bosbeheer

Voor het bosbeheer hanteert gemeente Vught de volgende uitgangspunten:

- Recreatie en natuur zijn de belangrijkste functies van de bossen.
- De bosgebieden dienen goed toegankelijk te zijn voor recreanten.
- De houtopbrengsten dragen bij aan de financiering van het beheer.

Vooral in het gebied rond de IJzeren Man wordt intensief gerecreëerd. Om de bovengenoemde functies optimaal te kunnen ontwikkelen zijn rond de IJzeren Man in het bos zoneringen aangebracht, waarin natuur, recreatie en andere functies per gebied accenten krijgen in verhouding tot de (potentieel aanwezige) kwaliteiten.

Voor de overige bosgebieden geldt een multifunctionele doelstelling (natuur, recreatie en houtproductie). De diverse functies worden gecombineerd en belangen tegen elkaar afgewogen. Dood hout is bijvoorbeeld van wezenlijk belang voor een gezond natuurlijk bosecosysteem. In natuurlijke bossen bestaat minimaal tien procent van het organisch materiaal uit dood hout. Daarom wordt niet in alle gevallen hout afgevoerd in het kader van de houtproductie, maar wordt hout soms bewust niet afgevoerd. In het bosgebied Kraaijengat kan het accent meer op natuur gelegd worden.

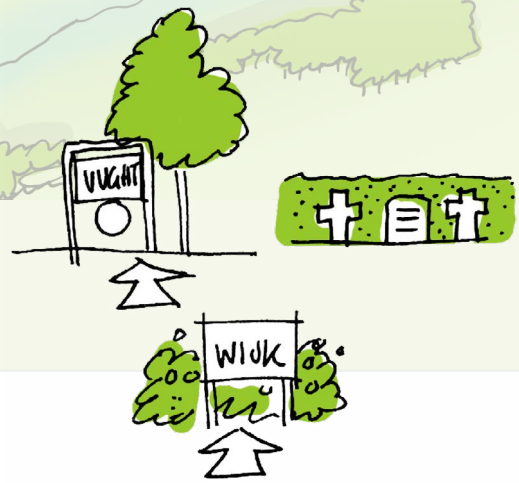
Beleidspunten beheer

Onze strategie:
We beheren het openbaar groen ten behoeve van een functionele en waardevolle omgeving op basis van biodiversiteit, klimaat, gezondheid, identiteit en samenwerking.

Wij werken onze (groene) data continu bij, zodat we weten waar de knelpunten ontstaan en we passen ons beheer hierop aan.

Het aansturen van de mensen die het beheer uitvoeren gebeurt onder meer aan de hand van digitale gegevens over bomen, plantvakken, maaibeheer, et cetera. Om goed beheer te kunnen uitvoeren, moeten die gegevens actueel zijn. Daarom doen we ons best om onze data op orde te houden.

Het openbaar groen wordt op CROW-niveau A onderhouden, als:

- de gebruiksdruk hoog is (bv. centrumgebieden en hoofdverkeerswegen);
- de gebieden een representatieve uitstraling moeten hebben (bv. dorpsentrees, begraafplaatsen, wijkentrees);
- het een voorbeeldfunctie vervult (bv. speelterreinen en openbare gebouwen).

Bij het beheer volgens CROW-niveau A wordt gekeken naar het beeld. Het moet goed schoon en technisch goed in orde zijn. Dit is onder andere te zien in:

√ weinig onkruidgroei;
√ langer gras rondom obstakels, zoals bomen en lantaarnpalen, wordt regelmatig bijgehouden;
√ nauwelijks maairesten op het gazon;
√ weinig zwerfafval;
√ plantvakken hebben geen gaten.

Het openbaar groen wordt op CROW-niveau B onderhouden, als:

- de gebruiksdruk lager is (bv. parken en bermen);
- er een directe relatie met het landelijk gebied is om zo een overgang naar het landschap te creëren.

Bij het beheer volgens CROW-niveau B wordt gekeken naar het beeld. Het moet voldoende schoon, heel en veilig zijn. Dit is onder andere te zien in:

√ een beperkte mate van onkruidgroei;
√ langer gras rondom obstakels, zoals bomen en lantaarnpalen bij het maaien;
√ hier en daar maairesten op het gazon;
√ beperkt zwerfafval.

Bij beheer dat als doel heeft om de biodiversiteit te versterken of meer klimaatadaptief te zijn wijken we af van de beeldkwaliteit.

Bij het beheer van de openbare ruimte willen we keuzes kunnen maken om maatregelen te nemen voor de thema's biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid of identiteit. Bijvoorbeeld het gras rondom obstakels als palen en bomen maar één keer per jaar maaien, zodat het rustplaatsen zijn voor dieren. In die gevallen wijken we dus af van CROW-niveau A of B. Ook keuzes voor klimaatadaptatie kunnen afwijken van de beeldkwaliteit. Bijvoorbeeld het laten liggen van herfstblad om de bodem en daarmee de wateropname te verbeteren. Bij afwijkingen van de beheerniveaus gaat veiligheid wel altijd voorop.

Actiepunten beheer

- *De digitale gegevens over het openbaar groen bijwerken en bijhouden.*
- *In kaart brengen welke gebieden op CROW-niveau A worden onderhouden en welke op niveau B.*
- *Bepalen welke gebieden een aangepast beheer krijgen om de biodiversiteit te versterken.*
- *Jaarlijks een monitoring zwerfafval uitvoeren volgens de CROW-beeldmeetlatten.*

Om de actiepunten uit dit groenbeleidsplan uit te kunnen voeren is budget nodig. In onderstaand schema zijn de actiepunten uit deze groenvisie opgenomen met daaraan gekoppeld het geschatte budget. Deze schattingen zijn gemaakt met het prijspeil van 2023 en moeten jaarlijks geïndexeerd worden.

Thema	Geeft invulling aan de actie uit het coalitieakkoord	Plaats	Beschrijving	Incidenteel of structureel	Geschat budget	Financiering
Groenstructuur	√ *We geven als gemeente het goede voorbeeld op het gebied van energie, klimaat en groen.*	Hele gemeente	Renovatie van groenstructuren in kaart brengen.	incidenteel	€ 20.000,-	eenmalige plankosten
		Hele gemeente	De groenstructuren renoveren.	incidenteel	Afhankelijk van hoeveelheid	eenmalig inrichtingsbudget
		Hele gemeente	Bijhouden groene kaart/groenstructuurkaart.	structureel	€ 4.000,- per jaar	regulier beheerbudget
		Hele gemeente	Nieuwe plekken groen inrichten met karakteristieke bomen die de bescherming krijgen om oud te worden.	incidenteel	€ 25.000,-	eenmalig inrichtingsbudget
		Hele gemeente	Ervoor zorgen dat in de openbare ruimte bomen van alle leeftijden staan door continue verjonging.	structureel	€25.000 per jaar	regulier inrichtingsbudget
Biodiversiteit	√ *We versterken natuur en landschap en stimuleren biodiversiteit.*	Hele gemeente	Opstellen lijst van gebiedseigen soorten plus lijst met klimaatadaptieve soorten die dicht bij de gebiedseigen soorten liggen.	incidenteel	€ 3.000,-	eenmalige plankosten
		Hele gemeente	Beheerplan maken voor de doelsoorten die in de Startnotitie Biodiversiteit zijn vastgesteld.	incidenteel	€25.000,-	eenmalig beheerbudget
		Hele gemeente	Actieplan maken om bewoners voor te lichten over het 'rommelig' beeld dat kan ontstaan door ecologisch beheer en het actieplan uitvoeren.	incidenteel	€20.000	eenmalig beheerbudget
		Hele gemeente	Bepalen welke oevers een natuurvriendelijke inrichting kunnen krijgen en die inrichting aanpassen.	incidenteel	Afhankelijk van lengte oever	eenmalig inrichtingsbudget
		Hele gemeente	Systeem uitwerken waarmee de biodiversiteit in onze gemeente te meten is.	incidenteel	€15.000	eenmalig beheerbudget

Thema	Geeft invulling aan de actie uit het coalitieakkoord	Plaats	Beschrijving	Incidenteel of structureel	Geschat budget	Financiering
Klimaatadaptatie	√ *Actualiseren nota Groenbeleid.* √ *Richtlijnen voor groenere inrichting.* √ *Bomenkansenkaart opstellen.* √ *Meer aandacht biodiversiteit.* √ *Stimuleren inwoners en ondernemers tot uitvoeren van klimaatmaatregelen.*	Hele gemeente	Prioritering van hete plekken maken en mogelijkheden zoeken om te verkoelen.	incidenteel	€15.000	eenmalig inrichtingsbudget
		Hele gemeente	Prioritering van plekken met wateroverlast maken en mogelijkheden zoeken om die te verminderen.	incidenteel	€15.000	eenmalig inrichtingsbudget
		Hele gemeente	Verharding verwijderen op plaatsen waar het overbodig is en daar vergroenen.	incidenteel	€2.500,- per 10 m^2	eenmalig inrichtingsbudget
Gezondheid	√ *We zorgen voor voldoende spelzones, beweegroutes en plekken met beweegelementen.* √ *We beschermen ons erfgoed en maken het beter zichtbaar en beleefbaar.*	Hele gemeente	Bomen aanplanten op plaatsen waar dit mogelijk is. Ook tijdelijke locaties zoeken en beplanten (eventueel met bosplantsoen).	als de kans zich voordoet	€30.000 per jaar	regulier inrichtingsbudget
		Hele gemeente	In kaart brengen waar weinig uitzicht op groen is en waar(mee) het aangevuld kan worden.	incidenteel	€15.000	eenmalig inrichtingsbudget
		Hele gemeente	In kaart brengen waar hondentoiletten/ravotveldjes ontbreken en die waar nodig aanleggen.	incidenteel	€7.500,- per plek	eenmalig inrichtingsbudget
		Hele gemeente	Op plekken waar de openbare ruimte niet voor 30% wordt bedekt door boomkronen bomen planten als dit mogelijk is.	incidenteel	Afhankelijk van de ondergrondse situatie	eenmalig inrichtingsbudget
Identiteit		Hele gemeente	Groene verblijfruimtes inrichten met een hoge belevingswaarde en/of bijzondere beplanting (bv. herdenkingsbomen).	incidenteel	€10.000 per verblijfsruimte	eenmalig inrichtingsbudget

Barrière	Hindernis/iets dat in de weg zit.
Beeldkwaliteit	De kwaliteit wordt gemeten naar hoe het eruit ziet.
Beheer	Het groen onderhouden en verzorgen.
Belanghebbende(n)	Een persoon of een groep personen die belangen heeft bij een bepaald onderwerp.
Bodemleven	Alle organismen in de bodem.
Bomenbestand	Een document waarin alle bomen staan die in het bezit van de gemeente zijn.
Boomkroon	Het deel van de boom met takken (en bladeren), dus de boom zonder de takvrije stam).
Boom 1e grootte	Volwassen boom met een hoogte hoger dan twaalf meter.
Boom 2e grootte	Volwassen boom met een hoogte tussen de zes en twaalf meter.
Boom 3e grootte	Volwassen boom met een hoogte lager dan zes meter.
Cultuurhistorisch	De geschiedenis van alles wat door mensen is gedaan en gemaakt.
Doelsoort	Een bepaalde soort waarvan het behoud, het herstel of de terugkeer als een doelstelling van het natuurbehoud wordt gezien.
Ecologie	Een wetenschap die onderzoekt hoe planten en dieren in verhouding staan tot hun omgeving en tot elkaar.
Gebiedseigen	Van nature in het gebied thuis horend.
Gestelwortel	Dikke wortel van een boom die zorgt dat de boom stabiel blijft. Ook wel ankerwortel genoemd.
Groenareaal	Het oppervlakte aan groen.
Groenfonds	Geld dat apart wordt gezet voor een bepaald doel. Bij een groenfonds is het geld om openbaar groen mee aan te leggen.
Groenstructuur	De optelsom van alle groene onderdelen in een gemeente of dorpskern.
Heesters	Sierlijke struiken, vaak met mooie bloemen en vruchten, zoals een hortensia (Hydrangea), sneeuwbal (Viburnum) en bottelroos (Rosa rugosa).
Hittestress	Ongemakken door (aanhoudende) hitte, zoals niet goed kunnen slapen of je niet lekker voelen omdat je het (te) warm hebt.
Hoogwaardig	Van hele goede kwaliteit.
Houtopstand	Een groep bomen en/of struiken die tien hectare of meer groot is. Of rijen bomen met meer dan twintig bomen.
Houtwal	Een langwerpige heuvel met bomen en struiken.
Inboet	Het aanplanten van een nieuwe boom als de boom die op die plek stond is doodgegaan en/of gekapt.
Inheems	Planten en dieren die thuishoren in het land.
Kleinschalig	Klein van opzet/niet zo uitgebreid.
Klimaatverandering	De verandering van het weer of klimaat.
Landgoed	Een groot stuk grond buiten de bebouwde kom met een gebouw, zoals een landhuis, kasteel of grote boerderij. Vaak zijn er mooie tuinen of parken aangelegd.
Landschapselement	Bouwsteen van het landschap, meerdere landschapselementen vormen de structuur van het landschap. Denk hierbij aan een houtwal, vrijstaande boom, poel en boomgaard, maar ook een kerktoren, weg, sloot of dijk.

Leefomgeving	De omgeving waarin een plant, dier of mens leeft.
Meijerij van 's-Hertogenbosch	Een landstreek in het oosten van Noord-Brabant.
Missie	Wat je moet doen om je doel te bereiken.
Monumentale lanen	Bomenlanen van een bijzondere/zeldzame soort of bomenlanen die ouder zijn dan tachtig jaar.
Natuurontwikkeling	Alle maatregelen die voorwaarden scheppen voor het herstel van de natuur in een gebied of voor de ontwikkeling van nieuwe natuur.
Natuurvriendelijke oever	Een langzame overgang van land naar water door middel van een flauwe helling. Zo ontstaan vochtige en natte stroken waar oeverplanten, amfibieën, insecten (en andere dieren) van profiteren.
Ondergrondse constructies	Alle bouwwerken onder de grond, bijvoorbeeld tunnels, riolering, kabels en leidingen en duikers.
Openbare ruimte	De ruimte die openbaar is voor iedereen. Dat kan buiten (bijvoorbeeld een plein, park of straat) of binnen (bijvoorbeeld een deel van het gemeentehuis, een bibliotheek of een parkeergarage).
Participatie	Het actief meedoen.
Populatie	Groep dieren, planten of andere organismes van dezelfde soort die samenleven in een aaneengesloten gebied.
Populierenlandschap	Een landschap met veel populieren in bijvoorbeeld bossen en wegbeplantingen.
Recreatie	Alle activiteiten die iemand voor zijn plezier doet.
Reststroken	Stroken gemeentegrond die grenzen aan woningen of tuinen.
Rietkraag	Een strook riet langs de oever.
Ringdijk	Een dijk die rondom een bepaald gebied ligt.
Solitaire bomen	Bomen die helemaal vrij staan en hierdoor de ruimte hebben om volledig uit te groeien.
Sortiment	De verscheidenheid aan rassen en soorten. Sortiment gaat over levende organismen in tegenstelling tot assortiment (de verzameling aan niet levende artikelen).
Strategie	De dingen die je moet doen voor je missie.
Stroomdal	Dal waardoor een beek, rivier of ander water stroomt.
Subsidie	Vergoedingen van de overheid voor bepaalde maatregelen.
Toekomstboom	Een boom die de juiste omstandigheden krijgt om oud te kunnen worden.
Vergunningsplicht	De plicht om ergens een vergunning voor aan te vragen.
Visie	De doelen die je wilt bereiken in de toekomst.
Voedselbos	Een door mensen ontworpen en aangelegd bos, met bomen, struiken en planten die allemaal voedsel produceren.
Zandgronden	Bodems die voor minimaal 50% uit zand bestaan.
Zandlandschap	Een landschap met een bodem van minimaal 50 % zand, dat bestaat uit hogere en lagere delen (stuwwallen, dekzandruggen, beekdalen en dekzandlaagten).
Zandverstuivingen	Zand dat wordt verstoven door de wind op zandvlaktes waar niets groeit.
Zandwinning	Het weghalen van zand uit de bodem.

Criteria voor status

De ruimtelijke analyse van het landschap, de stedenbouwkundige structuur en de wegenstructuur vormen de uitgangspunten voor het opstellen van de groenstructuur. Deze uitgangspunten zijn vertaald naar twaalf criteria voor de toekenning van de status van de groenstructuur, die weer zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. natuurwaarden
2. cultuurhistorische waarden
3. esthetische en landschappelijke waarden
4. gebruik

Voor deze indeling is een stroomschema opgesteld dat voor elk deel van de groenstructuur kan worden gevolgd. Dit schema is hiernaast en op de volgende pagina afgebeeld.

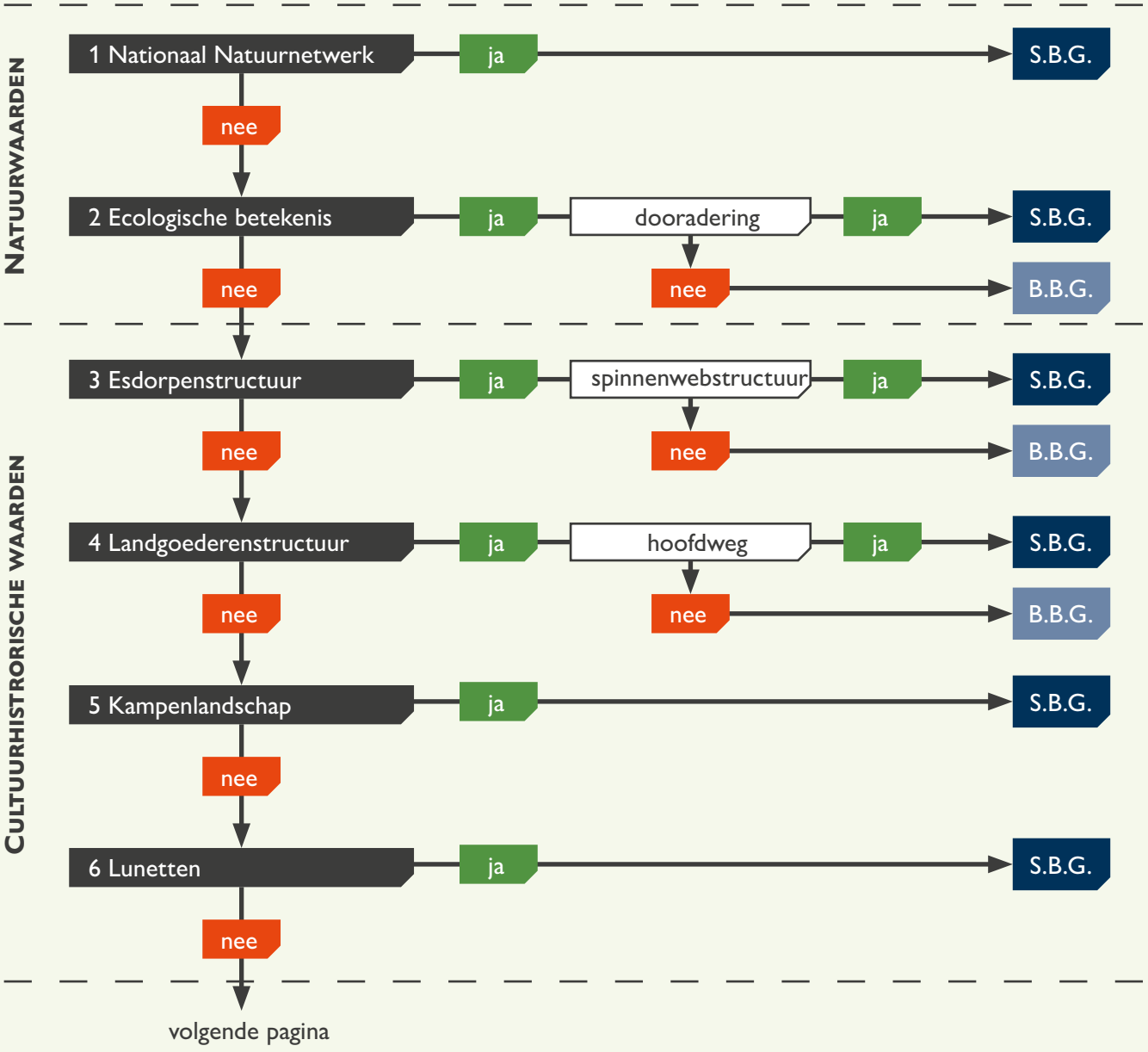
De beleving van groen, landschap en natuur zijn persoonsgebonden. Daarom is het onvermijdelijk dat sommige criteria wat ruimte laten voor verschillende meningen en een eigen invulling. Onderstaand zijn de uitgangspunten groenstructuur met een toelichting op de verschillende criteria opgenomen.

Natuurwaarden

1 Nationaal Natuurnetwerk

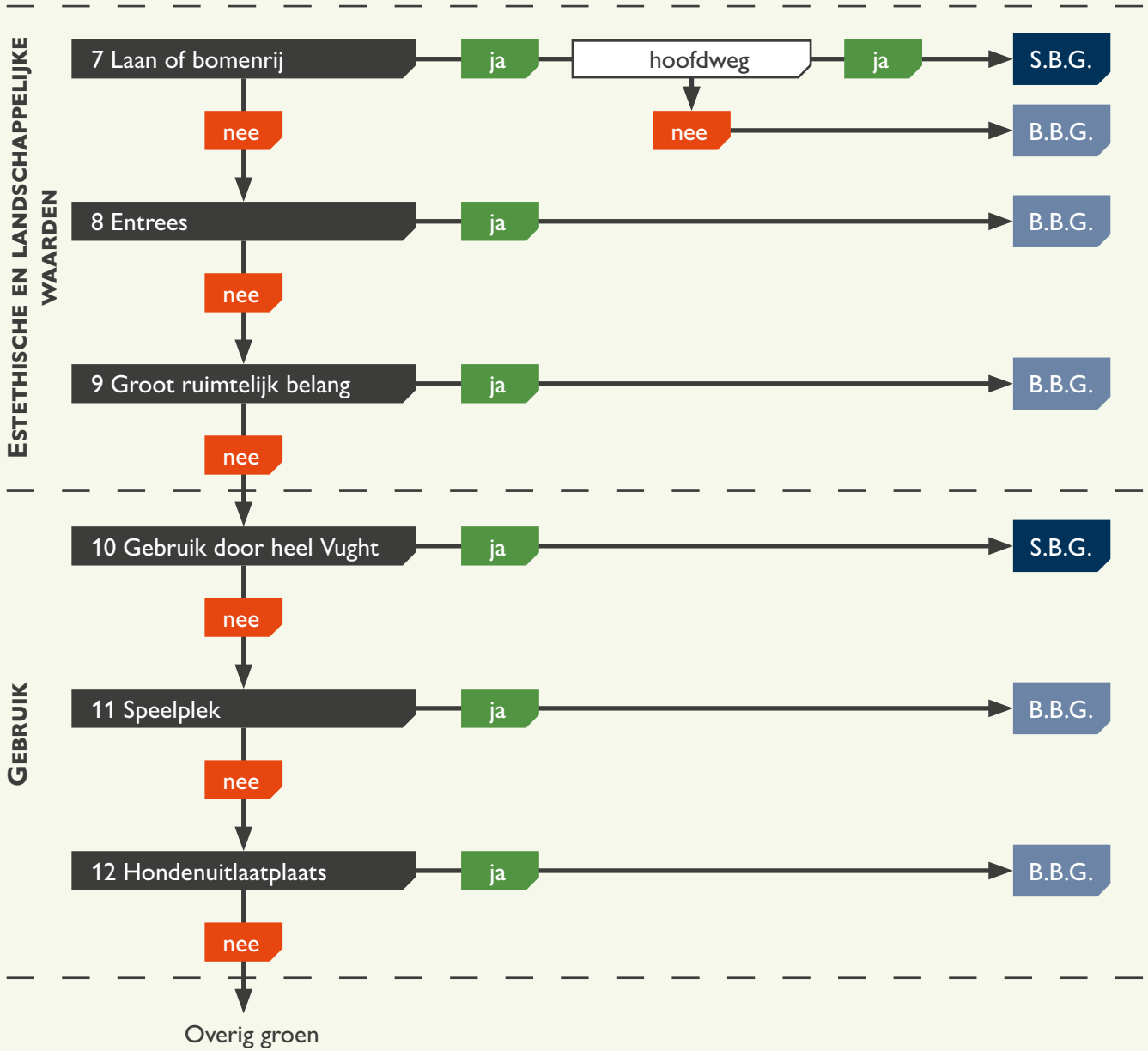
Het Nationaal Natuurnetwerk (voorheen EHS) is een netwerk van natuurgebieden en groene zones. Planten en dieren kunnen zich gemakkelijk van het ene naar het andere gebied verplaatsen. Op plekken waar het netwerk niet doorloopt, legt de provincie nieuwe natuur aan. In Vught maken met name de bosgebieden, de beekdalen en enkele ecologische verbindingszones onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk.

2 Ecologische betekenis

Stroomschema 5: criteria voor de status van de goenstructuur

S.B.G = structuurbepalend groen
B.B.G. = beelbepalend groen

Naast het Nationaal Natuurnetwerk zijn vele andere groenelementen aanwezig met een ecologische betekenis. Er kan sprake zijn van een ecologische betekenis als in een groenelement een populatie van een bedreigde of zeldzame soort leeft (overeenkomstig de flora- en faunawet), als het een landschappelijk waardevolle beplanting betreft of als het een verbinding is tussen deze gebieden. Op de groenstructuurkaart is binnen de kern Vught een groenblauwe dooradering aangegeven. Deze behoort tot het structuurbepalend groen. Overig groen dat een ecologische betekenis heeft, wordt tot het beeldbepalend groen gerekend.

Cultuurhistorische waarden

3 Esdorpenstructuur

Het landschap van de gemeente Vught valt onder een esdorpenlandschap. Op de hogere zandgronden ontstonden vroeger nederzettingen met eromheen een landschap van bolle akkers, heidegebieden en hooilanden. Vanuit de nederzettingen naar de omliggende gebiedsdelen ontstonden paden en landweggetjes die de contouren van de ondergrond volgden. Deze uitwaaierende patronen zijn kenmerkend voor het esdorpenlandschap. Ze zijn vaak herkenbaar in het huidige stratenpatroon binnen en buiten de dorpskernen. Vaak is oude beplanting van bijvoorbeeld eiken aanwezig. Historische wegen die behoren tot het patroon van wegen die uitwaaieren vanuit het centrum zijn structuurbepalend groen. De overige historische wegen zijn beeldbepalend groen.

4 Landgoederenstructuur

Binnen Vught liggen veel landgoederen en buitenplaatsen. Deze landgoederen werden vroeger ingericht met lanen, parken, vijverpartijen en andere mooie groenelementen. Veel van deze structuren zijn nog herkenbaar in het stedelijk gebied van Vught. Ze dragen sterk bij aan het

karakter. Wanneer dit het geval is behoort het object tot het structuurbepalend groen.

5 Kampenlandschap
Rondom Cromvoirt en ten zuiden van Vught komt een ander type landschap voor: het kampenlandschap. Dit landschap bestaat uit kleine akkertjes met veel singels en houtwallen eromheen. Zo is een aantrekkelijk halfopen coulisselandschap ontstaan, dat daarom thuishoort bij structuurbepalend groen. De houtwallen zijn voor een groot deel verloren gegaan, waardoor dit landschapstype nu minder beleefbaar is.

6 Lunetten
In en rond Vught zijn verschillende restanten van vroegere verdedigingswerken aanwezig. Deze lunetten hadden een belangrijke rol in de geschiedenis van Vught. Ze liggen deels in het bos ten noorden van Vught en deels binnen de bebouwde kom. Omdat ze verscholen liggen in het bos of opgenomen zijn in het woongebied, zijn ze vaak niet of moeilijk herkenbaar. Toch is behoud van de lunetten en het omliggende water gewenst, vanwege de historische betekenis en de mogelijk toekomstige opwaardering. Daarom worden ze aangegeven als structuurbepalend groen.

Esthetische en landschappelijke waarden

7 Laan of bomenrij
De gemeente Vught heeft veel volwassen laanbeplantingen. Die zorgen voor een rijke, groene uitstraling en een monumentaal karakter. Met name de lanen en bomenrijen met bomen van de eerste of tweede grootte dragen bij aan de uitstraling. Deze lanen spelen ook een belangrijke rol in het begeleiden van het verkeer en het bevorderen van de oriëntatie. Lanen en bomenrijen langs hoofdwegen vallen onder het structuurbepalend groen(op basis van het verkeer- en vervoersplan). De lanen en bomenrijen langs de secundaire wegen (wijkontsluitingen) vallen onder het beeldbepalend groen.

8 Entrees
De entrees van de dorpskernen zijn de eerste aanblik van de gemeente. Een passende overgang tussen dorp en landschap of een herkenbare groene inrichting versterken de eerste indruk. Voor de entrees aan de hoofdontsluitingen (N65) is een cultuurlijke uitstraling gewenst. De entrees vanuit het landelijke gebied en bosgebieden sluiten door een meer natuurlijke uitstraling beter aan op hun omgeving. Alle entrees vallen onder beeldbepalend groen.

9 Groot ruimtelijk belang
Naast bomen kan ook ander groen een dusdanige betekenis hebben in de stedenbouwkundige of ruimtelijke structuur dat dit onder beeldbepalend valt. Het betreft dan met name:

- groen op de overgangen van de bebouwde kom naar het omliggende landschap;
- groenelementen die onderdeel uitmaken van de stedenbouwkundige opzet van een wijk;
- plaatselijk afschermende beplantingen.

Gebruik

10 Gebruik door heel Vught
Groenelementen die een gebruiksfunctie hebben voor de hele gemeente vallen onder structuurbepalend groen. Dit zijn parken, evenemententerreinen, dorpspleinen, begraafplaatsen en sportparken. De gebruiksfunctie van deze gebieden is divers. De (cultuur) historische waarden van het groen zijn hierbij een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast is de gebruikswaarde van deze elementen belangrijk, bijvoorbeeld sport en spel of het maken van een (korte) wandeling.

11 Speelplek
Objecten die zijn opgenomen in het gemeentelijk beheerplan als speelvoorzieningen zijn aangemerkt als speelplek. Deze zijn in de groenstructuur opgenomen als beeldbepalend groen.

12 Hondenuitlaatplaatsen
Hondenuitlaatplaatsen zijn opgenomen als beeldbepalend groen.

De groenstructuurkaart

De status van groenelementen in de groenstructuur is bepaald op basis van het stroomschema. Op de groenstructuurkaart (*zie hoofdstuk 3, paragraaf groenstructuurkaart*) wordt onderscheid gemaakt in:

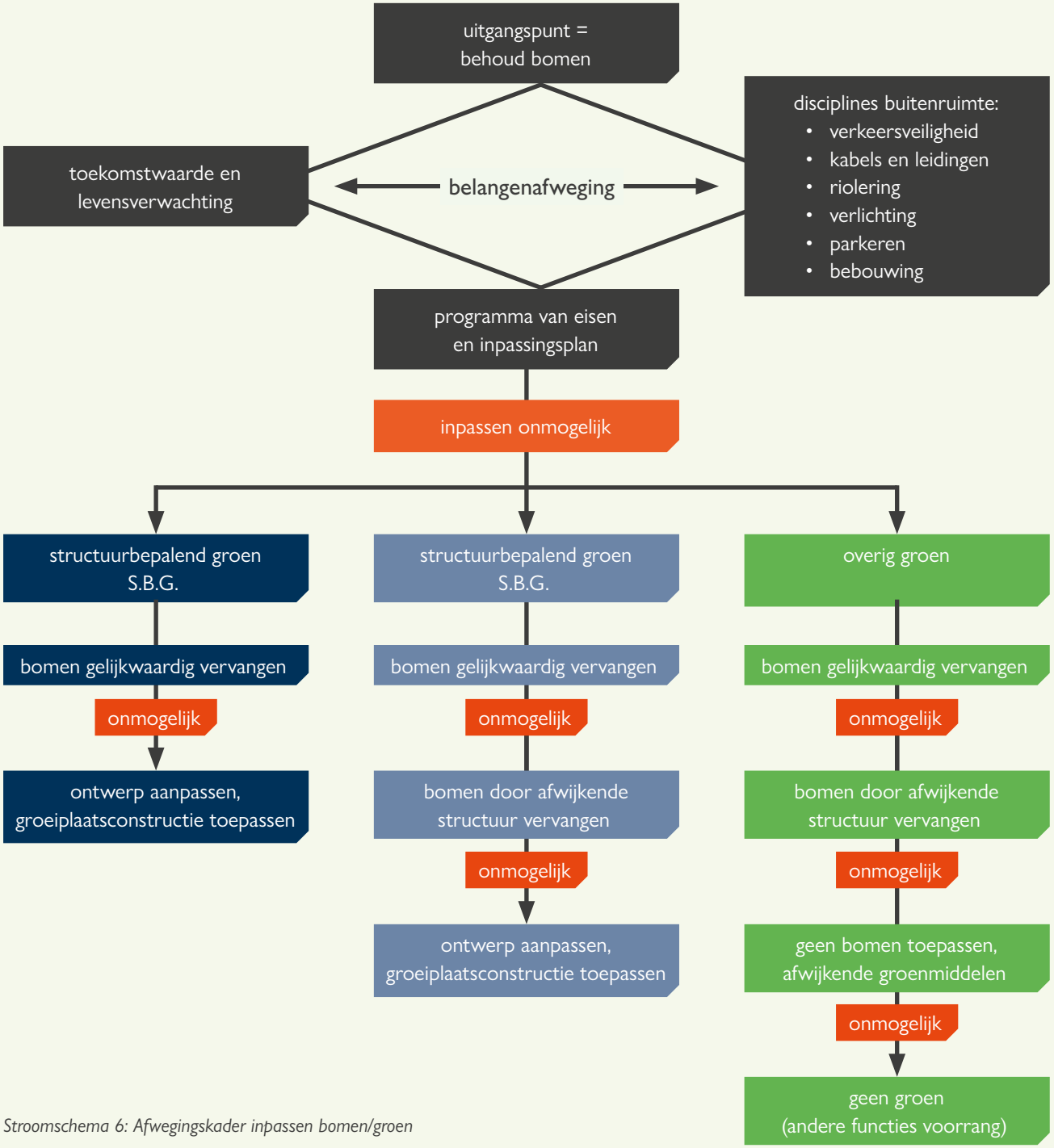
- structuurbepalend groen (S.B.G.)
- beeldbepalend groen (B.B.G.)
- overig groen

Het kader wordt aangescherpt op basis van de aangevulde visie. Hierbij wordt rekening

gehouden met:

- natuurwaarden: wettelijk beschermde gebieden, groengebieden in de dorpskernen en verbindingen hiertussen;
- cultuurhistorie: esdorpenstructuur, landgoederen-structuur, kampenlandschap, lunetten en verdedigingswerken;
- esthetische en landschappelijke waarden: verkeersstructuren zoals lanen, boomstructuren en entrees, verbindingen tussen kernen en buitengebied of wijken onderling;
- gebruikswaarde: sociale structuur, clusters voorzieningen, voorzieningen doelgroepen.

De status van het groen wordt gebruikt om het behoud en de inrichting vast te leggen of juist flexibel te houden. In het schema op de volgende pagina is aangegeven hoe met het groen wordt omgegaan.

Stroomschema 6: Afwegingskader inpassen bomen/groen

Groennorm

De Nederlandse overheid stelt een ondergrens van 75 m^2 openbaar groen per woning. In de gemeente Vught willen we voor iedere nieuwe woning binnen de gemeentegrenzen minimaal 100 m^2 openbaar groen aanleggen. Zo waarborgen we een groene, gezonde leefomgeving die toekomstbestendig is. Bij projecten waar 100 m^2 niet haalbaar is, moet de projectontwikkelaar bewijzen waarom het niet haalbaar is. In dat geval moet er een compensatie in het Groenfonds (*zie bijlage 4*) worden gestort.

Deze groennorm wordt in dit beleidsplan voor het eerst geïntroduceerd. De gemeente gaat testen in hoeverre het beleidspunt uitvoerbaar is. Het kan zijn dat de groennorm aan de hand van die testen wordt bijgesteld.

Berekenen en omrekenen

We maken onderscheid in belevingsgroen en gebruiksgroen. Belevingsgroen is bijvoorbeeld bomen langs een straat of water met oeverbegroeiing. Gebruiksgroen is bijvoorbeeld een natuurlijke speelplek of een wandelpad midden door een park of ander groen gebied. Voor de verschillende soorten groen hanteren we een omreken percentage.

Categorie	Beplantingstype	Groennorm per woning
Belevingsgroen	Gras en struiken	100 m^2
Belevingsgroen	Bomen in verharding (boomspiegel): 1e grootte 2e grootte 3e grootte	1 boom staat gelijk aan: 10 m^2 6 m^2 4 m^2
Gebruiksgroen	Groen dat gebruikt kan worden, wordt hoger gewaardeerd.	oppervlakte vermenigvuldigen met 1,25 dus 80 m^2 staat gelijk aan 100 m^2

Tabel 1: omrekenpercentage voor verschillende soorten groen

De groennorm moet gehaald worden binnen de plangrenzen van nieuwe ontwikkelingen en heeft dus gevolgen voor de inrichting van een nieuw plan. Alleen wanneer het aantoonbaar niet mogelijk is om binnen de plangrenzen de groennorm te halen, kan het college van burgemeester en wethouders beslissen dat het groen bij uitzondering wordt gecompenseerd op een plek buiten het plangebied die voor alle bewoners van het plangebied lopend bereikbaar is.

Compensatiegroen bij inbreidingen

Ook bij inbreidingen streven we naar een groennorm van 100 m^2. Daar is het moeilijker te realiseren en kunnen groene gevels en daken bijdragen aan de groennorm. Daarvoor hanteren we de volgende omrekenpercentages.

Locatie	Type groen	Groennorm per woning
Gevel	Klimplanten	150 m^2 - 66%
Gevel	Groene wand gevelsysteem	100 m^2 - 100%
Dak	Sedum	200 m^2 - 50%
Dak	Siergrassen/vaste planten	150 m^2 - 66%
Dak	Struiken en bomen	100 m^2 - 100%
Dak	Openbaar toegankelijke tuin	80 m^2 - 125%

Tabel 2: omrekenpercentages voor dak- en gevelgroen

Compensatie in het Groenfonds

Als de groennorm *aantoonbaar* niet gehaald kan worden, dient de ontwikkelaar een bedrag in het Groenfonds te storten van 0,5% van de verkoopprijs van alle woningen in het plangebied. Met dat budget geeft de gemeente het bestaande openbaar groen in de directe omgeving van de nieuwbouw een kwaliteitsimpuls. Dit wordt vastgelegd in een exploitatieplan of anterieure overeenkomst.

Groenfonds

Het groenfonds is een financiële reserve bedoeld om groen gerelateerde projecten te financieren. Het college kan de middelen uit dit fonds gebruiken, zolang zij dit doet binnen de kaders die de raad heeft aangegeven.

Daarnaast heeft het groenfonds de functie als landschapsfonds. In de Verordening Ruimte van Provincie Noord-Brabant (19 maart 2014) zijn regels opgesteld hoe om te gaan met kwaliteitsverbetering van het landschap bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer deze landschappelijke kwaliteitsverbetering op de ontwikkellocatie niet wenselijk of mogelijk is, wordt ter vervanging een bedrag gestort in het gemeentelijk groenfonds/landschapsfonds.

Het groenfonds wordt ingezet om extra kwaliteiten in het binnen de gemeente gelegen (openbare) groen te realiseren. Het groenfonds kan bijvoorbeeld ingezet worden voor:

- natuurprojecten zoals het weidevogelconvenant;
- verbetering van het landschap en het recreatief medegebruik hiervan;
- verbeteringen die de biodiversiteit bevorderen;
- stimuleringsregeling Groene en Blauwe diensten;
- realisatie van ecologische verbindingszones;
- groen gerelateerde educatieve projecten;
- projecten die bijdragen aan de bewustwording ten aanzien van biodiversiteit, natuur en ecologie.

Benadrukt wordt dat het groenfonds niet bedoeld is voor instandhouding van het openbaar groen en daarom ook niet gebruikt zal worden voor regulier onderhoud, (her-) inrichtingen en renovaties.

Behoud en instandhouding van het groen in Vught staat voorop in het beleid en dan met name behoud van structuurbepalend en beeldbepalend groen. Toch kan niet worden voorkomen dat bomen en beplantingen soms moeten worden gerooid voor ontwikkelingen als woningbouw en andere voorzieningen. Bij dergelijke ontwikkelingen geldt:

- Voor structureel groen is behoud het uitgangspunt. Structureel groen wordt als kader gesteld voor nieuwe ontwikkelingen.
- Voor beeldbepalend groen geldt dat het uitgangspunt iets minder hard is. Wanneer behoud niet mogelijk is moet gelijkwaardig groen binnen het plangebied teruggebracht worden.
- Voor locaties waar ook dit niet mogelijk is compenseert de ontwikkelende partij (een deel van) het verwijderde groen door een bedrag te storten in het groenfonds. Op deze manier kan het verlies van groen door verstedelijking op een andere plek worden gecompenseerd.
- Ook groen dat niet als beeldbepalend of structuurbepalend staat aangemerkt moet gecompenseerd worden, omdat ook dit bijdraagt aan de groene uitstraling van Vught.

De vaststelling van de hoogte van de compensatie gebeurt voor bomen op basis van de Rekenmethode NVTB (Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen). Voor bos, gazon en singelbeplantingen geldt dat compensatie berekend wordt door de kosten te bepalen van aanleg en beheer van eenzelfde oppervlakte met een vergelijkbare beplanting.

Instrumentarium

Ruimtelijke ontwikkelingen
Bij een projectbesluit of wijziging van een bestemmingsplan wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Bomen moeten daarvoor op de kaart te staan. Een bomeninventarisatie voorafgaand of bij aanvang van de planvorming is daarom onderdeel van het proces. Alle bomen worden in beeld gebracht door een European Tree Technician en de waarde wordt bepaald met behulp van de gemeentelijke beoordelingssystematiek. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor deze inventarisatie. Op basis van de inventarisatie worden in de procedure voorwaarden gesteld aan de inpassing en de bescherming van de bomen. Uitgangspunt is de volgorde: 1 behouden, 2 verplanten, 3 kappen. Indien nodig wordt een inpassingsplan opgesteld.

Stroomschema bomen bij reconstructies
Veel straten in de dorpskernen Vught, Helvoirt en Cromvoirt hebben laanstructuren. Naast bomen is in het straatprofiel ook ruimte voor verkeer, parkeren, verlichting en riolering nodig. De bomen zijn beeldbepalend, maar niet in alle gevallen heeft behoud van de bomen de eerste prioriteit. Veiligheid van de weggebruikers, het realiseren van voldoende rioolcapaciteit of het realiseren van parkeerplaatsen krijgt dan prioriteit. Om af te wegen hoe in deze situaties met bomen om te gaan wordt het stroomschema *afwegingskader inpassen bomen/groen* gehanteerd dat in bijlage 2 is opgenomen.

Boombescherming bij bouwwerkzaamheden
Bouw- en graafwerkzaamheden kunnen ernstige nadelige gevolgen hebben voor de conditie van bomen. Om schades aan bomen te voorkomen zijn door de Vereniging Stadswerk richtlijnen opgesteld die ervoor zorgen dat bomen duurzaam behouden blijven. De richtlijnen *boombescherming op bouwlocaties* zijn bindend en worden toegevoegd aan vergunningen. In het moederbestek van de gemeente zijn deze eisen ook opgenomen. Wanneer nodig worden aanvullende eisen opgenomen.

Voor werkzaamheden in de buurt van bomen die op de lijst waardevolle bomen staan, is een Boom Effect Analyse (BEA) vereist. Hierbij worden de gevolgen van de voorgenomen werkzaamheden voor de boom in kaart gebracht. Vervolgens worden in de BEA de maatregelen toegelicht die genomen moeten worden om schade of nadelige effecten als gevolg van de werkzaamheden te voorkomen.

Verhalen schades
Indien maatregelen om bomen bij bouwwerkzaamheden te beschermen niet worden nageleefd of vernielingen aan bomen worden aangericht, kan de gemeente de schade verhalen. Het schadebedrag wordt berekend door toepassing van de Rekenmethode NVTB (Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen). De hoogte van de boomwaarde wordt berekend uit de kosten die gemaakt moeten worden om de betreffende boom op dezelfde locatie te vervangen (kosten die gepaard gaan met de heroprichting). Bij grote/oudere bomen zal de waarde bestaan uit de kosten van het (her)planten van een boom, plus de kosten van beheer en onderhoud tot de betreffende boom op gelijkwaardige wijze de functie vervult van de oude boom. (bron: NVTB)

Behoud aantal bomen
Jaarlijks inventariseert de gemeente het aantal bomen op basis van beheergegevens om het aantal bomen binnen de gemeente op peil te houden.

Gedenkbomen
De gemeente Vught biedt de mogelijkheid om in de openbare ruimte gedenkbomen aan te planten. Deze bomen worden na aanplant eigendom van de gemeente en die verzorgt dan ook het onderhoud. De locatie en boomtypekeuze vindt in overleg met gemeente plaats. Daar waar mogelijk wordt de locatie gekoppeld aan het bomeninitiatief.

Tijdig toekomstbomen aanplanten
Bomen hebben niet het eeuwige leven. Het ruime aantal volwassen bomen in Vught bereikt op den duur de eindfase, waarna de bomen dood gaan en daarmee verdwijnen. Door tijdig in te grijpen met de aanplant van nieuwe bomen, die wanneer de huidige bomen afsterven al een forse afmeting hebben, wordt het groene beeld met volwassen bomen in stand gehouden. Met name in de diverse parken is deze methode effectief gebleken.

Lijst waardevolle bomen
De waardevolle bomenlijst bestaat uit een lijst van monumentale bomen op openbaar terrein en een lijst met waardevolle bomen op particuliere eigendommen. De afwegingsgronden of een vergunning voor het kappen van deze bomen wordt verstrekt, zijn opgenomen in de *Algemene Plaatselijke Verordening (APV)*.

Evenementen
Evenementen in parken hebben invloed op de aanwezige bomen. Denk aan schades door aanrijding, takschades door het bevestigen van materialen en verdichting van de groeiplaats door parkeerdruk. Als bij de beoordeling van een aanvraag voor een evenementenvergunning blijkt dat er bomen in het spel zijn, worden in de vergunning eisen gesteld aan bescherming van bomen. Aspecten waar in relatie tot bomen onder andere naar gekeken wordt zijn aan-

en afvoerroutes van het materiaal, het te gebruiken materieel, hekwerken en de locaties van tijdelijke bouwwerken.

Ruimtelijke richtlijnen bomen
De omvang van een groeiplaats en de keuze voor een bepaalde soort boom worden bepaald door zowel de boven- als ondergrondse eisen. Bovengronds betekent dit dat de kroon kan uitgroeien zonder dat dit problemen oplevert voor verkeer (doorrijhoogte, hinderen van straatverlichting) en omwonenden (schaduwwerking). Ondergronds moet een boom voldoende doorwortelbare ruimte te hebben om genoeg voeding en water te kunnen verzamelen en een goede verankering in de bodem te realiseren.

De noodzakelijke ruimte is afhankelijk van de volwassen grootte van een boom. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in 3 groottes:

1e grootte	Bomen die groter worden dan 15 meter. Voorbeelden zijn plataan, zomereik, linde, gewone beuk, es, paardenkastanje, esdoorn.
2e grootte	Bomen met een hoogte tussen 8 en 15 meter, zoals haagbeuk en zwarte els.
3e grootte	Bomen kleiner dan 8 meter, zoals meidoorn, sierappel en lijsterbes.

Tabel 3: drie groottes van bomen

De richtlijnen zijn gebaseerd op bomen met een ovale of eironde kroonvorm. Voor bomen met afwijkende kroonvormen, zoals zuilvormige kronen of juist brede platte kronen, en voor bomen met snoeivormen, zoals leibomen of knotbomen, gelden afwijkende maten. Die worden hier niet omschreven.

Bij het opstellen van de richtlijn wordt gestreefd naar het uitgroeien van de boom tot de omvang en habitus (vorm) die de boomsoort van nature heeft en kan bereiken. Daarnaast is vanzelfsprekend uitgegaan van groeiomstandigheden die de vitaliteit van een boom bevorderen en die ook op langere termijn minimale overlast veroorzaken. De richtlijnen gaan daarom vaak verder dan wettelijke voorschriften of richtlijnen voor bijvoorbeeld afstand tot perceelsgrens of kabels en leidingen. Voor de afstand tot lichtmasten zijn in het beleidsplan openbare verlichting de volgende voorwaarden opgenomen:

lichtpunthoogte	mastafstanden	minimale afstand mast tot eerste boom
4 meter	20-30 meter	4 meter
6 meter	20-30 meter	6 meter
8 meter	32 meter	8 meter
10 meter	35 meter	8 meter

Tabel 4: afstanden van bomen tot lichtmasten

Ziektes en plagen

Een tabel met ziektes en plagen en de bijbehorende bestrijding vindt u op de volgende pagina's.

Kastanjemineermot	Bestrijding
De kastanjemineermot zorgt voor een bruine verkleuring van de bladeren van de kastanje en vroegtijdige bladval. De kastanjemineermot overwintert in het afgevallen blad aan de voet van de boom. Het jarenlang kaalvreten heeft vooral een verslechtering van de conditie bij de bomen tot gevolg.	√ Afgevallen blad zoveel mogelijk afvoeren. Dit voorkomt dat het insect overwintert. Bij zwaar aangetaste locaties binnen de dorps- en wijkstructuur wordt daarom aanbevolen intensiever blad te ruimen. √ Biologische bestrijding is nog niet mogelijk. Wel lijken verschillende mezensoorten en sluipwespen de kastanjemineermot te eten. √ Aanplant (nieuwe) rassen beperkt.
Bloedingsziekte	**Bestrijding**
Op de stam en gesteltakken van de paardenkastanje ontstaan roestbruine vlekken die een donkerbruine stroperige vloeistof afscheiden. In de nazomer stopt de vochtafscheiding en drogen de vlekken in. In het daarop volgende jaar verdroogt de bast rond de vlekken en sterft af.	√ Bomen niet snoeien. Wanneer bomen toch gesnoeid moeten worden, moet het gereedschap na iedere boom opnieuw worden ontsmet. √ Zieke bomen hoeven niet direct te worden gerooid. Wanneer de bomen een gevaar voor hun omgeving vormen, moeten ze wel worden verwijderd. Het restmateriaal kan worden verbrand bij een vuilverbranding of worden gecomposteerd. √ Er zijn proeven gestart met middelen om de ziekte in te perken.
Iepenziekte	**Bestrijding**
Iepenziekte wordt veroorzaakt door een schimmel die zich via de iepenspintkever en via wortelcontact kan verspreiden. De schimmel verspreidt zich door de houtvaten, waarop de boom als reactie de vaten afsluit. Door het afsluiten van de houtvaten verdroogt de boom en sterft af.	√ Jaarlijkse controle iepen om tijdig eventuele aantasting te signaleren. √ Aangetaste bomen moeten worden gerooid en ontschorst. De schors moet worden vernietigd. √ Particulieren aanschrijven wanneer zij een aangetaste boom moeten verwijderen.
Lindenbladluis	**Bestrijding**
Bladluizen voeden zich met sappen van bladeren en jonge scheuten van bomen. Door het spijsverteringsorgaan van de luis wordt honingdauw geproduceerd. De honingdauw trekt schimmels aan, waardoor roetdauw ontstaat. Deze dauwsoorten veroorzaken een kleverige plaklaag op de bladeren. Dit leidt tot 'drup', wat als hinderlijk wordt ervaren, omdat het een soort plaklaag vormt die terecht komt op bijvoorbeeld auto's die onder de linde geparkeerd staan.	√ Preventief aantasting voorkomen door soorten aan te planten die minder gevoelig zijn, zoals Tilia euchlora en Tilia tomentosa 'Brabant'. Probleembomen kunnen beter niet worden toegepast boven parkeerplaatsen. √ De gemeente Vught bestrijdt bladluizen niet actief.

Massariaziekte	Bestrijding
De Massariaziekte wordt veroorzaakt door de schimmel Splanchnonema platani en veroorzaakt een snel optredende houtrot in takken van platanen. Takbreuk is het gevolg. Afhankelijk van de locatie van de boom kan dit ernstige problemen met betrekking tot de openbare veiligheid opleveren. Controle van de ziekte vanaf de grond is moeilijk, aangezien de aantasting zich altijd aan de bovenzijde van takken bevindt.	√ Verwijderen van aangetaste takken kan verdere verspreiding voorkomen.
Eikenprocessierups	**Bestrijding**
Eikenprocessierupsen zorgen voor veel overlast omdat de brandharen van de rupsen reacties op huid, luchtwegen en ogen veroorzaken. De rupsen vormen in Zuid-Nederland een ware plaag waarvan de omvang van jaar tot jaar sterk varieert. De gemeente Vught heeft veel laanbeplantingen van zomereiken, waardoor ook hier vaak overlast ontstaat. De eikenprocessierupsen komen vooral voor op zomereiken, maar zijn ook gesignaleerd op andere eikensoorten.	√ Branden en/of zuigen: deze methode is milieuvriendelijk maar erg arbeidsintensief en daardoor kostbaar; de behandeling moet twee tot vier keer per seizoen worden herhaald; belangrijk nadeel is dat de rupsen pas worden bestreden als ze al in grote getallen aanwezig zijn. √ Bespuiten met Xentari (dit is een bacteriepreparaat dat sinds 2003 is toegelaten) of gelijkwaardig middel: de rupsen worden bestreden voordat ze overlast veroorzaken door het bespuiten van de jonge uitlopers van de eiken met een biologisch middel; het middel veroorzaakt wel schade aan andere rupsen.

Tabel 5: plantziektes en -plagen met hun bestrijding

Omgevingsvergunning voor kap

Onderstaande regels zijn overgenomen uit de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente Vught. Het zijn de regels voor het vellen (kap) van houtopstanden. APV regels kunnen veranderen wanneer er nieuwe inzichten zijn. De meest actuele regels vindt u online.

Artikel 4:10 Definities

1. In deze afdeling wordt verstaan onder:
   a. houtopstand: hakhout, een houtwal of een of meer bomen, of een beplanting van bosplantsoen;
   b. hakhout: een of meer bomen of boomvormers die na te zijn geveld opnieuw op de stronk uitlopen;
   c. boom: een houtachtig, overblijvend gewas met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 30 centimeter, een omtrek van 94 centimeter, op 1,30 meter hoogte boven het maaiveld. In geval van meerstammigheid geldt de dwarsdoorsnede van de dikste stam. In afwijking van deze minimale stamomtrek van 94 centimeter geldt geen minimale stamomtrek bij houtopstand die is aangelegd op grond van artikelen 4:11c en 4:11d van deze verordening;
   d. knotten/kandelaberen: het tot de oude snoeiplaats verwijderen van uitgelopen takken bij knotbomen, gekandelaberde bomen of leibomen als periodiek onderhoud;
   e. dunning: een velling uitsluitend bedoeld als verzorgingsmaatregel ter bevordering van groei van overblijvende houtopstand;
   f. bebouwde kom: in afwijking op artikel 1.1 onder a.: de bebouwde kom als bedoeld in artikel sub a van de Wet Natuurbescherming;
   g. boomwaarde: de monetaire waarde van een boom zoals getaxeerd volgens de meest recente richtlijnen van Nederlandse Vereniging van beëdigde Taxateurs van Bomen;
   h. iepenziekte: de aantasting van iepen door de schimmel Ophiostoma ulmi (Buism.) Nannf. (syn. Ceratocystis ulmi (Buism.) C. Moreau);
   i. iepenspintkever: het insect, in elk ontwikkelingsstadium, behorende tot de soorten Scolytus scolytus (F.) en Scolytus multistriatus (Marsh) en Scolytus pygmaeus.
2. In deze afdeling wordt onder vellen mede verstaan: rooien, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van houtopstand ten gevolge kunnen hebben, zoals als gevolg van ondeskundig snoeien, het verwijderen van te veel gestelwortels, het ondeskundig aanbrengen van grond of verharding.

Artikel 4:11 Omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden

1. Het is verboden zonder vergunning houtopstanden te doen vellen of te laten vellen, indien de houtopstand:
   a. is aangemerkt als waardevol of monumentaal op de *Groene Kaart Vught*;
   b. een stamdiameter heeft van minimaal 30 cm, gemeten op 1.30 m boven maaiveld in een 'vlak of laan opgenomen in de waardevolle bomenlijst' op de Groene Kaart Vught;
   c. een stamdiameter heeft van minimaal 30 cm, gemeten op 1.30 m boven maaiveld, in een 'vlak opgenomen in de monumentale bomenlijst' op de Groene Kaart Vught;
   d. een stamdiameter heeft van minimaal 30 cm, gemeten op 1.30 m boven maaiveld als gemeentelijk eigendom aangemerkt op de Groene Kaart.

2. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor:
   a. houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantenziektenwet of krachtens een aanschrijving van het bevoegd gezag;
   b. het periodiek vellen van hakhout ter uitvoering van het reguliere onderhoud;
   c. het periodiek scheren, knotten of kandelaberen als noodzakelijke beheermaatregel bij vormbomen ter uitvoering van het reguliere onderhoud;
   d. het verrichten van snoeiwerkzaamheden aan houtopstand met achterstallig onderhoud;
   e. dunning van houtopstand;
   f. schubconiferen;
   g. de volgende soorten loofbomen: meidoorn, sierkers, sierpeer en sierappel;
   h. houtopstanden binnen 2,50 meter van een woning, tenzij de boom er eerder stond dan de woning;
   i. houtopstand in een particuliere tuin, mits de tuin een oppervlakte heeft van minder dan 100 m^2, waarbij de voor- en achtertuin als afzonderlijke tuin wordt aangemerkt zolang zij niet met elkaar in verbinding staan;
   j. houtopstand die geveld moet worden in verband met dreigend gevaar, of ander spoedeisend belang, dit ter beoordeling van het college. N.B. de groenbeleidsmedewerker handelt in naam van het college;
   k. houtopstand waarvoor een vergunning noodzakelijk is op basis van het bestemmingsplan.

3. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor houtopstand als bedoeld in artikel 4 van de Wet Natuurbescherming.

4. De vergunning voor het vellen van een houtopstand kan worden verleend indien:
   a. de belangen van verlening opwegen tegen de belangen van behoud van de

houtopstand op basis van de beoordelingscriteria zoals opgenomen in de notitie waardevolle bomenlijst Gemeente Vught of;
b. een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang, van niet-tijdelijke aard opweegt tegen duurzaam behoud van de houtopstand of;
c. naar boomdeskundige maatstaven instandhouding niet langer verantwoord is ter voorkoming van letsel of schade.

5. Aan de vergunning kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 4:11a Weigeringsgronden
(Vervallen. Opgenomen in 4:11)

Artikel 4:11b Geldigheid vergunning
In het geval het een vergunning voor het vellen van meer dan één houtopstand betreft, is de omgevingsvergunning voor alle houtopstand slechts drie jaar geldig, ook als in fasen geveld wordt of één of enkele houtopstand al geveld is.

Artikel 4:11c Bijzondere vergunningsvoorschriften
1. Tot de aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig de door het bevoegd gezag te geven aanwijzingen moet worden herplant, alsmede financiële voorwaarden zoals jaarlijks vastgesteld in de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Beëdigde Taxateurs van Bomen (N.V.B.T.B.).
2. Wordt een voorschrift als bedoeld in het eerste lid gegeven, dan kan daarbij tevens worden bepaald binnen welke termijn na de herbeplanting en op welke wijze niet-geslaagde beplanting moet worden vervangen.
3. Een vergunning wordt verleend onder de standaardvoorwaarde van feitelijk niet-gebruik tot het moment dat de bezwaartermijn is verstreken, tenzij binnen de bezwaartermijn een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend. In dat geval geldt de standaard voorwaarde van niet-gebruik tot na de uitspraak van de voorzieningenrechter.

Artikel 4:11d Herplant-/instandhoudingsplicht
1. Indien houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is, zonder vergunning van het bevoegd gezag is geveld dan wel op andere wijze tenietgegaan, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevond dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herbeplanten overeenkomstig de door zijn te geven aanwijzingen binnen een door hem te stellen termijn.
2. Wordt een verplichting als bedoeld in het eerste lid opgelegd, dan kan daarbij worden bepaald binnen welke termijn na de herbeplanting en op welke wijze niet geslaagde beplanting moet worden vervangen.
3. Indien houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze afdeling van toepassing is ernstig in het voortbestaan wordt bedreigd, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevindt dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om overeenkomstig de door hem te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging wordt weggenomen.
4. Degene aan wie een verplichting als bedoeld in het eerste tot en met derde lid is opgelegd, alsmede zijn rechtsopvolger, is verplicht daaraan te voldoen.

Artikel 4:11e Schadevergoeding
Indien en voor zover blijkt dat een belanghebbende door de toepassing van artikel 4:11, artikel 4:11c of artikel 4:11d, schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te komen en waarvan de vergoeding niet anderszins is verzekerd, kent het bevoegd gezag hem op zijn verzoek een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding toe.

Artikel 4:11f Afstand tot de erfgrenslijn
De afstand als bedoeld in artikel 5:42 Burgerlijk Wetboek is vastgesteld op 0,5 meter voor bomen, op nihil voor heesters en heggen in privaat eigendom en op nihil voor bomen, heesters en heggen die eigendom zijn van de gemeente.

Artikel 4:11g Bestrijding iepenziekte
1. Indien zich op een terrein een of meer iepen bevinden die naar het oordeel van het bevoegd gezag gevaar opleveren voor verspreiding van de iepenziekte of voor vermeerdering van iepenspintkevers, is de rechthebbende, indien hij daartoe door het bevoegd gezag is aangeschreven, verplicht binnen de bij de aanschrijving vast te stellen termijn:
   a. indien de iepen in de grond staan, deze te vellen;
   b. de iepen te ontschorsen en de schors te vernietigen;
   c. of de niet-ontschorste iepen of delen daarvan te vernietigen of zodanig te behandelen dat verspreiding van de iepziekte wordt voorkomen.
2. Het is verboden gevelde iepen of delen daarvan, met uitzondering van geheel ontschorst iepenhout en iepenhout met een doorsnede kleiner dan 4 cm, voorhanden of in voorraad te hebben of te vervoeren.
3. Het college kan ontheffing verlenen van dit verbod.

Voorpootrecht

Op het grondgebied van de gemeente Vught geldt een oud voorpootrecht: wie eigenaar is van een huis dat grenst aan gemeentegrond, zoals bijvoorbeeld een berm, mag op die grond tot een vooraf bepaalde afstand vanaf de erfgrens bomen of struiken planten en die bomen of struiken in eigen bezit ook weer rooien.

Het voorpootrecht is al eeuwenoud. In 1491 is het verleend bij Koninklijke Akte en het geldt nog steeds. De reden voor het voorpootrecht lag in de ontbossingen van het Brabant in de Middeleeuwen. Er waren meer bomen nodig voor de bouw van huizen en om de zandverstuivingen tegen te gaan. Door het voorpootrecht te verlenen kon iedere burger voor eigen nut bomen planten op gemeentegrond.

Sinds die tijd is er ontzettend veel veranderd. Wegen zijn aangelegd, de bebouwing is veel dichter, het verkeer drukker en onder de grond loopt een wirwar van kabels en leidingen. Denk daarbij aan gasleidingen, glasvezelkabels, rioleringen, elektriciteit enzovoorts. De ruimte om bomen en struiken te planten is heel veel minder geworden, maar het voorpootrecht geldt nog steeds.

De gemeente Vught is zich bewust van uw recht om bomen te planten op gemeentegrond, maar ook van alle randvoorwaarden die het planten van bomen met zich meebrengt. De belangrijkste voorwaarde is dat de openbare ruimte veilig blijft voor alle gebruikers ervan. Daarom heeft de gemeente de rechten, voorwaarden en plichten hier opgenomen ter informatie.

Met het voorpootrecht heeft u het recht:

√ Om op grond van de gemeente voor uw eigen erf bomen of struiken planten.
√ In Helvoirt mag u tot 20 meter voor uw erfgrens planten. In Vught en Cromvoirt tot 57 meter.
√ De bomen en struiken die u zelf heeft geplant mag u ook weer verwijderen. In dat geval moet u kunnen aantonen dat het uw bomen en struiken zijn.

Voorwaarden:

√ De grond moet beplantbaar zijn: u mag geen verharding verwijderen.
√ Publieke voorzieningen in de bodem – zoals kabels, leidingen en rioleringen - mogen niet beschadigd worden.
√ Aanleg van nieuwe publieke voorzieningen mag de ter plekke bestaande uitgeoefende voorpootrechten niet aantasten.
√ Het wegverkeer blijft vrij uitzicht houden en er is of ontstaat voor het wegverkeer geen hinder of gevaar.
√ Degene die het voorpootrecht uitoefent draagt volgens de wet de algemene zorgplicht.
√ U zorgt ervoor dat de situatie veilig blijft. Dat betekent onder meer dat er overzicht blijft voor verkeer en dat passanten niet gewond kunnen raken door bijvoorbeeld vallende takken.
√ U laat de gemeente controleren of de verkeersveiligheid niet in het geding komt.

Met het voorpootrecht bent u verplicht:

√ Van uw voornemen om beplanting te planten, vellen of rooien volgens het voorpootrecht ten minste dertig dagen van tevoren het college schriftelijk en met een bijgaande tekening op de hoogte te brengen.
√ U bij het planten, vellen of rooien van de beplanting te gedragen in het belang van de veiligheid van het wegverkeer volgens de voorschriften die u door het college zijn gegeven.
√ Wanneer bomen, struiken, takken of wortels gevaarlijk zijn voor het gebruik van de weg, gevolg te geven aan de schriftelijke lastgeving van het college om binnen de bepaalde termijn de bomen, struiken, takken of wortels te verwijderen.
√ Bomen of struiken die dood, omgewaaid of afgebroken zijn, onmiddellijk te verwijderen.

In alle gevallen geldt dat de eigenaar van de bomen en struiken persoonlijk verantwoordelijk is voor eventuele schade die de beplanting kan berokkenen, zoals bijvoorbeeld verkeersongevallen, letsel, schade aan asfalt, verzakkingen, schade aan ondergrondse leidingen en riolen. Het voorpootrecht geeft dus ook verplichtingen: om door goed onderhoud onnodige schade aan de weg of weggebruikers te voorkomen, om te voorkomen dat het verkeer gehinderd wordt of dat het uitzicht van het verkeer op bijvoorbeeld zijstraten niet belemmerd wordt. Een verzekering voor wettelijke aansprakelijkheid is voor een particuliere bomeneigenaar altijd aan te bevelen.

Bron: *sanderwieringa.nl/pootrecht/voorpootrecht.pdf*

Wilt u gebruik maken van het voorpootrecht? Neemt u dan alstublieft vooraf contact met de gemeente op. De gemeente kan op kaarten en op de plaats zelf zien of aanplant van bomen en struiken mogelijk is en u eventueel advies geven over volwassen groottes van soorten of soorten die van meerwaarde zijn voor onze plaatselijke biodiversiteit.

Participatie

Om samen te werken heeft de gemeente een stappenplan opgesteld voor participatie. Hierin staat wanneer een participatieplan nodig is en wie dit moet maken.

1. Bepaal het participatiekader

Gaat het om een initiatief van buiten en is er geen vergunning nodig?
Dan ligt de participatie bij de initiatiefnemer. De gemeente doet dan niet aan participatie.

Gaat het om een extern initiatief waarvoor de gemeente een vergunning verleent?
Dan maakt de initiatiefnemer een participatieplan en legt dit ter besluitvorming voor aan het college. Het college neemt bij de vergunningverlening ook een besluit over het participatieplan.

Gaat het om een buitenplans initiatief? Of een initiatief van grote maatschappelijke of politiek impact?
Dan maakt de initiatiefnemer een participatieplan en legt dit ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. De gemeente kijkt mee en/of ondersteunt bij het participatietraject.

Gaat het om een regulier gemeentelijk initiatief of nieuw beleid?
Onderdeel van het plan van aanpak is het participatieplan. Het college neemt hierover een besluit.

Gaat het om nieuw gemeentelijk beleid?
Dan maken we een kadernota voor de gemeenteraad. Onderdeel daarvan is het participatieplan. De raad stelt de kaders, en daarmee ook het participatieplan vast.

2. Check het participatiekader

Controleer je project of initiatief via de *online think-consistent tool*. Dit is een digitale beslisboom met de volgende onderdelen:

1. Intern of extern project of initiatief.
2. Categorie en omvang van het project of initiatief.
3. Maatschappelijke aandacht van het project of initiatief.
4. Hinder (uitstraling, geluid, uitzicht, praktisch (parkeren)), ideëel (natuur, milieu, gezondheid), financieel/economisch, principieel (bijv. zondagsrust verstorend).

Deze vier aspecten zijn van invloed op de participatie en de besluitvorming hierover door college of raad. Er zijn drie mogelijkheden:

1. Participatie is niet nodig.
2. Er is een participatieplan nodig dat door het college wordt vastgesteld.
3. Er is een participatieplan nodig dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

Tip: vul de participatiescan nooit alleen in. Doe het bijvoorbeeld samen met iemand van communicatie en je bestuurder. Print het resultaat uit en voeg het als bijlage bij het plan van aanpak/kadernota.

3. Maak het participatieplan

Maak het participatieplan aan de hand van onderstaande onderdelen:

Beslis voor welke fase of fases je een participatie aanpak gaat maken.

Fase 1 initiatief	Gaan we stakeholders betrekken zodra er een probleem zich voordoet of een initiatief bekend wordt?
Fase 2 probleem	Gaan we stakeholders betrekken zodra we de aard en omvang van het probleem of initiatief in beeld hebben?
Fase 3 oplossing	Gaan we stakeholders betrekken bij mogelijke oplossingen van het probleem of initiatief?
Fase 4 uitvoering	Gaan we stakeholders betrekken bij het uitvoeren van maatregelen?
Fase 5 beheer	Gaan we stakeholders betrekken bij het beheer van de maatregelen?

Beslis wat het doel is van de participatie. Welk doel willen we bereiken?
Dit kunnen meerdere doelen zijn:

1. Bewustwording van een maatschappelijk vraagstuk en de eigen rol daarin van partijen.
   - Welke belangen spelen er?
   - Welke wensen en inzichten zijn er?
   - Welke ideeën en mogelijkheden zijn er om aan de belangen en wensen tegemoet te komen?
2. Deskundigheid binnenhalen. Kwaliteit, expertise en ervaring inzetten om inhoud en besluitvorming te verbeteren.
3. Het kweken van begrip voor elkaars standpunten en legitimiteit besluitvorming. In hoeverre is er draagvlak?
4. Het inrichten van een democratisch proces om (meer) vertrouwen in de overheid te

genereren.
5. Het stimuleren van betrokkenheid, eigenaarschap en actief burgerschap.

Stel vast welke ruimte voor inbreng er is. Manage de verwachtingen. Hoeveel ruimte is er en wat ga je doen met de inbreng? Communiceer dit bij de start van het participatietraject aan de deelnemers.

1	Informatie ophalen	De deelnemers geven informatie, het bestuur beslist.	Geen invloed
2	Raadplegen	De deelnemers geven een mening, het bestuur beslist.	Enige invloed
3	Adviseren	De deelnemers mogen een voorstel indienen, het bestuur beslist.	Invloed
4	Coproductie	De inbreng van de deelnemers is bindend voor het besluit.	Veel invloed
5	Meebeslissen	De deelnemers beslissen binnen vooraf vastgestelde kaders mee.	Veel invloed

4. Definieer de participatievraag.
Welke vraag wil je beantwoord hebben aan het eind van de participatie? Maak die vraag concreet en specifiek, zodat het gesprek kan leiden tot resultaten.

Dus niet: Denkt u mee over de gebiedsontwikkeling van Vught?
Maar: Hoe ziet het Vughtse centrum er in 2030 uit?

Niet: Meepraten over de klimaatmaatregelen.
Wel: Meepraten over in hoeverre zonnepanelen een oplossing kunnen zijn.

5. Bepaal met welke publieksgroepen je in gesprek gaat. En wat hun betrokkenheid is. Wie gaat jouw participatievraag beantwoorden en wat is hun inbreng? Wees hier transparant en duidelijk over aan de voorkant.
Bepaal de betrokkenheid van de verschillende publieksgroepen via de cirkel van invloed. Het kan zijn dat je sommige publieksgroepen nauw betrekt, andere niet. En dat je de inbreng van de ene publieksgroep zwaarder laat meewegen dan van de andere. Of dat de ene groep geraadpleegd wordt, en de andere groep adviseert of een bindende inbreng heeft. Dit kan ook per fase verschillen. Ofwel: Wie denkt mee? Wie werkt mee? Wie beslist mee? En maak dit transparant.
In de online toolkit vind je een publiekswaaier met meer dan honderd doelgroepen. Handig om te gebruiken zodat je niemand vergeet. Vraag gerust advies voor het bepalen van de cirkels van invloed bij communicatie. Enkele mogelijkheden:

- Buurt, wijk, per kern of hele gemeente (geografische afbakening van belanghebbenden).
- Alle belanghebbenden of ook zij die zich als belanghebbenden beschouwen?
- Bewonersverenigingen, sport- en culturele verenigingen, belangenverenigingen.
- Ketenpartners, regionale verbanden.

6. Bepaal wie de afzender is voor de participatie.
Dit is meestal de initiatiefnemer. Is dat de gemeente? Overweeg ook of het beter is de participatie samen met of door de partners te doen. Bijvoorbeeld in situaties waar zij relevanter zijn en de gemeente maar een kleine rol heeft. Andere partners kunnen ook wijkteams zijn, commissies, belangengroepen en dergelijke.

7. Bepaal de beste gespreksvormen bij het participatiedoel.
Overleg met communicatie voor participatiemogelijkheden die passen bij het bovenstaande. Ook voor de digitale mogelijkheden. In de oline toolkit staan meer dan honderd participatievormen die je kunt inzetten!

8. Geef de factor tijd een rol
Geef mensen de tijd om te wennen aan het proces en om wat er besproken wordt te laten bezinken. Neem de tijd om te achterhalen wat er achter de argumenten zit, ook al zijn het minderheidsstandpunten.

9. Investeer in goede gespreksleiding.
Voor een goed besluitvormingsproces is de rol van begeleider belangrijk. Deze moet onafhankelijk en neutraal zijn, maar ook compassie tonen om de onderliggende en de niet uitgesproken meningen en overtuigingen van mensen boven water te krijgen. Dit vereist competenties als actief luisteren, doorvragen, objectiviteit, geduld enzovoorts.

Communicatieplatform
Ter ondersteuning van participatietrajecten lanceert de gemeente Vught een participatieplatform. Hier is plek voor onderliggende documenten en kunnen via de chat vragen worden gesteld. Het communicatieplatform komt online te staan en wordt geleidelijk uitgebouwd.

Hondenuitlaatbeleid

Overlast door hondenpoep is van alle tijden. Hondenpoep is nog steeds ergernis nummer één voor de inwoners van Vught. Hondenpoep is vies en ongezond. Vooral buiten spelende kinderen zijn kwetsbaar voor parasieten in de uitwerpselen. Het is dus zaak om de overlast binnen de perken te houden en de hondenpoep binnen de hekken van de uitlaatplaatsen. Zo zorgen we er samen voor dat de hond de beste vriend van de mens blijft. Ook als het om niet-hondenbezitters gaat.

Onze voorzieningen voor honden

In Vught hebben we twee soorten hondenuitlaatplaatsen: hondentoiletten en ravotveldjes. Het hondentoilet heeft een laag hekwerk, rondom het ravotveldje staat een hoog hek, voorzien van een poortje. Het uitgangspunt luidt dat alle hondenbezitters in Vught hun huisdier binnen een afstand van vijfhonderd meter kunnen uitlaten.

Hondentoiletten

De hondentoiletten hebben een laag hekwerk. Hier mogen honden hun behoefte doen, zonder dat deze opgeruimd hoeft te worden. De gemeente zorgt regelmatig voor het schoonzuigen van de bodem. Op een hondentoilet is de hond aangelijnd.

Ravotveldjes

De ravotveldjes hebben een hoger hekwerk en een afsluitbare toegangspoort. Hier kunnen honden rennen, ravotten en hun behoefte doen. Ook hier hoeft niet opgeruimd te worden. Op een ravotveldje mag de hond los lopen.

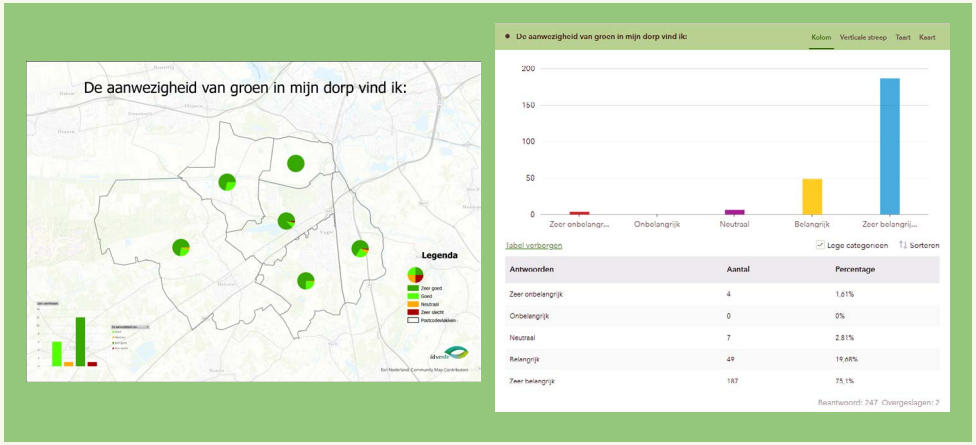
De hond moet overal in de bebouwde kom aangelijnd zijn. Ook geldt, buiten de hondentoiletten en ravotveldjes, overal in de gemeente een opruimplicht. Dat betekent dat de hondenpoep door hondeneigenaren zelf wordt opgeruimd. De BOA controleert, maar natuurlijk doen we vooral een beroep op de bewoners om deze regels in acht te nemen. Zo voorkomen we samen overlast en ergernis.

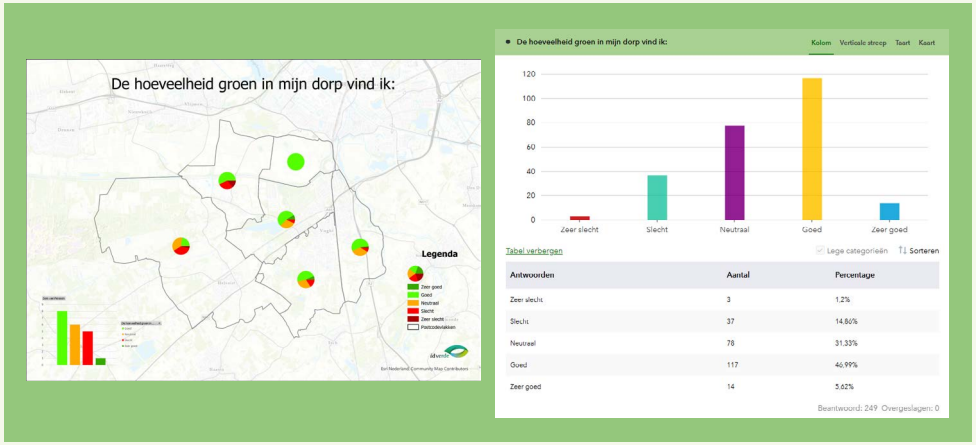
Vragenlijst inwoners

Bij het opstellen van deze groenvisie werd een vragenlijst onder de inwoners van de gemeente Vught uitgezet om hen te raadplegen. Bewoners kregen de mogelijkheid om via de vragenlijst te laten weten wat zij van het groen in hun leefomgeving vinden en welke ideeën zij hebben voor de toekomst. Het groenbeleid is mede gebaseerd op de antwoorden die de bewoners gaven. In deze bijlage vindt u de uitkomsten van de vragenlijst.

1. Uw beleving van het openbaar groen

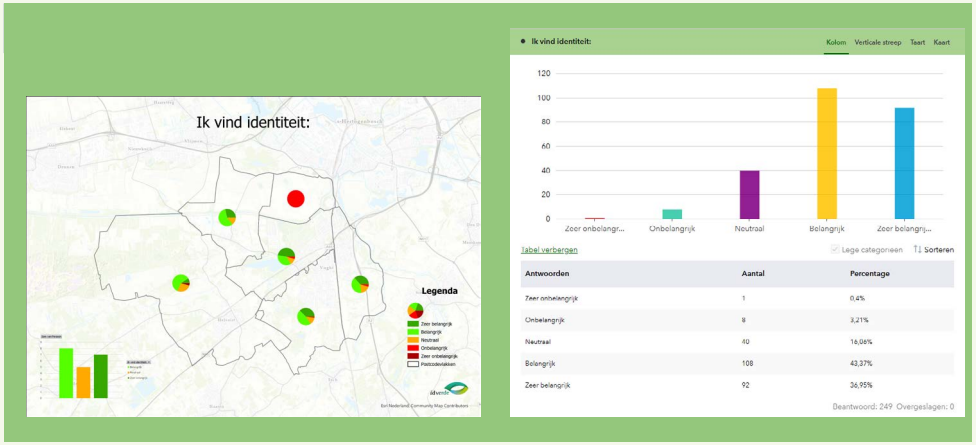

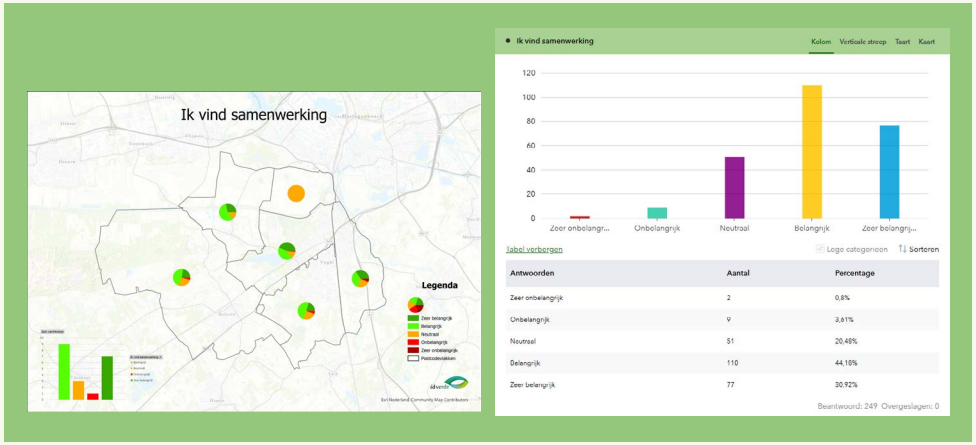
2. *Uw mening over de beleidsthema's*

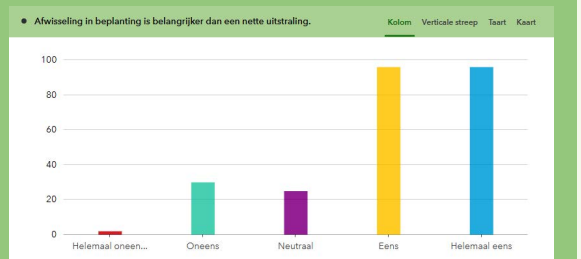

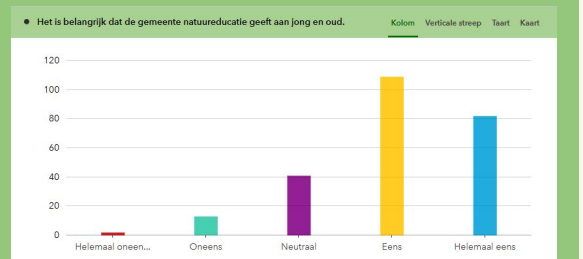
3. *Uw mening over biodiversiteit*

Tabel verbergen — Lege categorieën — Sorteren

Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	2	0,8%
Oneens	30	12,05%
Neutraal	25	10,04%
Eens	96	38,55%
Helemaal eens	96	38,55%

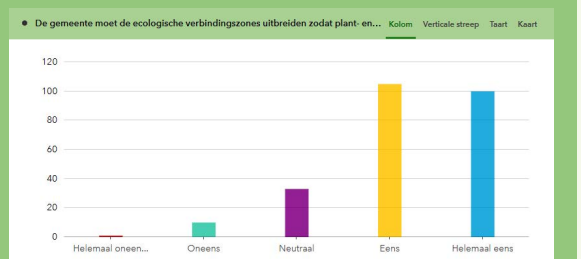
Beantwoord: 249 Overgeslagen: 0

Tabel verbergen — Lege categorieën — Sorteren

Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	2	0,8%
Oneens	13	5,22%
Neutraal	41	16,47%
Eens	109	43,78%
Helemaal eens	82	32,93%

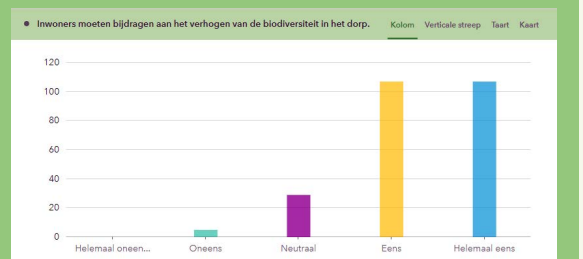
Beantwoord: 247 Overgeslagen: 2

Tabel verbergen — Lege categorieën — Sorteren

Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	1	0,4%
Oneens	10	4,02%
Neutraal	33	13,25%
Eens	105	42,17%
Helemaal eens	100	40,16%

Beantwoord: 249 Overgeslagen: 0

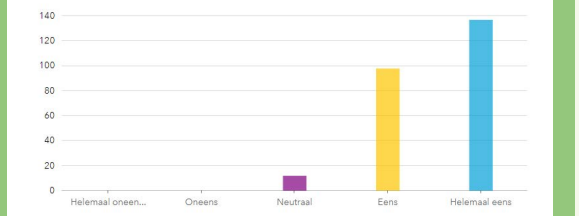
Tabel verbergen — Lege categorieën — Sorteren

Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	0	0%
Oneens	5	2,01%
Neutraal	29	11,65%
Eens	107	42,97%
Helemaal eens	107	42,97%

Beantwoord: 248 Overgeslagen: 1

4. *Uw mening over klimaatadaptatie*

De gemeente moet meer inzetten op klimaatadaptief groen om de gevolgen va... Kolom Verticale streep Taart Kaart

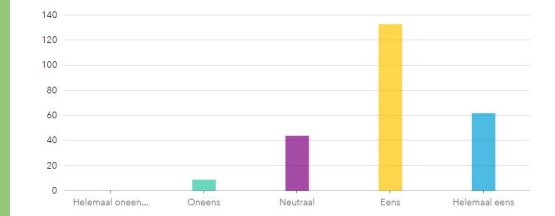

Tabel verbergen Lege categorieën Sorteren

Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	0	0%
Oneens	0	0%
Neutraal	12	4,82%
Eens	98	39,36%
Helemaal eens	137	55,02%

Beantwoord: 247 Overgeslagen: 2

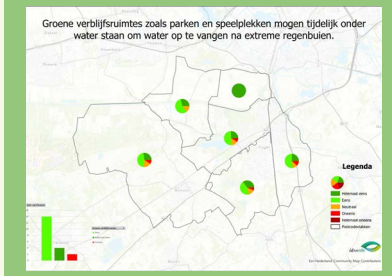
Het is belangrijk dat de gemeente meer informatie geeft over mogelijkheden o... Kolom Verticale streep Taart Kaart

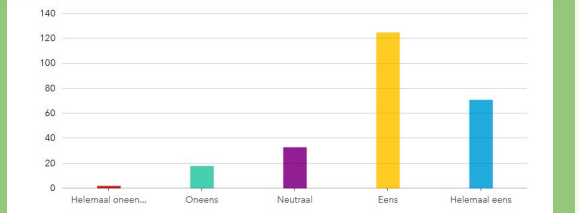
Tabel verbergen Lege categorieën Sorteren

Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	0	0%
Oneens	9	3,61%
Neutraal	44	17,67%
Eens	133	53,41%
Helemaal eens	62	24,9%

Beantwoord: 248 Overgeslagen: 1

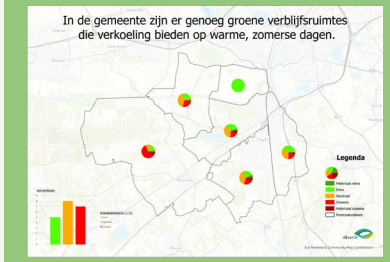
Groene verblijfsruimtes zoals parken en speelplekken mogen tijdelijk onder wat... Kolom Verticale streep Taart Kaart

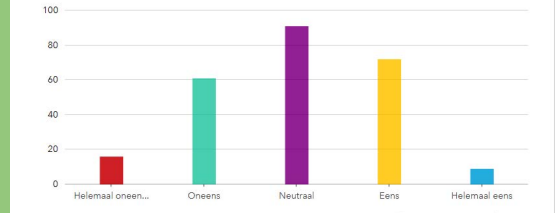
Tabel verbergen Lege categorieën Sorteren

Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	2	0,8%
Oneens	18	7,23%
Neutraal	33	13,25%
Eens	125	50,2%
Helemaal eens	71	28,51%

Beantwoord: 249 Overgeslagen: 0

In de gemeente zijn er genoeg groene verblijfsruimtes die verkoeling bieden op... Kolom Verticale streep Taart Kaart

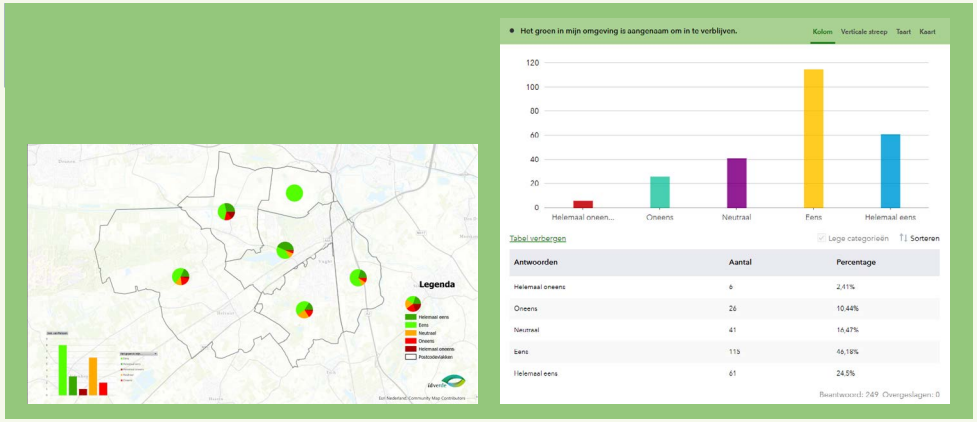

Tabel verbergen Lege categorieën Sorteren

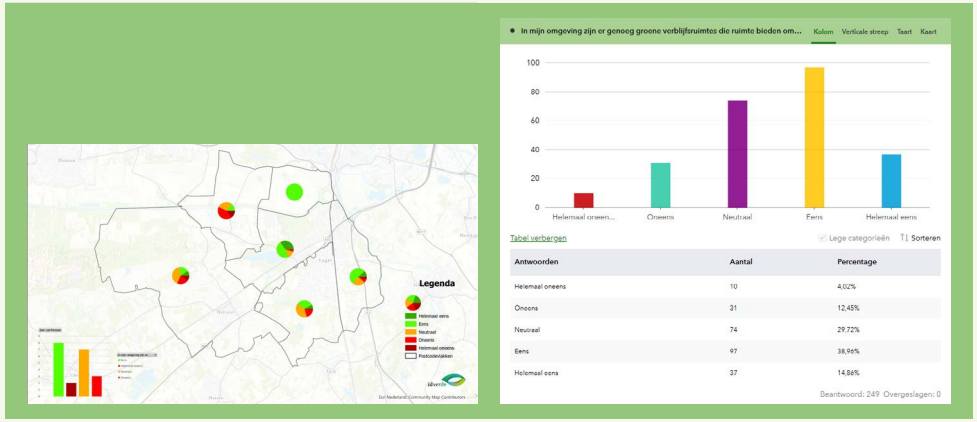
Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	16	6,43%
Oneens	61	24,5%
Neutraal	91	36,55%
Eens	72	28,92%
Helemaal eens	9	3,61%

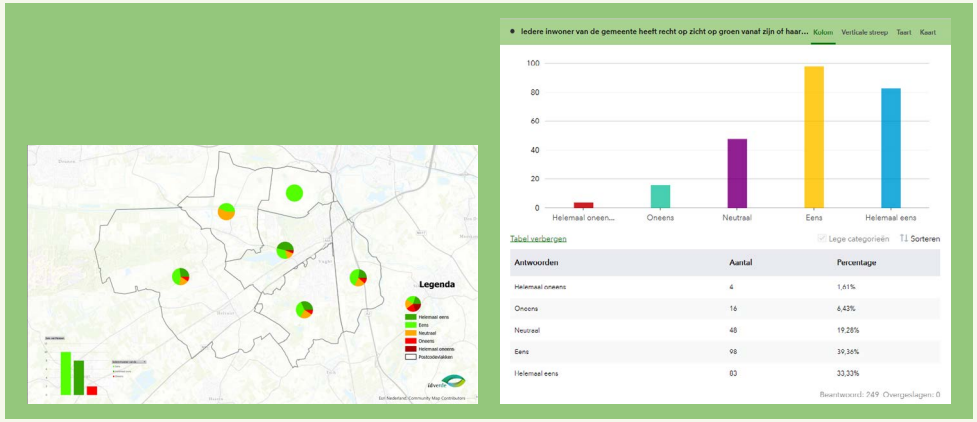
Beantwoord: 249 Overgeslagen: 0

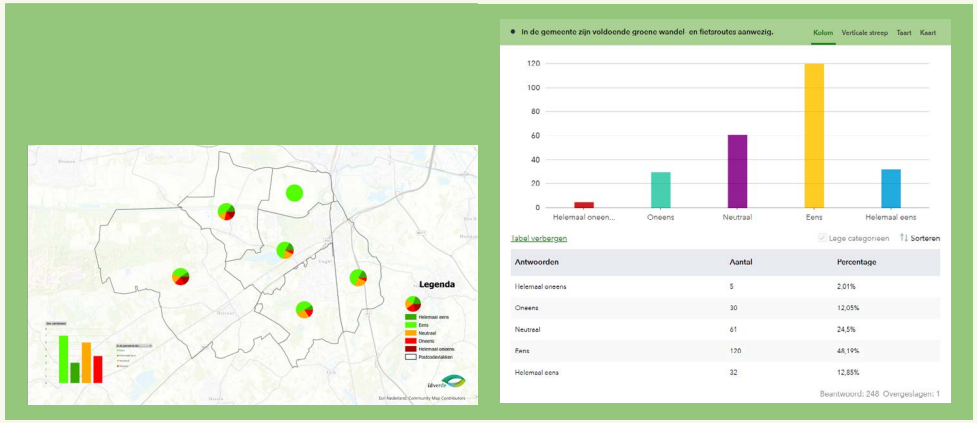
5. Uw mening over gezondheid

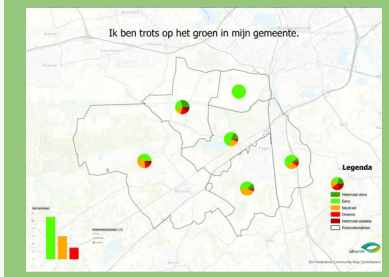

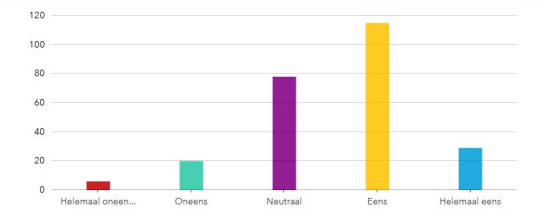

6. *Uw mening over identiteit*

Ik ben trots op het groen in mijn gemeente.

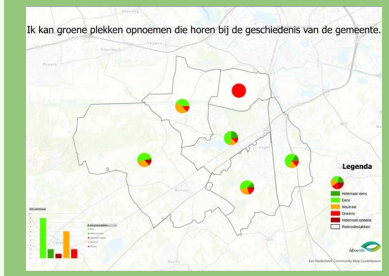
Kolom | Verticale streep | Taart | Kaart

Tabel verbergen | Lege categorieën | Sorteren

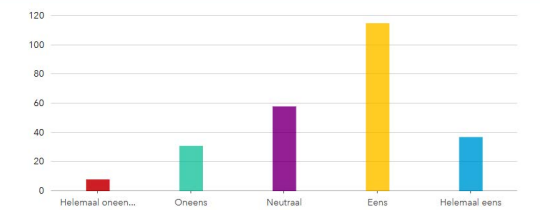
Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	6	2,41%
Oneens	20	8,03%
Neutraal	78	31,33%
Eens	115	46,18%
Helemaal eens	29	11,65%

Beantwoord: 248 Overgeslagen: 1

Ik kan groene plekken opnoemen die horen bij de geschiedenis van de gemeente.

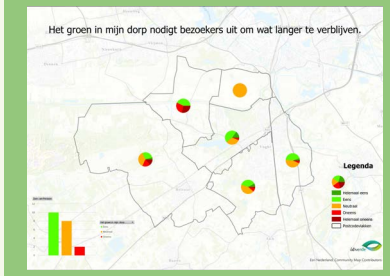
Kolom | Verticale streep | Taart | Kaart

Tabel verbergen | Lege categorieën | Sorteren

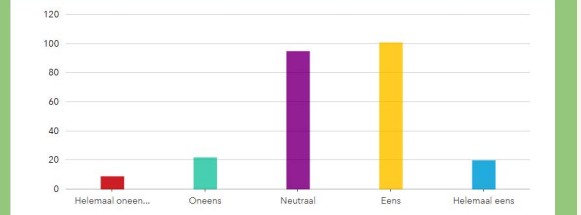
Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	8	3,21%
Oneens	31	12,45%
Neutraal	58	23,29%
Eens	115	46,18%
Helemaal eens	37	14,86%

Beantwoord: 249 Overgeslagen: 0

Het groen in mijn dorp nodigt bezoekers uit om wat langer te verblijven.

Kolom | Verticale streep | Taart | Kaart

Tabel verbergen | Lege categorieën | Sorteren

Antwoorden	Aantal	Percentage
Helemaal oneens	9	3,61%
Oneens	22	8,84%
Neutraal	95	38,15%
Eens	101	40,56%
Helemaal eens	20	8,03%

Beantwoord: 247 Overgeslagen: 2

Wat vindt u de mooiste groene plek in de gemeente?

Word cloud

Tabel verbergen | Woorden tonen

Antwoord	Aantal
Reeburgpark	21
Vughtse Heide	16
Ijzeren Man	11
Park reeburg	9
Reeburg park	8
Loyolapark	6
Vughtse hei	4
Voorburg	4
De Vughtse hei	4
Isabellaveld	3
Ijzerenman	3

Beantwoord: 228 Overgeslagen: 21

7. *Uw mening over samenwerking*

